203

Nr 1-16, 18-53

"VIENYBE LIETUVNINKU"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose $2.00
Europoje ir kitur $3.00
Kanadoje $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
J.J. Paukształis ir K. Brazys
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

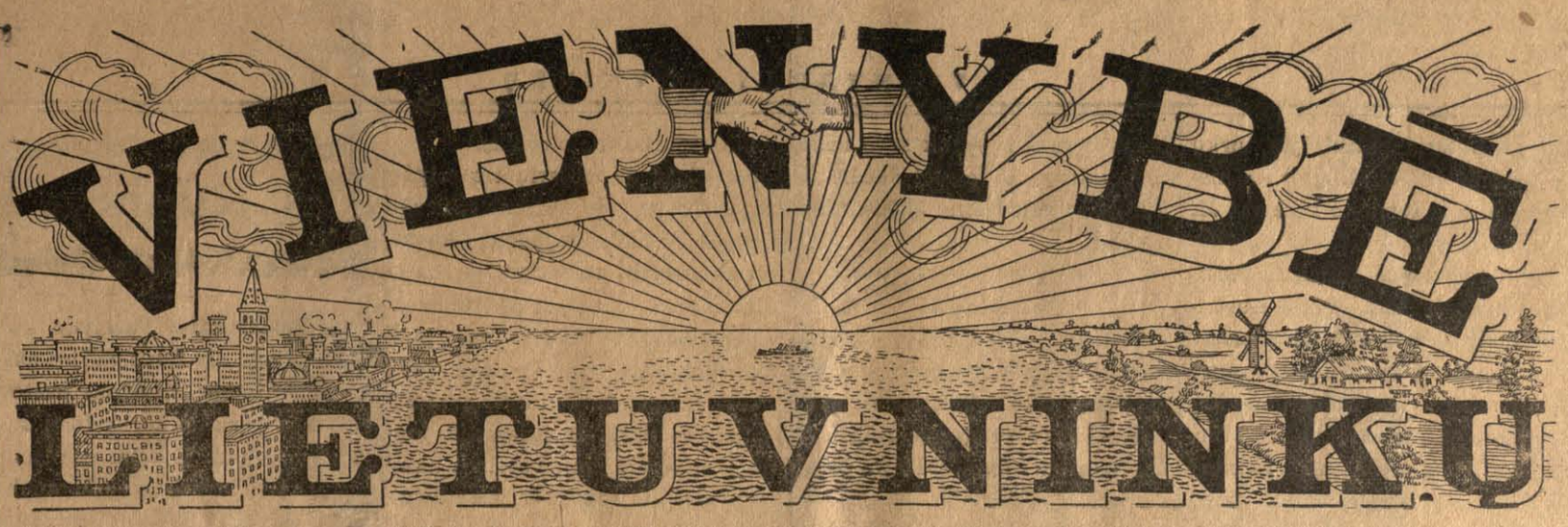

Visuomenės, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

"VIENYBE LIETUVNINKU"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.
Yearly subscribtion rate:
In the United States ... $2.00
To Foreign Countries .. $3.00
To Canada $2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Paukształis & K. Brazys
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

Nr. 1. Brooklyn, N. Y. 1 d. Sausio (January 1913 m. Metai XXVIII.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Visus „V. L." skaitytojus ir savo bendradarbjus bei draugus sveikiname su atėjusiais Naujais Metais ir kartu visiems linkime gero pasisekimo ir ramaus gyvenimo su 1913 metais.

„V. L." Redakcija.

SU NAUJAIS METAIS.

Atsižvelgus į pereituosius metus męs randame daugelį labai ypatingų ir naujų apsireiškimų. Tiesa, kad mūsų, lietuvių amerikiečių gyvenime neatsitiko nieko tokio stambaus, ant kurio priešakyj būtų didelėmis raidėmis užbriežtas koksai naujas ir mums dar negirdėtas dalykas. Bet užtaiima labai plačiai kilti augštyn tokie dalykai, kurie per daugelį metų pas mumis tykiai ir nežymiai bruzdėjo.

Pirmiausis ir stambjausis apsireiškimas yra labai sparčiausias augimas tarpe lietuvių socializmo ir plėtimasi unijos minčių tarpe mūsiškių darbininkų. Ikšiolei lietuviai buvo labai atšalę linkui darbo unijų. Šiemet gi vienu šuoliu ėmė organizuotis lietuviški unijų skyriai — ypač skyriai prie International Workers of the World (Visasvietinės Pramonės Darbininkų) unijos. Šiek-tiek pakilo unijos sąmonė ir tarpe lietuvių angle kasių Pennsylvanijoje. Dar niekad tiek nebuvo išleista socialistiškų brošurėlių, lapelių, atsišaukimų; niekad taip daug nebuvo prakalbų, kuriose yra lietuviai organizuojami į unijas, rengiami prie streikų, palaikomi streikai — kaip šiemet. Lietuvių darbininkų luominis susipratimas labai sparčiai per šiuos metus paaugėjo, ir iš tos pusės reikia tik pasidžiaugti.

Antras stambus apsireiškimas yra paaštrėjusi kova tarpe lietuvių liberalų ir klerikalų. Lietuviai liberalai arba laisvamaniai arčiau ėmė spiesties prię savo organo „Laisvosios Minties", prie kurios arčiaus prisidėjo ir šiemet susitvėręs Amerikos Lietuvių Moksleivių Susivienijimas. Literatiškosios lietuvių spėkos eina vis drūtyn. Bet priešais šitas spėkas kįla ir kita priešenybė, būtent lietuvių klerikalizmas, kuris apsirinko savo drutvietę aplinkui Chicagon persikėlusį laikraštį „Draugas"; ir šisai laikraštis ingijo naują paspirtį, nesa prie jo prisidėjo kitas lietuvių moksleivių susivienijimas, kuris taip jau tik šiemet susitvėrė ant katalikiškos pagrindos. Einant principialinei kovai tarpe laisvamanių ir klerikalų, abudu minėtieji laikraščiai („Lasvoji Mintis" ir „Draugas") sparčiai gerinasi ir kelia aikštėn labai daugelį naudingų ir žinotinų, historiškų klausimų, kurie labai prisidės pa[illegible]sų liaudies švietimo.

Paminėjus augščiau įvardytąsias sroves reikia neužmiršti dar vieno pas mus judėjimo, kurį kažin-kas anais metais apkrikštijo „bedievių". Po teisybės tai nėra jokis judėjimas, greičiau užsistovėjimas ant vietos. Kas atidžiai studiavo mūsų gyvenimą, tai „bedievių" typą labai gerai pažįsta. Yra tai žmonės, kurie pametė valią ir energiją, kurie apie nieką nebenori rimtai ir giliai mąstyti, o peikia ir keikia viską kas bent kiek varžo žmogaus pasielgimus, nežiūrint ar tie pasielgimai yra geri ar blogi. Paprastai pas mus priimta vadinti „bedieviais" socialistus ir laisvamanius. Bet šita nuomonė yra perdėm klaidinga. Nors socialistai ir laisvamaniai yra materialistai ir netiki, kad žmogaus dvasia savo prakilnumu viršija kūną, tačiaus mažai išmintingų socialistų ir laisvamanių šitam mūsų „bedievių" typui prilygsta. Perėję per lietuvių dideles ir mažutes kolonijas, męs atrasime tūkstančius mūsų viengenčių nuo subatos vakaro iki panedėlio rytui grynai „bedieviškai" apvaikštinėjant šventę ir poilsio laiką. Būriai prisikimšę į tabako prirūkytas grinteles tuština šimtus bačkų alučio, blauzdines visokių alkoholinių gėrimų, kazyruoja iš sunkiai uždirbtų skatikų, keikia religiją, kuningus; stumdosi, mušasi ir kruvini vežimuose keliauna į policijos stotis. Tarpe tokių nematysi nei laikraščio nei kningutės. Iš tūkstančio tųjų „bedievių" gal vieną kokį rasi, kuris kieknors girdėjo apie socializmą ar laisvamanybę, o vienok jie kiekvienas laiko sau už garbę kuobjauriausiai iškolioti dorą, religiją ir kitų žmonių mandagesnius apsiėjimus. Šitas apgailėtinas „bedievių" typas pas mus labai sparčiai didinasi ir gręsia mūsų gyvenimui tikra išgamyste. Kokia priežastis šitą nelemtą typą pas mumis auklėja čia ne vieta spėlioti. Bet jisai stojosi mūsų gyvenimo priešakyj, kaipo didelė ir rūsti problema, kuri reikalauja sparčiai ir geroje prasmėje išrišti.

Greta su viršuj minėtu dvasiškai ir fyziškai gendančiu žmonių typu pas mus pastaruoju laiku išsiplėtojo dar vienas indomus apsireiškimas — „geltonoji" sensacijų laikraštija. Šita laikraštijos dalis pagimdė naują mūsų visuomenėje ligą, kuri ėda mūsų gyvenimą kaip vėžys. Geltonoji laikraštija pastaraisiais metais tiek supjudė mūsų veikėjų, tiek įnešė suirutės į mūsų draugijas, kad visi kiti kultūriniai mūsų darbai nuslydo užpakalin, o visi pažangesni žmonės užsiėmė vieni viską griauti, kiti pečius surėmė prieš geltonosios laikraštijos hydrą, kad palaikyti čielybėje kas buvo per daugelį metų su dideliu vargu subudavota. Apie geltos ligą nėra ko daugiau sakyti, nes mūsų laikraštija jau gana plačiai ją aprašė, ir jau didelė dalis visuomenės šitą mūsų kultūrai pavojų pramatė.

Mūsų spauda, tai yra laikraščiai ir kningos, dikčiai pasidaugino skaičiumi ir gerokai pabrindo turiniu. Nors čionai neturime po ranka surinktos išėjusių raštų statistikos, vienok su džiaugsmu galime pritvirtinti, jogei mūsų laikraščių ir kningų pereitais metais buvo kur-kas daugiau išspausdinta, negu bent kuriais-nors pirmesniais metais. Šitas mums duoda suprasti, jogei mūsų žmonės jau daugiau reikalauja raštų ir iš jų apšvietos sau ieškosi.

Ant scenos lauko darbas vis didinasi. Kaip pirmesniais metais, taip ir pereitaisiais, mūsų publika teatruose vis didinasi ir vis geresnių veikalų pradeda reikalauti. Didesnėse lietuvių kolonijose teatrai yra rengiami jau kas savaitė (kitur ant savaitės net po dutris!). Pavyzdžiui paėmus kad ir Brooklyną: seniaus būdavo kad jau surengs lietuviai kokį vieną perstatymą ant mėnesio, tai jau dideliu daiktu skaitydavosi; dabar gi veik kas savaitė turime tai teatrą, tai koncertą. Ir veikalai dabar parenkami jau geresni. Prie to reikia pažymėti, jog ir dramatiškų veikalų repertuaras didinasi. Pereitais metais pasirodė keletas vidutiniškos vertės originališkai parašytų veikalėlių ir visai neblogų vertimų, — tarp kurių reikia pažymėti išleidimus Vilniuje einančios žurnalo „Teatras". Neužilgo sulauksime dar vienos puikios naujienos — tai mūsų kompozitoriaus Miko Petrausko užbaigtasis muzikališkai-dramatiškas didelis veikalas — lietuviškosios „Vestuvės". Šitas veikalas, męs tikimės, dar labjau suladis mūsų visuomenės žingeidumą prie teatro ir pakyls mūsų sceniškosios dailės kultūrą.—

Apskritai sakant, mūsų pereitieji metai yra turtingi įvairiais bruzdėjimais. Iš jų vieni yra geresni, kiti prastesni. Bet męs visuomet esame dideli optimistai ir pilni vilties į šviesesnę rytdieną. Į blogesnius tarp mūsų apsireiškimus męs žiūrime per tą priežodį: — „Nėra rožių be dyglių". Nieko nėra blogo, kas vėliaus neišeitų ant gero. Tai yra tūkstančiais metų patirta ir visos žmonijos išmėginta teisybė. Tik ant šitos papėdės žmonės stovėdami išsidirba didelę ir pilną vilties dvasią. Tame yra pažangos diegai.

Kaip ikšiolai, taip ir ateinančiais metais męs laikysimės sykį priimto ir mūsų skaitytojų pamylėto takelio. Laikydamies plačiausių demokratijos principų, vienok niekuomet nepasiduosime jokiai siaurai partijai ar ypatų klikai, kurios kaip grybai dygsta ir praėjus savo laikui genda ir nyksta. Mūsų „partija" bus *žmonių partija*. Visokie pirmeiviški judėjimai, visos mūsų pirmeiviškosios draugijos, visi mūsų kultūriniai darbai po senovės mūsų laikraščio skiltyse atras sau prietelių ir malonų priėmimą. Mums kiekvienas yra draugas, kuris dirba lietuvių ir visos žmonijos labui, ir kiekvieną be baimės kritikuosime, kuris eina mūsų tautai kenksmingu keliu.

Trumpai apibrėžę mūsų „credo", męs atsikreipjame į mūsų daug gerbjamuosius draugus ir sandarbininkus, su kurių pagalba metas į metą savo brolių labui darbuojamies. Nuo širdies visiems sandarbininkams spaudžiame delną, kurioje jie tiek daug sykių laikė plunksną ir su jos pagalba mūsų laikraštyje išreiškė daugybę šviesių minčių. Kiekvienam atskirai ir visiems sykiu męs linkėjame kuodaugiausiai turėti linksmų ir laimingų valandų per šituos naujai pradėtuosius metus, podraug raginame, idant ir ateityje nepadėtų savo plunksnos rūdyti. Visur mus laukia da didesni darbai priešakyje, visi į mus ir jus žiūri, kaipo visuomenės darbininkus ir savo šviesesniuosius brolius.

Tad, — išnaujo į darbą!

Peržvalga.

// **Ant „Saulės" delegatų parašė denunciaciją narys 34-tos LSS. kuopos.** „Lietuva" N51, paduodama pilnas kopijas raporto, pagarsino vardą to išdaviko, kuris melagingai skundė lietuvių apšvietos naudai veikusius „Saulės" delegatus: kun. K. Olševskį iš Kauno ir kun. J. Tumą, dabartinį Laužuvos kleboną, Kauno gub. Po ta denunciacija, kuri buvo pasiųsta Suvalkų gubernatoriui, pasirašė — Josif I. Konkol, o lietuviškai vadinasi Juozas Konkolauskas ir šiuomi laiku gyvena Waterbury, Conn., po num. 70 Jon str., o kada tą donosą rašė, jis gyveno po num. 39 Summit str., tame pačiame mieste.

Jis priklauso prie 34-tos Lietuvių Socialistų Sąjungos kuopos, Waterbury, Conn.; paeina iš Veisiejų miestelio, Seinų pav., Suvalkų gub.; tai dar jaunas vyras — 23—24 m., nevedęs. Šiaip taip pramokęs rašyt pradinėj mokykloj, užėmė valsčiaus raštininkėlio vietą Augustavo pav., Suvalkų g. Tęn jis pramoko rašyti formališkus raportus; į Ameriką jis atvyko 1906 m. (Čia reik atsiminti apie J. Konkolausko elgimosi laike J. Lutkausko prakalbos Waterbury'je, Conn. gruodžio 8. — žiūr. koresp. iš Waterbury, Conn. „Vien. Liet." N52.)

„Lietuva" praneša, kad ji bus visados pasiruošusi prirodyti teisingumą to, ką ji apie šitą reikalą yra visuomenei pranešusi. Jis gal apie tai „Lietuvoj" patsai prisipažinti ir paaiškinti dalyką; tam tikslui „L." suteikia vietos savo skiltyse. „L." nurodo, jog rimtesnieji socialistai galės per tam tikrą rimtų vyrų komisiją išgirsti nuo jos atsakančius prirodymus apie Konkol-Konkoliauskio kaltę.

Iš socialistiškų laikraščių, „Kova" su pasibjaurėjimu žiūri ant šito dalyko, o „Keleivis" su „Laisve", anot „Lietuvos" sienomis laipioja ir vis šaukia — būk „Lietuva" sufabrikavo, „Lietuva" su valdžia bičiuliuojasi ir tt., o apie šnipo darbą beveik nieko jouse nėra.

*

// **Nukentėjo.** Buvo pranešta, kad „Keleivis" už apšmeižimą kun. Bukavecko panešė bausmės $100. „Lietuva" praneša, kad ji girdėjusi, kad sąryšyje su tuom nukentėjęs ir A. Antonovas, kurį „Keleivis" prašalinęs nuo redakcijos.

*

// **„Stebūklai apie X—spindulius.** Po šitokiu antgalviu „Kovos" N52 tilpo red. K. Vidiko straipsnelis, kur nusiskundžiama, kad „Laisvė" sunaudojo jos redaktoriui rašytą privatišką jo laišką ir atskiriame straipsnelyj „X—spinduliai" patalpino jį 102 num. Tas laiškas kaip, praneša K. Vidikas, buvo informacijiniu atsakymu „Laisvės" redaktoriui ant jo klausimo per laišką: „Kas tai yra X—spinduliai". Tarp ko, K. Vidikas štai kaip užbaigia savo nusiskundimą: „Man rodos, „Laisvė" turėtų suprast, kad tai labai nepadoru iš privatiško kenonors laiško, be jo autoriaus leidimo, padaryti straipsnį ir da autoriaus vardą prirašyti nonsensų (apart kai-kurių mažesnių iškraipymų). „Laisvės" pasielgimą skaitau už didelį manęs apšmeižimą".

*

// **Žydų respublika.** Ginčai Balkanų valstijų delei Salonikų pagimdė anglų spaudoj mintį — atiduoti šitą miestą žydams, kurie čia sudaro didžiąją dalį gyventojų, idant tęnai jie įsteigtų tam tikrą žydų respubliką. Tą žydų respublikos Salonikuose propagandą veda garsus sionistas ,žydų poetas Izraelis Zantvil. Jis tvirtina, kad Salonikai tur tiktai apsaugos vietą del visų persekiojamų žydų. Žydai mano išrinkti sau prezidentą ne iš vietinių žydų, bet iš svetimo krašto; delei šito jie nutarė kreipties prie Suv. Valst. prezidento Wilsono, kad jis nurodytų jiems atsakantį kandidatą į žydų prezidentus Salonikuose.

*

// **Nauajas laikraštis Lietuvoj.** Tuoj po Naujų Metų Vilniaus lietuviai-daktarai sumanė pradėti leisti laikraštį „Medicina ir Gamta", kurs eis kas du mėnesiu kartą; jo kaina bus 4 rub. metams (žiūr. plač. atsišaukime).

Iš atsargumo.

—Kam tu, Džianai, rakini savo baksą išeidamas į teatrą, juk jis tuščias.

—Iš atsargumo, brolau, nes jeigu mano šeimininkė pamatytų, kad mano baksas tuščias, tai nuo tos dienos mane išvytų.

II 1764 БИБЛИОТЕКА Академии Наук СССР Centr. Biblioteka

Politikos savaite

AMERIKA.

Sausio 1. 1913 m. bus formališkas pertraukimas ryšių tarpe Suv. Valstijų ir Rusijos delei pasportų klausimo. Teisės amerikonų Rusijoj ir rusų Amerikoj bus reguliuojamos vietiniais įstatais, ir tada jau negalima bus turėti apsaugos iš savo valdžios pusės. Valstijų pasiuntiniai turės parsikraustyti į savo tėvynę.

Suv. Valstijų valdžia praneša, kad ji nepermainys savo gero atsinešimo kas link imigrantų iš Rusijos.

— Prezidentas Taftas išsiuntė Mekiskos prezidentui Madero ultimalumą, reikalaudamas atlyginimo už kritusius laike Meksikos sumišimų Suv. Valst. piliečius. Jeigu Madero iki sugrįžtant Taftui nuo Panamos neduos užganėdinančio atsakymo, tai Suv. Valst. valdžia kreipsis į kongresą, kad jai duotų daleisti elgties pagal savo nutarimo.

Nubaudimui Meksikos valdžios, Taftas mano pasinaudoti šiomis priemonėmis:

1) pasiųsti Meksikos valdžiai ultimatumą;

2) panaikinti uždraudimą revoliucionieriams gabenti ginklus iš Suv. Valstijų; tada revoliucionierių veikimas tuoj persimainytų ir jie greit paimtų viršų;

3) apsupti Meksikos portus ir užimti dalį jos žemės.

AUSTRIJA.

Žinios, ateinančios iš Viennos, praneša, kad mobilizacija ir galutinas sutvarkymas kareivių jau pabaigtas ir Austrija, iškilus karei, iš to atžvilgio neturės trukdymo. Anot tų informacijų Austrija turi surengusi 4 korpusus kareivių ant Serbijos rubežiaus, tris ant Rusijos Galicijoj ir du korpusu Bosnijoj ir Hercegovinoj; apart to Viennoj yra du korpusu ir vienas Krakuvoj.

SERBIJA.

Kaip praneša iš Bielgrado, atsinešimai tarp Serbijos ir Austrijos pradeda eiti geryn, ir yra viltis, kad karės šmėkla nuo juodviejų bus prašalinta. Serbija kartu su kitomis valstijomis pripažįsta Albanijai autonomiją po Turkijos protektoratu, o sau gauna portą, ant Adriatikos jūrių kranto prie Albanijos rubežiaus; šitas portas bus sujungtas neutrališku geležinkeliu su pačia Serbija. Serbijos komunikacijos ministeris važiuoja į Londoną, kad santaikos ingaliotiniams davus reikalingus techniškus nurodymus. Tarimosi tarp Serbijos ir Austrijos pagerėjo, kada Serbijos pasiuntinu Viennoj tapo Jovanovič. Už suteikimą Serbijai porto ant jūrių kranto stovi Anglija, Francija, Rusija, Vokietija, Austrija ir Italija; jos-gi pripažįsta autonomiją Albanijai.

RUSIJA.

Premieras Kokovcevas kalbėdamas V. Dūmoje nurodė, kad Rusija kiek galėdama stengsis palaikyti santaiką, bet ji, ištikus reikalui, neapleis Balkanų valstijų ir kiek galėdama stengsis, kad jos atsakančiai pasinaudotų savo pergalėjimo vaisiais. Tie premiero žodžiai yra perspėjimu Austrijai.

Rusijos ambasadorius, Beckendorff, Londone, nurodo, kad Dardanelių siauruma turi likti atidaryta vien tik Rusijos laivams, idant Juodosios jūrės galėtų skaityties jos savastimi. Kas link Turkijos salų arti Maž. Azijos, tai jis pataria palikti jas turkų savastimi, nes priešingai, jos niekad neduotų ramumo turkams M. Azijoj.

— Ateinančios žinios iš Austrijos praneša, kad greta Austrijos-Rusijos rubežiaus eina smarkus rengimosi prie karės tarpe Rusijos kareivių. Labai daug kareivių sustatyta atsakančioj tvarkoj ant Podgoricos upės kranto; iš Austrijos pusės matosi rusų kareiviai, oficierai ir kanuolės. Austrijos kareiviška sargyba tėmija kiekvieną žingsnį Rusijos kareivių.

RUSIJOS—CHINIJOS TRAKTATAS.

Kaip pasirodo, pradžioje gruodžio buvo padaryta sutartis tarp Rusijos ir Chinijos. Žymųs Rusijos politikieriai tvirtina, kad šita sutartis bus naudingesnė už Mandžurijos sutartį, kuri privertė prie karės su Japonija. Taip, Rusija paskirs pasiuntinius su atsakančia jiems apsauga, o taipgi krasos valdininkus visuose portuose turės tiesą uždėti fabrikus, pirkti ar išnaudoti žemes, miškus, kalnus ir vandenis. Rusija taipgi prielankiai atsineša kas link piningiškų Chinijos reikalų.

GRAIKIJA.

Iki paskutiniam laikui vis dar nebuvo pripažinti graikų taikos ingaliotiniai Londone; dabar-gi turkų ingaliotiniai gavo nuo savo valdžios instrukcijas apie pripažinimą teisių Graikijos atstovams.

Buvo pranešta, kad mūšyje pas Janiną, graikų krito virš 500; bet pasirodo, kad turkai dikčiai sumušė Garibaldi liuosnorius.

Graikai yra pasiryžę paimti Janiną; dabar į pagelbą stovintiems pas Janiną serbų kareiviams pribuvo sosto inpėdinis Konstantinas su tam atsakančiu kareivių skaičium. Ties Mažaja Azijos pakraščiais ant jūrėmis eina mūšis.

TURKIJA.

Turkijos valdžia pasiuntė savo ingaliotiniams Londone paliepimą pareikalauti ant konferencijos daleidimo Turkijai aprūpinti valgiu Adrianopolį, Janiną ir Salonikus. Taikos ingaliotiniai Londone stebisi, kad Turkija vis tęsia duoti galutiną atsakymą ir, kaip matyti, mano toliau tęsti karę. Turkija nori sudrūtinti savo armiją Balkanuose kareiviais iš M. Azijos. Susijungusios Balkanų valstijos, matydamos tą neaiškų turkų elgimąsi, koncentruoja savo kareiviją apie Čataldžą, kad atsinaujinus karei, su pilna spėka ir energija siausti ant Konstantinopolio. Turkų vice-admirolas Halil paša, buvęs karės ministeris, liko užmuštas jūrinėj karėj su graikais ties Dardanelių siaurumos; jis buvo ant laivo Barbarosa, kuris liko dikčiai sugadintas; kartu su admiralu žuvo 4 oficieriai ir gan sugadinti liko dar trįs turkų laivai. Graikai bombordavo Janiną iš orlaivio; liko suardyta daug namų. — Pranešama, kad turkai iššūdė gan daug krikščionių ant salos Mitilene.

Suvienytų Balkanų valstijų ingaliotiniai Londone tariasi tvirtai reikalauti, idant turkams Europoje liktų tik mažutė dalis žemės — 2,500 ketv. mylių; iki šiol Turkija Europoje turėjo 65,350 ketvr. mylių. Kaip pranešama Turkijai tur likti plotas nuo Čataldžos iki Konstantinopolio; o taip-gi jai lieka ir Dardanelių siauruma. Gal Turkija ant to nesutiks ir panorės geriaus tęsti karę, bet mes matom, kad turkų užvaldyta Europoje žemė vis slysta jiems iš rankų — juk savo laike, t. y. viduryj 16-to metašimčio jie Europoje valdė apie 300,000 ket. mylių.

CHINIJA.

Pekinas. Rinkimai į įsteigiamąjį seimą atsibus gale gruodžio ir sausio mėn. Tautiečiai mano indėti į savo programą reikalavimą paskirti Juan-Ši-Kajų prezidentu iki jo mirčiai. Toksai reikalavimas lyginasi panaikinimui respublikoniško valdymo būdo; tam yra labai daug pritarėjų. Iš to galima matyti, kad republikoniški jusmai žymiai pas chinus sumažėjo. Vadas pietinių Chinijos gyventojų, kaip ir Sun-jatsenas užsiėmė grynai piningiškais dalykais.

Iš Visur.

× **Karės panika Austrijoj.** Negalima apsakyti iki kol daėjo karės panika Austrijoj — tęnai, gal sakyti, sustojo visuomeniškas judėjimas, pramonija ir prekystė. Panašų apsireiškimą vargiai kada matė Austrija laike viešpatavimo Prancijos Juozapo. Taip, Viennos mieste neteko darbo virš 25,000 darbininkų. Austrija perleido labai „juodas'' Kalėdas. Visos pasilinksminmo vietos — beveik tuščios. Paveikslan, viena didžiausių Viennos rubsiuvių firma laike vienos iš paskutiniųjų savaičių pardavė tik už $290; o tą pačiš savaitę praeitais metais — už $12,175. Visame ekonomiškame gyvenime baisi suirutė; užvis tas apsireiškimas Galiciojj.

× **Sužeistas Anglijos-Indijos vice-karalius.** London. Šiose dienose, laike iškilmingo valstijinio įžengimo Indijos vice-karaliaus lordo Harding su jo žmona į naują Indijos sostinę Delphi, buvo nuo vieno namo mesta bomba, nuo kurios tapo sužeistas pats vice-karalius, nors ne labai pavojingai; jiedu jojo ant iškilmingai aptaisyto dramblio. Jo žmona buvo kiek užtrenkta ir labai pergązdinta; vienas indijonas, kuris sėdėdamas tarp dramblio ausių, valdė jį, liko užmuštas, o antras, laikęs procesijos dangtį, sunkiai sužeistas. Bombą metė indijonas-anarchistas nuo trijų aukštų namo stogo, kur gyveno vietiniai žmonės, kada vice-karalius jojo pro jo šalį. Išsigelbėjimas vice-karaliaus nuo mirties, tiesiog stebūklingas, nes bombos trūkimas buvo baisiai smarkus.

Lenkų demonstracija. Krakuvoje buvo padaryta labai skaitlinga demonstracija priešais Rusiją atminčiai lenkų sukilimo 1862 m.; laike tos demontsracijos buvo sudegintas paveikslas Rusijos caro Nikalojaus.

× **Baisi nelaimė Neapolyje.** Šiose dienose Neapolio uoste ištiko baisi eksplozija, iš priežasties kurios paskendo apie šimtą įvairių laivukų; su jais gavo galą gan daug žmonių. Tikra priežastis šitos ekspliozijos dar nesužinota; spėjama, kad tai sprogo jūrinė mina.

× **Gelžkelių streikas.** Londonas. Šiaur.-vakarinių gelžkelių darbininkai vis dar tvirtai streikuoja. Visa apielinkė nustojo gyvumo; streikuoja virš 15,000 darbininkų.

× **Medvilnės fabrikų darbininkai,** kaip praneša iš Londono, po 18 mėn. streiką pilnai laimėjo; medvilnės išdirbimo vietose dirba jau moterįs ir vyrai, seni ir jauni; darbo kiek reikiant.

× **Kova už moterių emansipaciją.** Vokietijoje nesenai susitvėrė gan indomi sąjunga: **kovai prieš moterių emansipaciją.** Lapkričio mėn. buvusiame Berline įsteigiamajame susirinkime p-lė Schellenberg, grafas Reventlov, pfor. Langemann ir kiti, nupiešė sąjungos tikslą ir priežastis, kurios priverčia stoti atviron kovon prieš tą **tautos ir visos žmonijos nelaimę — moterių emancipaciją.** Moterįs, pasak jų, pačios gamtos paskirtos būti tik motinomis. **Vyras sveriąs valstybę, moteris — namų židinį.** Nei mokslu, nei protu moterįs negalinčios susilyginti su vyrais ir visi jų mėginimai darą didžiausią skraudą visai tautai, nes atitraukia nuo tiesių motinos pareigų. Dabartinės moterių judėjimo vadovės esančios tik prisigėrusios tuščios puikybės, kad kuomi nors pasižymėti ir vadovaujančios ingimtu bezdžioniavimu. Kam brangi tautos ir tėvynės gerovė, tas turi stoti kovon prieš šitą moterių bezdzioniavimą.

× **Žuvo 39 darbininkai.** Dortmund, Vokietijoje. Anglių kasyklose ištiko baisi ekspliozija, kurioje žuvo 39 darbininkai.

× **160 mylių ant orlaivio** padarė francūzas Rorand G. Garros, kuris perlkė iš Tuniso, Afrikoj, ant salos Sicilijos. Taip, Garros pirmas laikėsi tiek ilgai ant jūrėmis; iki šiol buvo padaryta tik 124 mylios.

× **Japonų-chinų sutartis** Esantis šiose dienose Japonijoj chinų daktaras Sun-janczen, pragarsėjęs laike chinų revoliucijos, tariasi su žymiais Japonijos politikieriais apie sudarymą sutarties tarp japonų ir chinų.

× **Suteikimas lazdos Rumynijos karaliui.** Nesenai, paliepus Rusijos carui, išvažiavo Rumynijon pasiuntiniai, kad perduoti Rumynijos karaliui Karlui rusų armijos feldmaršalo lazdą; priešakyje deputacijos išvažiavo didis kuningaikštis Nikalojus Michailovič.

× **Tai atsidavimas!** Nesenai, kada naujas Japonijos Mikado važiavo pro vieną stotį, jo trūkis liko sustabdytas iš priežasties nuėjimo nuo rėlių prekių trūkio, ėjusio tuom pačiu keliu. Tas atsitiko per neapsižiūrėjimą gelžkelio tarno. Kada-gi po valandos ėjo imperatoriaus trūkis, kaltas darbininkas puolė po garvežio ir liko perpjautas pusiau. Pas jį surado kortelę su sekančiu užrašu: Nėra vertas gyvasties tas, kuris daro trukdymą ir užduoda širdį savo imperatoriui.

× **Japonai gerbia Kochą.** Nesenai Japonijoje atsibuvo iškilminga šventė pagerbimui Roberto Kocho, to garsaus didvyrio išrišusio užkrečiamųjų ligų klausimą. Ant šitos iškilmės buvo pakviesta našlė R. Kocho, Vokietijos ambasada ir daugelis mokslo vyrų; apvaikščiojimas atsibuvo tuoj po „mirusiųjų'' šventės. Žmogus, suteikęs žmonijai gerą — suko japonai, — užsitarnauja amžinos pagarbos. Priešais užkrečiamųjų ligų instituto Tokijoj stovi Kocho paminklas, akmeniniame fundamente, kurio yra inmūryta vario skrynutė su keliais Kocho galvos plaukais, nes plaukus japonai skaito nesimainančiais palaikais.

—Nežinau, kaip geriau būtų išmėgint mano naujo tarno teisingumą...

—O tai labai lengvai: palik kur-nors ant stalo penkrublę.

—Tas tiesa. Tai-gi paskolink man tamsta penkis rublius ant pamėginimo.

Iš Rusijos.

|||| **Peterburgas.** Pasklydo kalba, būk esąs čia Portugalijos ekskaralius Manuelis, manąs pastoti ant rusų kariškos tarnystos į kavalerijos pulką. Iš Vilniaus pranešama, kad šiose dienose Manuelis važiavęs per Vilnių ir, pabuvęs čia trumpą laiką, ištraukęs į Vakarų Europą.

|||| **Peterburgas.** IV. Dūmos valstiečiai-atstovai nutarė sutverti tam tikrą valstiečių grupę, į kurią ineis dauguma bepartyviškųjų skaitlius sieksiąs 80.

|||| **Užpuolimas ant smuikininko Hofmano.** Ant pragarsėjusio visoje Europoje smuikininko Hofmano ir jo impresario, važiavusių po koncerto iš Maskvos į Peterburgą, užpuolė piktadariai. Netol Tveriaus, kada H. ir jo impresario miegojo, į kupe pas juodu įsiveržė koksai-tai žmogus su bagažu rankose ir, kada pabudęs H., norėjo jo paklausti apie priežastį jo inėjimo į kupe, piktadaris metęs bagažą, su peiliu rankoje, puolė ant Hofmano, kuris tik-tik nusibloškė nuo peilio; tada piktadaris metėsi ant impresario su tikslu jį sužeisti, bet tuom laiku prie jų atsirado konduktoriai, kurie tuoj nuginklavo užpuoliką ir perdavė jį į policijos rankas.

|||| **Liaudies universitatė.** Tomske nesenai liko įsteigtas „Mokslo Namas'' arba liaudies universitatė. Tą apšvietos šaltinį uždėjo Petras Makušinas, Siberijos millionierius, kuris visą savo turtą paliko tai apšvietos įstaigai. „Mokslo Name'' bus skyriai, įgijimui pradinio, vidurinia ir augšto mokslo. Biblioteka, laboratorijos, muzėjus ir mokinimas — dykai be skirtumo rasės, tikybos ir luomo. Tęnai-gi bus ir vakariniai kursai.

|||| **Norėjo nemirusį palaidoti.** Ant vienos Maskvos-Ventpilės gelžkelio stoties numarino prastą valstietį. Kada-gi jį karste cerkvėje smilkė ir apgiedojo dvasiškis, žmonės pamatė, kad veido apdangalas sujudėjo, bet visi pamįslino, kad tai vėjas sujudino; bet dvasiškis greit pamatė, kaip numirėlis pasuko savo galvą. Tuoj pamalda liko pertraukta, ir, pakviestas cerkvėn gydytojas, surado, kad žmogus buvo tik letargijos miege; išėmę iš karsto, parvežė jį namo, bet prižadinti kol-kas nepasisekė.

|||| **Indomios atvirutės.** Peterburgas. Synodas kreipiasi su pra šymu prie vidaus dalykų ministerio, kad tas palieptų panaikinti atvirutes, kur perstatyta kaip Jezus Kristus su erškėčių vainiku apkabina Leoną N. Tolstojų, apvilktą bluza ir basomis kojomis.

|||| **Vaidai delei L. Tolstojaus raštų.** Rusijos senatas šiose dienose turės užbaigti karštus ginčus tarp motinos ir dukters Tolstojų delei likusių rankraščių to garsaus Rusijos rašytojo-filosofo. Mat p-ni Tolstojienė tvirtina, kad vyras jai pirmiau paliko visus rankraščius, kurie yra sudėti Rumiancevo muzėjuje Maskvoj, o duktė remias ant palikimo akto savo tėvo, kur jis visus savo raštus paveda dukterei Aleksandrai. Be teismo jokiu būdu jiedvi negalėjo susitaikinti, nes tai nemažas turtas. Vienok negražiai, kad delei raštų tokio L. Tolstojaus, kilo nesutikimas tarp motinos ir dukters.

|||| **Mitava.** Areštuota 16 gelžkelių darbininkų, kurie apvogdavo žmonių ir prekių vagonus. Darant pas juos kratą, rasta daug visokių prekių ir keleivių daiktų.

|||| **Varšava.** Eina gandas, kad apšvietos ministerija sumanė perkelti Varšavos universitatę kitur. Du skyriu (fakultetu) perneša į Saratovą, o du — į Riazanių.

|||| **Rusija grumoja chinams.** Rusijos pasiuntinis Pekine pasiuntė chinų valdžiai persergėjimą, kad, jei ji nesusitaikins su Mongolijos klausimu apie jos neprigulmybę, tai diplomatiški ryšiai tarp abiejų valstijų liks pertraukti. Šitas atsitikimas užvis yra svarbus, kad greitu laiku turėjo pribūti pasiuntiniai iš Mongolijos pas carą su prašymu pripažinti neprigulmybę Mongolijos nuo Chinijos.

|||| **Studentai ir kariuomenė Rusijoje.** Švietimo ministeris išsiuntinėjo visoms augštesnioms mokykloms cirkuliarą, kur pasakyta, kad naujuoju del kariuomenės atlikimo įstatymu leidžiama studentams baigti mokslą tik iki 25 metų, daugiau jokios privilegijos nebūsią. Esančius universitatėse studentus šitas paliepimas nepaliečia.

|||| **Cukraus** kaina Rusijoje iš priežasties ankstyvų šalnų Pietų Rusijoje, kur apšalo cukriniai burokai, žymiai eina augštyn.

|||| **Peterburgas.** Nesenai čia buvo teisiami vyras su savo pačia už baisų nukankinimą 4 metų jų sūnaus. — Tie kraugeriai-tėvai su inkaitintu iki raudonumo geležiu degino kūną savo vaiko, pakol tas neišleido paskutinę dvasią. Prie to juos galėjo priversti tik proto sumišimas, kur dingo jau mažiausis žmoniškumas ir meilės jausmai prie savo vaikų. Teismas nubaudė 3-ms metas kalėjimu tėvus-žvėris. Vienok ta bausmė juos nepataisys, bet, priešingai, kalėjimas galutinai suardys jų proto ir dvasios jausmus. Ką atėmė nuo jų gamta, kalėjimas jau nesugrąžįs.

|||| **Draugai kuningaikščio Kropotkino** šeimynos gavo laišką, kuriame 70-metų amžiaus senis-Kropotkinas išreiškia norą praleisti paskutinias gyvenimo dienas Rusijoj. Viena literatiška draugija nutarė pasistengti išgauti tam reikalingą valdžios leidimą.

|||| **Žemės drebėjimas.** Lapkrytyj Tifliso mieste buvo jaučiamas žemės drebėjimas. Žemė drebėjusi iš viso tik dvi sekundi. Nelaimingų atsitikimų nebuvę.

Iš Lietuvos.

„Geras katalikas'' nubaustas. Lapkričio 29. (n. k.) Butkos gminos teismas (Suv. rėdybos) nagrinėjo kuningo brolio „gero kataliko'' Juozo Narjaucko bylė. Kaiu jau buvo rašyta, šis „geras katalikas'' susitikęs Pilviškiuose Juozą Rimšą jam nematant iš užpakalio davė kumsčia į sprandą, sakydamas: „Tai tau, rupuže, dūma, tai tu šmeiži kuningus''. Dabar tas „geras katalikas'' Juozas Narjauckas nuteistas 1 mėnesiui arešto prie policijos. Reikia pasakyti, kad jis baigęs yra 4 klases ir šitaip elgiasi!

Kazys Gilius.

MARIAMPOLĖ. **Teismas.** Lapkričio 22 d. (n. k.) Suvalkų apygardos teismas negrinėjo čia keletą bylų. Pažymėtina A. Laušio (Balbieriškio gmin.) byla. Šis žmogus smarkiai sumušęs savo 3-jų metų sūnų, taip kad daktarai vos išgydę. Už tokį kankinimą savo sūnaus tėvas gavo pustrečių metų areštantų rotų. Antra byla, tai Vilkaviškio gminos teismo

raštininko Danilevičiaus užmušėjų. Vienas jų gavo 6 metus, antras 4 metus katorgos. **J. R.**

ŽEIMAIČIŲ KALVARIJA. Čia, girdėjau, vietinis jaunimas ir dau gelis ūkininkų tariasi „Rygos Naujienų'' nebeskaityti ir net kitus nuo jų atkalbinėti, kad neskaitytų. Mat, „R. N.'' nieko gero nerašančios, daugiausia esą apgarsinimų, įvairių nešvarių galvosukių, lioterijų ir visokių kningpalaikių magaryčioms neskundžiama (negailima). Nuo pradžios metų pareidavo čia „R. N.'' 16 egz., „Liet. Ukin.'' 8 egz., „L. Žin.'' 3 egz. Bet dabar, kuomet gyvenimas virte verda, „R. Naujienų'' bepareina 14 egz., užtai „Liet. Ukin.'' jau 23 egz., „Liet. Žin.'' 5 egz. Kitų neminiu, nes tiek ir dabar pareina. Vargšas mūsų kamendorius, norėdamas ar davatkoms intikti, ar aveles prijaukinti, kad vilneles kerpant nesispardytų, sugalvojo per pamokslą lapkr. 4 d. pajuokti „L. Uk.'' skaitytojus. Gal manė tokiu būdu sulaikysiąs žmones nuo skaitymo, bet išėjo antraip: jau po pamaldų keletas ūkininkų užsisakė „Liet. Ukin.'', sakydami: „jeigu jau kuningėlis ir niekad jo neskaitydamas peikia, tur būt yra geras laikraštis''. Nieko negelbės: žmonės jau pradeda susiprasti. **Kunkulis.**

Juodašimčių laikraštis „Litovskaja Ruś'' apgailestauja, kad Ukmergės paviete sumažėjęs rusų-poselencų skaitlius. Rusai, kurie čia buvę atsiųsti, visai nebranginą duotosios jiems žemės. 1868 metais buvę vienan dvaran atgabenta 100 sentikių šeimynų— o dabar jų belikę vos 10, kiti, išsikraustę Sibiran ar grįžę iš kur atėję; daugelis išnuomoją gautąją žemę lietuviams 24—30 metams. Pas lietuvius gi esąs susitarimas neparduoti žemės atėjūnams.

SVEDASAI, Ukm. pav. Čia miestelis nemažas. Yra visokių krautuvių, tik kningyno dar nėra. O kningynas čia ir labai būtų reikalingas! **Ant. G.**

PAJEVONIS, Vilk. pav. Torėliuškių kaime ūkininko J. K. trįs dukterįs eidamos gultų šaltan kambarin nusinešė durpinių žarijų, kad bent kiek susišildžius. Kadangi durįs buvo užrados, kambaryje pasidarė daug smalkių. Rytmetį visos rasta apsvaigusiomis. Dvi iš jų atsigavo ir pasitaisė, o vien 18-kos metų galą gavo. **A. Š.**

KELMĖ, Res. pav. Ši parapija didelė, bet žmonių apšvietimas čionai menkas. Per tai čia ir šundaktarių bei šunadvokačių nemaža sukinėjasi. Ypač yra pasižymėję savo darbais M. ir K., kurie net važinėja pas ligonius, o pirmasai tai ir savo arkliu. Šis atradęs pas ligonį daktaro rašytus vaistus ir sužinojęs, kad tie vaistai plačių uždegimui gydyti, nebeleidžia toliau vartoti, sakydamas, kad jo liga visai kitokia — „plaučių zapalene'', ir duoda savo vaistus, už ką atlupa po kelis rublius. Gydo homeopatiją ir taip kuo papuola. **J. R.**

ROKIŠKIS, Zarasų pav. **Naujokų ėmimas.** Lapkričio 1, 2 ir 3 d. čia buvo keturių valsčių ir keturių miestelių naujokų ėmimas. Šaukė išviso 464, paėmė-gi 169 vyrus (kartu su žydais). Žydų trūko, bet jų vieton krikščionių neima.

Nors nemaža buvo į Ameriką išbėgusių, bet turintieji antrojo laipsnio palengvinimus („l'gotas'') visi paliko. Pernai tokių liko tik keletas.

Monopolis buvo uždarytas, trak tieriai su aludėmis — taip-pat, tik, žinoma, „del akių''; iš kitos pusės kastik ko norėjo, tai ir gavo. Tad ir girtų nereikėjo su žiburiu jieškoti — visur iki valiai. Tik žiūrėk, ir užtraukia:„ Dainuokim. broliukai, kolei Lietuvoj''... Policistai dainuoti nelabai leido. Nepaklausiusiuos tupdė „šaltojon''.

Štai dar kas puolė į akis: nesimatė gadinančių sau sveikatą, kad pasiliuosavus nuo kariuomenės (šlubu ar kit.), ką patyriau, laibai išsiplatins Suvalkijoje (apie Seinus). **Augštaitis.**

PAŠIRVINČIŲ dvaras (Suvalkų gub.) išdalytas rusams iš Kijevo gub. ir sentikiams iš Smalensko gub. Jiems pastatyti ir cerkvė.

EIRIŠKIŲ jaunimas nepadoriai elgiasi. O vis tai degtinė gadina jaunimą. Kai-kurie jaunųjų turi degtinės ne tik sau, bet ir pardavimui. Merginų kai-kurių ir-gi negalima pagirti. Labjausiai savo narsumu atsižymi samdininkai. Jie tai labjausiai daro tarp jaunimo nesutikimų. **Girdėjęs.**

TRUMPUČIŲ jaunimas snaudė sau ramiai, nieko negalvodamas, nieko neskaitydamas. Tačiau atsirdo tarp jų tokie, kurie surengė vakarėlius. Vakarėliai nusisekė gerai, visus palinksmino, ir baigėsi gerai, nes nebuvo gėrimų. Vakarėliai pagamina dorus pasilinksminimus, išjudina jaunimą iš snaudulio. Geistina, kad jų būtų kuodaugiausia.

INDRIONIŠKIS, Ukm. pav. Šio valsčiaus buvusį viršaitį Jul. Tumą, būk išeikvojusį valsčiaus kasos 300 rub., apskričio teismas nuteisė metams ir trims mėnesiams kalinių rotų. Vienas sykis nemelavo! **Dėdė Jonas.**

PANEVĖŽIO miesto Dūma paminėjimui 300 metų Romanovų giminės ciesoriavimo nutarusi atidengti ligoninę r mokyklą.

Suimtas Vilniuje nakties laiku žydų susirinkimas. Pasodinta 96 žmonės kalėjiman.

Trūksta mokyklų. Pati valdžia štai skelbja **kiek** šį rudenį **nepriimta** mokyties **vaikų** del vietos nebuvimo. Kovarske 20, Krukliuose 9, Aluntoje 36, Makštuose 23, Traškunuose 48, Šymonyse 37. Vis tai viename tik Ukmergės aps.

LIUDVINAVAS, Kalv. pav. Lapkričio 2—6 d. (spalių 21—24 d.) buvo pas mus naujokų-kareivių ėmimas. Iš Liudvinavo valsčiaus vieton reikalaujamųjų 38 stojo tiktai 3 naujokai. Juos ir paėmė; iš viso gi Kalvarijos pavieto vieon reikalaujamų apie 200 pribuvo ir liko priimta tiktai 32 naujokai. Nestojusieji daugiausiai išsidanginę į užsienius „laimės jieškotų''. Iš Liudvinavo valsčiaus, be augščiau minėtojų 3 naujokų, stojo į karuiomenę ir liko priimti pagrįžusieji iš Amerikos du broliu Vincas ir Julijonas Akelaičiai. **X.**

PALANGA. Lapkričio 13 d. Palangos valsčiuje buvo rinkimai viršaičio (staršinos), teisėjų ir kitų.

Rinkimai indomųs tuo atžvilgiu, kad čia dalyvauja dvi tauti— lietuviai ir latviai rinkimų laiku vartojama latvių kalba — mat, raštininkas, kuris veda visą rinkimų tvarką — latvys. Šiaip abi tauti moka viena antros kalbą — lengvai susikalba. Rinkimuose dalyvavo 140 žmonių — kurių72 lietuviu ir 68 latviai, per tai ir rinkimus laimėjo lietuviai, nes viršaičiu išrinktas senasis viršaitis —lietuvis. Latvių norėta išrinkti savas kandidatas — latvys vieninėlis jų žmogus, kurs skaito bent kelius laikraščius, bet mažiau balsų tegavo. Išrinktasis viršaitis — šiaip žmogus geras, tik neskaito jokio laikraščio. **F.** („Lit. Uk.'')

NAUMIESTIS, Suv. gub. **Lietuvių Macochėlis.** Pernai buvo rašyta lietuvių laikraščiuose apie suareštavimą b. kun. Ant. Šlamo, pasivadinusio Rūta. Jis kunigavo apie 10 metų išpradžių Kauno gub. (regis, Utenoje), o paskui Mintaujoje. Iš Mintaujos kun. Šlamas išėjo išpradžių į Angliją, o iš tęn į Suvien. Šiaurinės Amerikos Valstijas. Prieš kelerius metus jis, pasivadinęs Rūta, kaipo anglų pavaldinis, pargrįžo Lietuvon, nusipirko svetimu vardu Karčrudės dvariuką, Naumiesčio apskrityje, Suv. gub.., ir čionai apsigyveno. Netrukus jis vedė vokietaitę, Kedainių kailiadirbio dukterį. Metams praėjus susilaukė sunaus, kurį aprikštijo kalvinu, nors pats buvo katalikas, o jo pati evangelikė. Padaręs jis taip delto, kad jo sūnus, eidamas mokslus, esą galėtų naudotis kalvinų stipendijomis. Karčrudyje pas Rūtą gyveno jo brolis, kuris pildė dvarelio užveizdo pareigas. Susipykęs su Rūta jis nuėjo į Tamošbūdžio valsčiaus raštinę ir įskundė, kad Rūtos pavardė esanti pramanyta, gi jo tikra pavardė Ant. Šlamas, tai esas buv. katalikų kunigas, kuris Amerikoje palikęs dvi pati, o čionai trečią esas vedęs. Šlamas-Rūta tuojau buvo suareštuotas ir nugabentas į Naumiesčio kalėjimą; čionai išsėdėjęs apie pustrečio mėn., po pirmutinių tardymų, jis paleistas buvo, padėjus 3,000 rublių kaucijos. Išėjęs iš kalėjimo, jis nuvyko Vilniun jieškoti sau tarnystės intendantūroje, ir, kad greičiau tą vietą gauti, o gal kad mažiau būti valdžios baudžiamu, jis pasiskubino priimti pravoslaviją. Berželio mėn. š. m. jis vėl buvo suareštuotas ir nugabentas į Suvalkų kalėjimą, kur iki šiol tebesėdi. Mat, išsiaiškinę, kad Amerikoje jis ištikrųjų palikęs dvi pati (parėję iš tęn tikri dokumentai). Dabar buv. kun. Šlamas — Rūta bus teisiamas už svetimos pavardės pasisavinimą ir už daugpatystę. **Bitaitis.**

RIETAVAS, Res. pav. Rietavo valsčius, ėjusis baudžiavą kunigaikšč. Oginskiui, užvedęs bylą, kad atėmus iš jo perimtus 50,000 rublių. Kai-kuriuose valsčiuose jau esą išrinkti ingaliotiniai tuo dalyku rūpinties. Kai-kurie Kauno advokatai apsiėmę vesti bylą savo lėšomis už tam tikrą nuošimtį nuo išloštos sumos. (S. Z. G.)

KANALAS TARP VENTOS IR NEMUNO. Ventspilies pirklių ir biržos reikalavimo paklausiusi,kelių ministerija ir leidžianti Ventos kanalą pagilinti. Tokiu būdu netolimoje ateityje Ventspilies uostas susijungsiąs su Visla — Dniepro kanalu ir su Dniepru — Oginskio kanalu (tarp Pripetės ir Šaros). Būtų tuomet didelis palengvinimas mūsų šalies pirklybai, kuomet prekes galima būtų tiesiai iš Kauno pro Ventspilę vandeniu į užsienį gabenti.

Linų uždėrėjimas. Šiemet linai Kauno gub. gerai uždėrėjo. Baltų pluoštuotų, t. y. geriausių, šiemet gauta 30% daugiau nekaip pernai. Tečiau kaina už linus kol-kas skiriama pigi ir niekas jų neperka.

ŠATĖS, Telšių pav. Męs turime kun. Kvietkauskio įsteigtą bažnytinį chorą. Jis ne vien bažnytinis, nes moka be mišparų ir šventų giesmių dar keletą tautos dainelių, tik čia jos nenaprastai branginamos. Choristai ir pasilinksminimuose dalyvauja, bet tik „paprašyti''. Tas vis būtų dar niekniekis, jei užtektų puotą iškėlus, bet jie pyksta, kam, atvykus jiems šeimyniškan vakarėlin, nesudegtos žvakės, žiburiai... Rodosi, kur jaunimas susirenka dorai pasilinksminti, reikėtų būti visiems lygiais ir ne „prašydinties'', nes tai visų bendras darbas: vienas išmoko kokį monologą pasakyti, antras žino žaislelį, kiti net sulošti ką-nors gali, o kiti ir keletą dainelių padainuoti — ir taip visi sudaro vakarėlį linksmą, gyvą. Jeigu visiems kaskartą reiktų užmokėti, tai iš kur tas likusis jaunimas imtų pinigų? Pas mus žmonės, kaip ir jaunimas, labai mėgsta dorus pasilinksminimus ir noriai rengtų šeimyniškus vakarėlius, tik daugelis skundžiasi, kad choras daug kainuojąs, tai bijo jį bekviesti, **o šatiškiai labai mėgsta dainas.** **Meilutis.**

Lietuviai Kaune. „S. Z. T. '' apie lietuvius Kaune šitaip rašo: „per paskutinius dešimts metų lietuviai ingiję Kaune nejudinamojo turto daugiau kaip už 600 000 rublių; inkūrę kredito draugiją, kurios vienų metų apyvarta siekianti 450,000 rub. Lietuvių krautuvių skaičius ir-gi kasmet augąs, dabar esama jau virš 70. Mikalojaus spindyje įsteigta didelė popierių krautuvė, o greta jos ketinama įsteigti kningynas''. („Liet. Žin''.)

Kuningo byla. Vilnius. Buvusis atsakomasai lenkų savaitraščio „Przyjaciel Ludu'' redaktorius kun. Jurgis Senkevičius buvo teisiamas šiomis dienomis Ostrovo mieste už straipsnį „Kaip mokė vaikus kuningas Bosko'', kuriame prokuratūra nužiūrėjo stačiatikių bažnyčios įžeidimą. Teisė Pskovo teismo rūmų išvažiuojamoji sesija. Kun. Senkevičius gavo 4 metus tvirtumos.

ŽIURIAI—GUDELIAI, Vilkaviškio apskr. Mūsų apylenkėj jau keli metai vis kalbama apie pieninės įsteigimą; ūkininkai gyvena neblogai, dobilai užauga ir turi pusėtinai gerų palei Šešupę laukų. Gal ir ilgai dar būtų tartąsi apie pieninės įsteigimą, bet, atsilankius į šį kraštą gerb. Smilgevičiui, „Vilijos'' direktoriui, ir gerai išaiškinus pieninės naudą ir paaukavus „Vilijos'' vardu 50 rub. įsteigti pirmaijai Suvalkijoi **bendraijai** ūkininkų pieninei, — apylenkės ūkininkai sukruto steigti pienininkų dr-giją. Kaip visur taip ir čia pradžia sunki. Iškarto neatsirado mokančio pieninės darbo. Delto nutarta jieškot vaikino ar merginos, kuris, ar kuri mokėtų gerai skaitliavimo ir turėtų patraukimo prie pienininkavimo; tokį dr-gija savo lėšomis siųstų į bendrai vedamą pieninę (tur-būt į Lenkiją) porai mėnesių pasimokyt pienininkavimo, paskui gi galėtų grįžęs vesti vienas ar su pačėjėju Žiuriuose-Gudeliuose pieninę. **Mot. Merkevičius.**

VILNIUS. **Teismas.** Šeštadienį, lapkričio 24 dieną, Vilniaus apygardos teismas svarstė bylą inžinieriaus Mažeikos, nušovusio vasario 12 d. š. m., iš pavydo del pačios žydą studentą Lipšicą. Teismas Mažeiką išteisino.

Romanovų viešpatavimo jubiliejus. Vilniaus miesto valdyba pranešė gubernatoriui, jog ji nutarusi šitokiu būdu paminėti tas sukaktuves: 1) duoti 300 rub statomajam Kostromos mieste paminklui; 2) pavesti prie Užvengio gatvės be jokio atlyginimo 310,21 ketv. sieksnių žemės cerkvei pastatyti; 3) dalyvauti sukaktuvių dienos iškilmėje; 4) įsteigti Vilniuje universitetą su agronomijos skyrium; universitetui įsteigti miesto valdyba skirianti ne mažiau, kaip milijoną rublių ir dar 20 dešimtinių miesto žemės universiteto vietai ir agronomijos skyriaus bandymų laukui.

Eks-karalius Vilniuje. Anandien pravažiuodamas iš Peterburgo Vakarų Europan,Vilniaus geležinkelio stotyje buvo apsistojęs buvusis Portugalijos karalius Manuėlis. Jis suvalgęs čia pusryčius, nuvažiavo toliau Virbaliun.

Žemaičių vyskupija. Kvėdarnos kamend. kun. Putrius Kauno apygardos teismo nutarimu uždarytas trims mėnesiams Kretingos vienuolynan. Švėkšnos kamend. kun. Gaidys siunčiamas trims mėnesiams pildyti kamendoriaus pareigoms Kvėdarnon.

Kretingos vienuolis tėvas Pranciškus (Bizauskas) lapkričio 18 d. padarė galutinai vienuolio apžadus.

ŠIAULIAI. Girdėt, kad Šiaulių katalikai pakėlė klausimą apie naujos bažnyčios pastatymą. Šiaulių mieste gyventojų pastarais metais tiek priaugę, kad vienos bažnyčios jau nebeužtenką.

UKMERGĖ. Tas senas Lietuvos miestas, galima sakyt, tebesnaudžia dar ir toli atsiliko nuo kitų sau panašių miestų — Šiaulių ir Panevėžio. Tęn lietuviai telkiasi į dr-jas, rengia dažnai vakarus, siuntinėja korespondencijas iš savo miestų ir apylenkės vietų, vienu žodžiu, dalyvauja viešamę Lietuvos gyvenime. Ukmergėje beveik nieko panašaus nėra. Kaip atsimenu, kas buvo čia aštuoni metai atgal, tai ir dabar tebėra. Tik Ukmergės moksleivija sukruto. Jų tarpe lietuvybė pakilo gan ūmai. Jie susitelkę yra į dvi kuopi: „Ateitininkų'' ir „Aušrininkų''. Iš augusių tarpo, žinoma, atsiranda taip-pat gerų norų žmonių, norinčių dirbti tėvynei. Bet ką tu žmogus darysi, kad nėra vado, kuris visus suvienytų, pamokytų, įsteigtų draugiją etc. Pernai čia buvo apsigyvenęs dr. Olseika. Trumpai tepabuvo, bet jau ir vakarą surengė, ir daug ką buvo sumanęs tolesniam laikui. Bet, kaip sako priežodis: „Kur trumpa, tęn ir trūksta''. Taip ir čia atsitiko. Tas vienintėlis pasaulinis lietuvis inteligentas, kuris nieko nevaržomas galėjo liuosai čia darbuoties, ėmė ir persikėlė gyvent į Siesikus, irvėl męs be vadų. Kartais savytarpy betarikaudami neiškenčiame nepakaltinę inteligentų, kurie svetimų dievų jieško, savo gi kraštą užmiršta. Čia juk ne tik jų dvasiai būtų malonu, bet gal ir kūnui sotu.

Apylenkės sodiečiai, nors dar tamsųs, bet ir tarp jų jau atsiranda labjau susiprtusių: pradeda po truputį skaityti laikraščius, kningas. Girdėjau, savininkas Ukmergės „Birutės'' kningyno gyrėsi, kad pastaruoju laiku gerai verčiasi su lietuviškomis kningomis. Ūkininkai savo vaikų ne labai nori leisti į mokyklas. Kurie ir leidžia, tai tik berniukus. Mergaitėms, sako jie, mokslas nereikalingas. Jos ir be jo gaus sau vyrą.

Visoje apylenkėje dar tik 2 — 3 sodžiai išėjo į kolonijas. Ar gi tai neliūdnas faktas!? Tuo tarpu apie Šiaulius ir Panevėžį jau maža ir beliko sodžių. **P. Broliukas** („Viltis''.)

Kuningų permainos Seinų vyskupijoje. Kun. J. Juodviršis iš Suvalkų perkeltas į Leipalingį, kun. B. Kostro — iš Raigrodo į Lomžą.

Kuningų permainos Žemaičių vyskupijjoje. Kun. Kaz. Kaščiuškas, Švedasų kam., perkeltas į Pumpėnus kam. Kun. Žadeikis, Pumpėnų kam., į Kauną kam. prie Karmelitų bažnyčios. Kun. Maliauskas paskirtas Vilijampolės „Saulės'' mokyklos kapelionu.

LEIPALINGIS, Seinų apskr. Šiuosmet Leipalingyje inkurta vaistinė. Tai labai geras daiktas, nes leipalingiškiai vaistų reikalų turėdavo keliauti net Seirijuosna — 12—14 verstų. Vaistinės savininkas — lietuvis. **Nudžiugęs.**

ŠATĖS, Telšių apskr. Pradeda šviesties ir susiprasti mūsų jaunimas. Jau kratos nuo pikto girtuokliavimo papročio. Šventadieniais vis mažiau yra lankančių dvokiančias žydų triobeles (išskyrus kelis valkatas). Vis daugiau mūsų jaunimas pradeda skaityti laikraščių ir kningų.Maža galima rasti tokių, kurie nemokėtų bent-kiek lietuviškai skaityti ir rašyti. Pasilinksminimai gražųs ir dori.

—Labai gražiai gieda mūsų bažnytinis choras. Veda varg. Astrauskas.

— Labai mums gaila, kad netekome kun. J. Kvietkausko. Tai buvo didelis šviesos platintojas, nenuilstantis darbininkas. **Siuvėjas R. R.**

PASŪDONĮS, Kalvarijos aps. 30 spalių pas ūkininką Daugilių buvo vestuvės be svaigalų.

Seniaus jau laikraščiai patarė mūsų broliams tvarkyti vestuves, bet mūsiškiai ligšiol negalėjo atsiskirti su degtine. Bet, ačiu, Dievui, randasi jau ir mūsų kampelyje žmonių, kurie, nežiūrint į tai, jog pirmi žingsniai sunkųs, praveda kelią visai mūsų apylinkei — taiso vestuves be svaigalų.

Svečių į vestuves susirinko gana daug, nežiūrint to, jog kviečiami buvo persergėti, kad vestuvės būsiančios be svaigalų. Visiems svečiams labai patiko tokios vestuvės, ir visi dėkojo namų savininkui už tai, kad, pasibaigus vestuvėms, turėjo sveiką protą. Per visą laiką buvo tvarka ir ramybė. „Nakties pelėdų'' taip-pat nebuvo. Pasilinksminimas buvo geras, gražus ir padorus. Šokta daugiausia lietuviški šokiai; nubodus šokiams, buvo gražių žaidimų. **Tęn buvęs.**

Dailiųjų išdirbinių dirbtuvė. Kun. P. Januševičius inkūrė Kaune „Dailiųjų Išdirbinių Dirbtuvę''. Mokslas dirbtuvėje dovanai.

Kuningų permainos Seinų vyskupijoje. Kun. Anastazas Sebastonis, Krasnopolio vikaras, ir Kazimieras Olanskis, Alvito vikaras, sumainyti vietomis. Kun. Pranciškus Garmus, Lukšių vikaras, paskirtas Lekėčių klebonu.

KAUNAS. Kvėdarnos kam. kn. Putrius apskričio teismo nutarimu uždaromas trims mėnesiams Kretingos klioštoriun. Švėkšnos kam. kun. Gaidys siunčiamas trims mėnesiams pildyti kamendoriaus priedermių Kvėdarnoje.

Naujos mokyklos Kauno gubernijoj. Sulig naujai apsvarstyto sumanymo, Kauno gub. turėtų būti inkurta apie 1 tūkst. liaudies mokyklų, vadinasi, kiekviename valsčiuje būtų po 3—7 liaudies mokyklas.

Naujai patvirtinti gminų teisėjai. Suvalkų gub. vyriausybės patvirtinta šie teisėjai. Augustavo apskrityje: Jonas Sledzevskis ir Antanas Leškevičius; Kalvarijos apskr.: Zigmantas Glinskis ir Antanas Reisa; Seinų auskr.: Zigmantas Vicheratas ir Julius Boguslavskis; Suvalkų apskr.: Edmundas Rilskis ir Vaclovas Muselavičius; Naumiesčio apskr.: Stanislovas Pavlauskas; Vilkaviškio apskr.: Jonas Andziulis; Mariampolės apskr.: Stanislovas Pacevičius ir Vladislovas Jasinskis. („Šaltinis.'')

Iš Amerikos.

Grumojimas Taftui. Panama. Atvažiuojant apžiūrėti Panamos perkasos prez. Taftui Kalėdų vakare buvo surengtas National Theatre pagarbos balius. Praslinko 15 minučių, kada jis, eidamas ant baliaus, praėjo pro mažą nameli-būdelę ant Central ave.; šitas namelis liko paplaišintas dinamitu, nors visa gatvė buvo pilna policijos; vienas žmogus liko sužeistas, kitas suareštuotas. Eksplozija buvo gan smarki, — matyt, buvo taikinta į prez. Taftą.

Burnetto bilius priimtas. Washington, D. C. Kongresas priėmė Burnetto bilių, pagal kurio immigrantai turės įvažiuojant į Suv. Valst. laikyti kvotimas — ar moka rašyti ir skaityti; nemokantieji, turį 16 m. amžiaus, nebus įleidžiami į Suvienytas Valstijas; išėmimas bus daromas tiems, kurie buvo priversti apleisti savo kraštą delei tikėjimiškų persekiojimų. Vienok tą bilių gal atmesti senatas arba neužtvirtinti prez. Taftas.

Pininginis trustas. J. P. Morganas pašauktas ant tardymo į Washingtoną. 180 finansuotų iš Morgano korporacijos kontroliuoja 25 billionus dolerių ir faktiškai jie laiko po savo kontrole visus Suvienytų Valstijų pininigus Morganas užginčija, kad jis niekad ne stengęs kontroliuoti S uv. Valst. pramoniją ir prekybą ir paaiškino, kokiu būdu jis pakilo taip augštai.

Taftas liko profesoriumi. Washington, D. C. Čionai liko paskelbta, kad Taftas, atlikęs savo prezidentystę, užims teisių profesoriaus katedrą Yale'os universitatėj New Haven'e, Conn. Prieg tam jis, apart lekcijų Yale'os universitatėje, mano daryti įvairiuose miestuose viešas paskaitas teisdarystės srityje.

Gruodžio 20. Taftas išvažiavo apžiūrėti Panamos perkasos; sugrįž atgal į Washingtoną ant Naujų Metų.

W. Wilson'as serga. Pricenton, N. J. Praneša, kad būsiantis S. V. prezidentas W. Wilsonas pusėtinai sirgo laike Kalėdų — mat, buvęs prasišaldęs.

Netikėtas palikimas. Kingston, N. Y. Estera Sleight, 20 m. amž. darbininkė, dirbanti cigarų fabrikoj, nesenai gavo žinią, kad poni, kuriai ji pirmiaus patarnaudavo, būdama Atlantic City hotelyj, paliko jai $7,000,000.

Sufragistės Michigano valstijoje. Lausing, Mich. Reikalavimas politikos ir balsavimo teisių moterims liko atmestas tiktai 760 balsų. Už sulyginimą tiesų vyrų su moterimis paduota 247,375 balsų, o prieš 248,902.

Už paliuosavimą 360 kalinių South Caralina'os gubernatorius Cale Blease pasiuntė Arkansas'o gubernatoriui G. W. Danathey padėkos pagarbą ir kartu paminėjo, kad ir jis mano sekti jo paveikslui su S. C. kaliniais.

Elektros traukiniai. Denever, Colo. Denver ir Rio Grande gelžkelių direktoriai nutarė pravesti visą liniją elektros gelžkelių nuo Pueblo iki Salt Lake City. Tas kainuosiąs $15,000,000; tad bus pirma tokia ilga linija, kuria vaikščios elektros traukiniai.

Ettoro, Giovannitti ir Karuso teismas, kaip praneša iš Salem, Mass. pavietui kainavo $25,000.

Suv. Valst. vaikų prieglaudose randasi virš 100,000 vaikų.

Vagystė lyg tyčia. Yonkers, N. Y. Presbyterijonų maldykloj, kada pastoras sakė nuo kafedros pamokslą, aiškindamas prisakymą apie vagystę, iš maldyklos kam barėlio kas-tai pavogė pastoro brangius kailinius.

Didžiausis šarvuotis. Washington, D. C. Jau išdirbtas plenas didžiausio pasaulyje šarvuočio, kurį S. V. nori greitu laiku padirbti. Vardas jo bus „Pennsylvania''. S. V. nori šitu jūrių milžinu nustebinti visą pasaulį. Jo ilgumas sieks 608 pėdų, platumas — 97; įtalpa — 31,400 tonų; greitumas — 21 mazgą. Laivas turės 12-ką 14-kos colių kanuolių, 4 povandenines mynų baterijas, 22 5 colių kanuoles; apšarvojimas sieks 18 colių storumo.

San-Domingo's, Piet. Amer. respublikos prezidentu išrinktas arcivyskupas Nuel.

Korespondencijos.

SO. BROOKLYN, N. Y.

Gruodžio 19. Buloto svetainėje ant 3 ave. ir 28 gat. buvo surengtos per SLRKA. vietinę kuopą prakalbos. Buvo trįs kalbėtojai —du vargonininkai ir Susivienijimo kuopos sekretorius. Visų kalbos beveik vienodos — aiškinimas kas tai yra SLRKA., kaip jis auga ir kokią atneša naudą lietuvių visuomenei. Vienas-gi kalbėtojas prirodinėjo, kad reikia įsteigti parapijinę mokyklą, nes girdi, valdžios mokyklose mokslas pastatytas labai žemai, ir vaikai iš jų išeina visai neišislavinę. Buvo taip-gi kelbėta, kad SLRKA. nori įsteigti auštesnę mokyklą mergaitėms, nes lietuviai inteligentai, neturėdami atsakančių lietuvaičių, priversti pačiuoties su svetimtautėmis.

Ant galo buvo užsiminta apie laikraščius ir čia jau gerai kliuvo tarp kitų „Vien. Liet.'' Kadagi vienas-kitas iš klausytojų pareikalavo paaiškinti ir faktiškai parodyti apie netikusias valdiškas mokyklas ir apie bedieviškus laikraščius, tai kalbėtojai pradėjo smarkiai rėkti ir pasakė, kad apie tai neduosią nė vienam kalbėti; čia, žinoma, teko girdėti įvairių pravardžiavimų ir nevisai švarių žodelų. Buvo raginta rašyties prie SLRKA. kuopos; pasibaigus prakalboms keletas prisirašė. Geistina, kad prakalbos, kas jas nerengtų, būtų turiningesnios ir kad galėtų atnešti klausytojams šiokią-tokią naudą; priešingai — bereikalingas laiko gaišinimas ir suvedžiojimas, o iš dalies ir demoralizavimas klausytojų.

Kapsiukas.

PLYMOUTH, PA.

Gruodžio 14. nuėjau pas M. L., kuris buvo užprašęs manę parašyti jo sūnui į Lietuvą laišką, bet, man atėjus, jis laiško rašymą atidėjo kitam kartui ir sakėsi tą vakarą gavęs puikią algą. Išgėrėme vieną-kitą „dinerkę'' alaus; vaikščiojant man po virtuvę, jis staigu puolė ant manęs, kiek galėdamas stūmė ir, man nejuntant, iš kišenės ištraukė 70 dol., kurinos aš buvau gavęs už darbą. Paskui jo pati, pravėrusi duris, paliepė man bėgti laukan, sakydamas, kad jis gal visai mane užmušti. Išėjus man pro duris, jo mergaitė išnešė mano tabaką ir skrynutę degtukų, ir aš, kiek pačęs, greit patėmijau, kad nebeturiu savo pininigų. Tada grįžau atgal, manydamas juos atgauti nuo M. L., bet radau užrakintas duris; o man pasibeldus, jis pareikalavo, kad aš tuoj atsitraukčiau, nes, priešingai, jis mane nušausiąs, — žinoma, aš nuėjau namon. Tai buvo subatos vakaras. Nedėlios rytą aš vėl nuėjau, nes tikėjausi rasiu jį išsimiegojus ir blaivu protu; bet, kad aš prisiartinau prie durių, tai M. L. vėl man smarkiau pagrumojo ir aš buvau priverstas atsitraukti.

Čia turiu pridurti, kad jis nesenai dar yra pribuvęs į Plymouthą. Kiek laiko atgal saliūne įsišnekėjova, kad jis esąs labai biednas, turįs 3-jų metų nekrikštytą kūdikį ir nerandąs jam kūmos ir tt.; aš apsiėmiau būti kūma ir tam praleidau gan daug pininigų; paskui stengiausi visaip gelbėti jį ir daryti jam gerą... Štai tau ir padėka.

M. Dombraviče.

Nuo Redakcijos. Priežastimi tos tamstos nelaimės, kaip matyti, yra rudasis alutis — saliūne sudaryta pažintis, o, tuštinant namie „dinerkes'', stojosi nelaimė. Čia reik atminti, kad tie baisųs nuodai gimdo visas piktadėjistes.

WATERBURY, CONN.

Kalbant apie pagarsintąją p. Lukošiaus „korespondencijinę mokyklą'', tuoj ateina galvon dvišališkai-filosofiška patarlė: „mokytojas nesupranta, ką jis aiškina, o mokinys nesupranta, kas jam aiškinama''. Kaip tik šitą patarlę galima pritaikinti prie p. L. mokyklos. Tiesa, juk šita mokykla jau ne šiandien įsikūrė, bus jau du ar trįs metai, bet pagarsinta tapo tik dabar. Ar daug mokinosi joje mokinių, nežinau, nes tas, žinoma, buvo užslėptas daiktas; bet tur-būt biznis ėjo menkai, kad turėjo dabar pagarsinti.

Dauguma waterburiečių apie tą mokyklą taip kalba: „Kurie nemoka rašyti, tai kaip parašys jam laišką? o kurie jau gali parašyti laišką, tai tie protauja, kad tas būtų bergždžias darbas ir bereikalingas laiko gaišinimas. Jeigu p. Lukošius toks malonus savo patarnavimu mūsų tautiečiams, ar jam nebūtų geriau apsigyventi tarpe lietuvių, ir tada jis galėtų uždėti privatišką mokyklą ir vesti ją atsakančiu tam būdu be jokių trukdymų ir privedžiojimų vien tik grynai moksliškai-tautišku tikslu. Tad be abejonės Waterburyje atsirastų šimtai lietuvių, kurie noriai tokią mokyklą paremtų. Bet p. Lukošius persistato pats save į keliolika paveikslų — sakysim, kiek Waterburyje yra partijų-partijėlių, tiek jis visoms patarnavo ir vėl visas papeikė. Dauguma sako, kad tai jis daro del biznio. Vienam žmogui prigulėtų būti rimtesniam ir taikinties prie plačiausios visuomenės, o kad ta visuomenė yra tautiškos dvasios, tai ir jam reiktų daugiau tautiškumo. Neužtenka žmogui dirbti savo tautai vien plunksna ir žodžiu, bet reikia, kad visi asmens darbai ir nuomonės būtų grynai tautiški ir pavyzdingi tarpe mūsų žemesniosios luomos. Mokytas žmogus neprivalo užsimerkt ar atsikreipt veidu į kitą pusę nuo mūsų prastuolių; jis tur būti su mumis ir rodyti mums tiesų kelią. Jeigu yra šviesus vyras, nors jis būt baigęs augščiausius mokslus, jis visados bus tarpe savųjų, jis suteiks jiems apšvietimą, dalyvaudamas tarpe jų visokiuose jų užsiėmimuose, ir jam nereiks šaukti iš už kampo, iš kokio svetimtaučio pastogės: — eikite visi pas mane; rašykite man ir tie, kurie visai nemokate rašyti, o aš jūsų klaidas ištaisysiu ir rašyti išmokysiu. — Ar-gi ne juokai?... Argi tai ne muilinimas akių mūsų nesuprantančių brolių-vientaučių? Ar tai taip teikiama apšvieta? Gėdą daro visiems Waterburio lietuviams su tokiu pasigarsinimu. Žinoma, būtų galima ir daugiau apie tai rašyti, bet kol-kas nematau reikalo; pasitaikius progai, pasistengsiu plačiau tą viską nušviesti.

Cibulių Agents.

Nuo Redakcijos. Talpindami šią korespondenciją, męs negalime sutikti su nekuriais autoriaus išvedimais. Čia reik atminti, jog „korespondencijinės mokyklos'' yra labai išsiplatinusios kaip Amerikoj, taip ir Europoje, ir nekurios iš jų labai gera pastatytos ir duoda progą kiekvienam pasiekti tą, ką jis nori. Be abejonės viskas priguli nuo panašios mokyklos vedėjų-mokytojų — jei jie dirba su atsidavimu, su noru atnešti visuomenei naudą ir jei jie turi reikalangą tam mokslą, išsilavinimą ir gabumą, tai toki mokykla gal būti naudinga, gal būti pageidaujama... Lietuviams panaši „korespondencijinė mokykla'' naujiena, ir gal ta naujiena atneš jiems naudą; geistina, kad mokykla būtų pastatyta rimtai ir kad lietuviai turėtų iš jos šiokią-tokią naudą. Taigi, lietuviai, ištyrkite tą naują mokyklą ir patįs persitikrinkite.

HOLYOKE, MASS.

Šv. Kazimiero Dr-ja gyvuoja gan gerai; naujų narių skaitlius dauginasi beveik ant kiekvieno susirinkimo. Liko užmanyta intaisyt vėliavą; jau ir piningai renkami per draugą K. Pranaitį.

Lietuvių kningynas vis kįla augštyn; nekurie draugai aukauja kningas, kiti net už keletą dolerių — iš jų atsižymėjo J. Stropus iš Boston, Mass., kuris paaukavo apie 30 visokio turinio kningų. Čia ateina šie laikraščiai: „V. L.'', „Keleivis'', „Laisvė'', „Katalikas'', „Kova'' ir „Tėvynė''. Ant naudos ir pakėlimo kningyno rengiamas balius sausio 11.

K. P. Šimkonis.

RACINE, WIS.

Miestas guli ant krašto Michigan ežero. Čia randasi daug įvairių dirbtuvių, o kur daug dirbtuvių, tai tęn ir lietuvių rasi. Anot vietinių gyventojų pasakymo, lietuvių čia yra 150 šeimynų, o nevedusių dukart tiek. Jie gyvena išsiblaškę po visą miestą; bažnyčios nei kito susiėjimo centro čia nėra, išskiriant tris saliūnus; taigi neįdomu bus, kad girtybė pasiekus čia augščiausio laipsnio. Be tų girtybės įstaigų čia randasi dvi valgomų daiktų sankrovi, viena drapanų ir kitokių mažmožių krautuvėlės ir siuvėjų namas. Tai ir visos Racino pramonininkų-lietuvių įstaigos. Lietuvių yra privažiavusių iš visų Lietuvos kampų. Randasi daug ir iš Prūsų arba Mažosios Lietuvos, — šie vadina save vokiečiais, nors vokiškai ne visi iš jų tesupranta. Abelnai imant „vokiečiai'' geriau gyvena už kitus lietuvius. Daugumas iš jų turi savo nuosavybęs, kas pas kitus retai užtinkama. Tautiškas jų susipratimas mažesnis už lietuvių.

Lietuvių inteligentijos visai čia nėra. Daugelis tiki į burtininkus ir kitokius baisius žmones, kurie gali gerą ar blogą padaryti pagal savo noro. Rodė ir man vienas panevėžietis namelius tokios raganos, kuri būt galinti ligas gydyti, ir kitus „stebūklus'' daryti.

Atlikti dvasiškus reikalus lietuviai važiuoja į Kenoshą, Wis., kame randasi lietuvių bažnyčia, arba eina į vokiečių ar lenkų bažnyčias čia-pat Racine.

Yra viena ar dvi draugysti, TMD. kuopa, kuri rengiasi lošti teatrą. Susirinkimai esti retai ir ant tų pačių mažai kas lankosi.

Kaip tęn nebūtų, apžiūrėjus iš visų pusių, galima matyti, jog medžiagiškas raciniečių gyvenimas geresnis už chicagiečių arba kito-kokio didmiesčio gyvenimą. Daugumas turi savo nuosavybes ir laiko gyvulių. Taip, pas vieną šeimyną mačiau virš šimto vištų, daugybę balandžių ir kralikų; kiti laiko karvę, ir, kad ne ta prakeikta girtybė, gal ir daugiau atsirastų pasilaikančių tautiečių.

Jis.

CICERO, ILL.

Nedėlioje, gruodžio 22. Šv. Antano iš Padvos par. svetainėje atsibuvo teatras, parengtas A. D. P. klubo. Scenoj buvo statoma septynių veiksmų drama „Genovaitė''; veikalas suloštas vidutiniškai. Publikos buvo labai daug, nes neužteko visiems sėdynių ir daug vyrų ir moterių stovėjo stati. Vakaro tvarka buvo gera — visi užsilaikė ramiai, išskiriant vieną žmogelį, kuris vis burbėjo, kad užsimokėjus „kvoterį'', nėra kur atsisėsti, nors ineinanti buvo apie tai pranešta. Bet paskui ir jis nutilo, nes, kada viena mergina atsikėlė, norėdama išeit atsigerti, tai jis tuojaus, nieko nelaukdamas, žlakt ant jo vietos ir tupi. Arčiau sėdį žmonės vieni juokėsi, kiti norėjo perspėti, kad vieta užimta, bet jis ant jų visai ne atbojo. Sako: „Mano piningai tokie-pat, kaip ir jos; jeigu ji gali sėdėti, tai kodel aš negaliu?'' Tai mat kokių žmonių dar randasi.

Viekšnių Vilnakaršis.

KENOSHA, WIS.

Gruodžio 18. Columbia svetainėje atsibuvo metinis susirinkimas TMD. 119 kuopos. Kuopos valdybon likos išrinkti: pirmsėdžiu — Kazys Balčaitis; vice-pirmininku — Bal. Navickis; protokol. ir finansų sekr. — Kazys Braževičius; išdininku — J. F. Račkauskas; išdo globėju ir maršalka — Juozas Balčaitis. Po išmokėjimo vyrų bylų, lieka gryno turto TMD. 119 kuopai $11.01; pilnų sąnarių yra 22; metiniai mokesčiai atidėti iki vasario mėn.; nutarta užklausti Centrą, kodel nėra dar kun. Jono Žilinsko raštų?

Kaz. Braževičius.

ST. CHARLES, ILL.

Gruodžio 15. vietinė LSS. 177 kuopa parengė prakalbas; kalbėjo K. Šeštokas ir P. Kaitis iš Chicagos. Pirmas, P. Kaitis, gan ilgai kalbėjo, kurio kalba beveik visiems patiko; taip-gi pusėtinai kalbėjo ir K. Šeštokas, kurio žodžiais užsiganėdino publika, išskiriant vieną-kitą aklą fanatiką.

Turiu dar pridurti, kad St. charliečiai dabar jau nesnaudžia, bet gan uoliai veikia, — tankiai matome parengtus tai vakarėlius su puikiais žaidimais, tai prakalbas; labjausia pas mus darbuojasi TMD. 130 kuopa ir LSSA. 177 kp. Geistina, kad ir ateityje veiktų panašiai.

Visų bendras.

GRAND RAPIDS, MICH.

Grand Rapids'o parapijonįs nutarė pirkti klebonijai namą; mat iki šiol namas buvo samdomas nuo buvosiojo klebono kun. V. Matulaičio. Tam tikslui renka aukas.

Lietuvos Sūnų dr-jos namas eina kas kartas augštyn ir už poros mėnesių bus užbaigtas; tai bus viena iš puikiausių lietuviškų svetainių tame mieste. Komitetas rūpinasi ir nenuilstančiai dirba, kad greičiau eitų darbas.

Pas mus serga daug žmonių, daugiausiai nuo užsišaldymo, nes nevienodas dabar oras. Darbai vis dar eina gerai; kas nori, tas dirba. Atsidarius prie S. L. A. pašelpos skyriui, dauguma pradeda rašyties į 60-tą S. L. A. kuopą.

Garnupis.

Į LIETUVIUS MEDIKUS, VETERINORIUS, FARMACEUTUS IR GAMTININKUS.

Nuolat pirmyn žengdamas, lietuvių gyvenimas vis plačiau griebia, vis naujos ir naujos jo sritįs darosi reikalingos aprūpinti. Bet taip nebegali ilgiau būti: pagaliaus atėjo laikas nubusti ir mums, lietuvių medikams, veterinoriams, farmacentams ir gamtininkams! Prireikė susitelkti krūvon, kad aprūpintume mūsų ligšiol apleistąsias ne tik viešąsias lietuvių sanitarijas, bet ir profesijos gyvenimo pievoles. Ir aprūpinti tą dalyką galime tik įsisteigę tam tikrą laikraštį.

Jau kelinti metai ketinamas leisti toks laikraštis; kelinti metai svarstomas tas klausimas, bet ligšiol jis delto dar nebuvo nuspręstas.

Męs Vilniaus lietuviai medikai, draugams pavedus mums tą reikalą, pasiėmėme įvykdinti tų visų laukiamą dalyką, ryžomės taisyti tą visiems badančią akis mūsų gyvenimo spragą.

Netrukus ketiname pradėti leisti laikraštį, vardu: „Medicina ir Gamta'', kurs eis kartą kas du mėnesiu. Jo kaina bus 4 rub. metams.

Jame bus dedama ne tik medicinos, veterinarijos, farmacijos ir gamtos mokslo straipsnių, bet ir Lietuvos sanitarijos aprašymų ir profesijų gyvenimo reikalų gvildymo. Nemaža vietos bus skiriama ir minėtųjų mokslo šakų lietuvių terminologijai išdirbti.

Jei neatsiras netikėtų kliūčių, pirmąjį numerį tariame leisti po Naujųjų Metų.

Kad pradėtasis darbas veltui nepražūtų, šaukiamės į jus, lietuvių medikai, veterinoriai, farmaceutai ir gamtininkai, — sušelpkite, nes tai yra visų mūsų bendras reikalas ir priedermė.

Šelpkite piningais, leidimui reikalingais; šelpkite straipsniais, žiniomis, korespondencijomis ir kitais raštais; raginkite draugus ir pažįstamus, kad padėtų dirbti ir siųsdintųsi laikraštį.

Piningus ir straipsnius siųsti ir šiaip visokiais reikalais kreipties prašome d-ro S. Matulaičio vardu šiuo adresu:

Vilnius. Užupio (Zariečnaja) g-vė N 30.

Redakcijos Komitetas:
d-ras Basanavičius
„ Domaševičius
„ Laumianskis
„ Matulaitis
„ Šlapelis
„ Vileišis.
(„Viltis''.)

NAUJŲ METŲ MINTĮS.

Jei turi puikių minčių krūtinė ,paaukauk jas mūsų širdims šiandien, bet jei tavo mintįs apdengtų mus liūdnumu, meldžiu laikyti jas iki paskutiniųjų dienų pas save.

Nemirštančių dvasių procesijos, skaistus mėnulis, briliantiš-

kos žvaigždės, graudųs varpų skambėjimo balsai, su nuliūdimu laukia paskutinios vidurnakčio valandos palydėjimui praėjusio į šaltus kapus meto. Apgailestavimai praeities pinasi su viltimi ateities. Širdis žmonių tarpe susitinkančiųjų metų žiūri į dvi pusi, kaip Januso galva.

Vis dar męs nebestovime tarpe skiriančiųjų metų. Męs negalime stovėti visados ant vienos vietos; niekas nestovi ant vietos visame pasaulyje. Saulė, mėnulis, žvaigždės vaikščioja savo dangiškais takais; žemė su savo atmosfera ir jūrėmis taipgi eina; dienos, metai ir šimtmečiai bėga su neapsakomu greitumu. Kiekvienas daiktas — gyvas ar negyvas yra palaikomas atsakančioj tvarkoj tos galingos pajėgos, kuri taipgi verčia viską siekti iki augščiausio tobulumo laipsnio.

Valandos lekia pro mus, o su jomis sykiu lekia diena; su dienomis lekiame ir męs. „Laikas", sako Ovid'as, „yra sparnuotas ir lekia nuo mūsų, nors jo nematome ir neatkreipjame atidžios; nieks nėra greitesnis už bėgančius metus". Kiekviena sekunda mūsų gyvenimo yra brangi, kaip mažiausis trupinėlis deimanto. Užtad, pasistengkime atsakančiai sunaudoti ateinančias valandas-dienas ir kiekvieną iš jų apvainikuokime naujais ir gerais darbais, kad būtų galima iš to pasidžiaugti patiems ir palinksminti kitus. Auksinis amžius išlengvo pusto, bet deimantinė dvasia, gyvenanti ant jo, spinduliuojasi į visas puses ir iš skaisčiausių srovių siunčia mums naujas mintis. Amžinumo genijus, apvainikuotas žvaigždėmis, su gražiomis pranašaujančiomis akimis, veda mus vėl prie vartų ateities ir duoda mums dar vieną metą pripildytą su neišsemiamais, naudingais protui ir kūnui vaisiais, kurie skiriami mūsų naudai. O dienos krintanti iš dangaus šviesa blizgina apdengtą vortinklėmis ir įvairiomis spalvomis svietiškų nuodėmių balą. Applink ją stovintieji nuolat šaukia: „Lipk iš tos juodos ir sudvokusios balos ir sustok gėręs jos dumbliną vandenį! Stengkis išsiliuosuoti iš tos dvokiančios balos, kol nėra vėlu. Netroškink ilgiaus savo dvasios del egoizmo ir nuodėmių; numazgok kaip kūną, taip ir dvasią nekaltybės vandeniu ir numesk jungą tamsumo, o stokis čystu ir nekaltu kūne ir dvasioje".

Neaikvokime be naudos laiko ir gamtos dovanų, nepašvęskime jas vien tik kūno reikalavimams, bet proporcionališkai padalinkime del kūno ir dvasios reikalų. Permainykime blogą gyvenimą, o gerą dar labjau pagerinkime. Bėgkime šalin nuo blogų patraukimų ir artinkimės prie gerų, o tada surasime laimę ir ramų gyvenimą.

KOKIAIS KELIAIS MĘS PRIVALOME EITI?

Visi mūsų gadynės luomai, visi žmonės rūpinasi pagerinti savo būvį.

Męs moteris ir mergaitės, ir-gi neprivalome pasilikti kitų užpakalyje.

Kada žmonijos kultūra smarkiai kįla augštyn, tada ir atsilikusieji jos luomai sukrunta, idant, permainius savo gyvenimą, padaryti ateitį geresne, šviesesne.

Męs, Amerikos lietuvaitės, esame labai atsilikusios apšvietime ir abelname susipratime, męs stovime labai toli nuo viešojo gyvenimo. Kas-gi mums daryti? Nejaugi turime nuleisti rankas ir ramiai sau sėdėti? Ne, reikia eiti pirmyn, reikia mums šviesties ir kloti naujus takus, idant ateityje pasiekti ką-nors geresnio, prakilnesnio. Tik nepamirškime, kad dirva, į kurią norime sėti grūdus, dar stovi dirvonu, ir jei norime susilaukti nors menkučių vaisių, tai uoliai turime plėšti tuos dirvonus.

Gerbiamosios tautietės, — kada pažintume savo blogas puses, tada vaistą jų prašalinimui surastume. Taigi, kur tos blogos pusės?

Šitą nurodymą skaitau toli nepilnu, bet tikiuosi, kad kiekvienas tautietis ar tautietė, kuriems rūpės gerovė savo sesučių, malonės jį dapildyti.

Didžiausia yda lietuvių-amerikiečių — pripratimas prie alkoholinių gėrimų. Nors turime rausti, bet reikia prisipažinti, kad moterėlės ir merginos alkoholizmo vartojime beveik neatsilieka nuo vyrų. Tas apsireiškia įvairiose vietose, ypač baliuose, kur moteris ir-gi nemažai suvartoja svaiginančių gėrimų. Kviečiant svečius pas savė, neprašo savo vyro, kad nepirktų svaigalų, bet dar ir pataria — kuom čia, girdi, Amerikoje daugiaus pavaišinsi svečius, jei ne „beer'u" ir „whiskey'e"; žinoma, motina pati gerdama, neužmiršta ir savo mylimų vaikelių — duoda ir jiems paragauti tų nuodų. Vartojimu alkoholinių gėralų, mūsų moteris vargina save, žudo ir silpnina savo vaikus, ir greit visa šeimyna puola morališkai ir ekonomiškai. Kur viešpatauja girtybė, tęnai ir tamsybė, ir nešvarumas kalbose, kaip susirinkimuose, taip ir namuose

Jeigu mūsų moteris neatkreipia į šitą savo akių, tai ką-gi bekalbėti apie atsakantį vaikų auginimą ir auklėjimą; apie tai jos neturi mažiausio supratimo. Vaikus paveda vien tik Dievo valiai, ir šiandien jau matome tokio auklėjimo labai negeistinas pasekmes.

Jeigu kiekviena motina mylėtų savo kūdikį tikra motiniškai-žmogiška meile, tai be abejonės jos paliautų ant kiekvieno žingsnio vartoti kūmščius, rykštes ir keiksmus; o užvis kenksmingiausia ant kūdikių atsiliepja, jei motina save svaigina alkoholio nuodais.

Laikas jau būtų ir lietuviams-gimdytojams susiprasti ir paliauti save svaiginus ne tik degtine, bet ir alučiu, kaip namie, taip ir ant balių.

Taigi, gerbiamos lietuvaitės— tautietės, susilaikykim nuo svaiginančių gėrimų, kurie tiek daug blėdies daro mums, mūsų vaikams ir kartu visai žmonijai.

Ona Balčiunytė.

BALKANŲ PUSSALIS.

(Tąsa.)

Svarbu patėmyti tas, kad Joudkalnija niekuomet nebuvo galutinai nei užkariauta, nei numalšyta, kaip tai buvo su kitomis Balkanų viešpatystėmis. Netoli penkių šimtų metų juodkalniečiai gynė savo valstijinę ir tautišką neprigulmybę ir dasiekė to, kad Turkija priversta buvo net formališko paveržimo tos šalies. Kuomet Paryžiaus Kongrese (1856 m.) Turkijos atstovas bandė šnekėt apie Juodkalniją, kaipo nuo ottomanų priklausančią viešpatystę, tai Juodkalnijos kuningaikštis Danilo energiškai užprotestavo prieš tą, paaiškindamas, kad jo šalis visuomet buvo neprigulminga ir niekuomet nepripažino turkiško viešpatavimo. Viskas tas parodo, kaip toji šalis brangino savo laisvę ir tautišką neprigulmybę. Vienok formališkai Juodkalnija pasijunta save neprigulminga tik po Ruso-Turkiškos karės, kurioj, kaip žinoma, juodkalniečiai žymiai pagelbėjo Rusijai. Berlino Kongresas galutinai nuskyrė rubežius ir padarė Juodkalniją savistovia viešpatyste.

Historija šiandieninės Juodkalnijos pasidaro žymesne tik su viešpatavimu dabartinio josios kuningaikščio Mikalojaus. Nesenai, sukakus penkioms dešimtims metų jo viešpatavimo, Juodkalnija apšaukta karalyste, ir ta mažiukė, su 250,000 gyventojų šalis, pradeda gyventi. Bėgyje to viso laiko juodkalniečiai žymiai paslinko progreso linkui, vienok geografiškosios aplinkybės, pasidėkavojant kurioms Juodkalnija visuomet buvo atskira nuo kitų slovėniškų Balkanų viešpatysčių, taipgi nuolatinės karės padarė ant Juodkalnijos gyventojų savotišką žymę. Iš visų pietinių slovėniškų viešpatysčių Juodkalnija ir šiandien skaitoma labjaus atsilikusia. Joje tebėra užsilikę beveik pilnoje nepaliečiamybėje visos tradicijos ir papročiai. Ir net perėjus 1905 m. šios šalies nuo patvaldinio režimo prie konstitucijonalinio, mažai permainė josios politiškąją ir kultūriškąją išvaizdą. Trumplaikinis gyvenimas josios konstitucijos, kurios nepaliečiamybę pajudino ir atmainė pats kuningaikštis Mikalojus pagal savo norą, neiššaukdamas tuomi jokio svarbesnio visuomeniškai-politiško judėjimo, — parodo, kad konstitucija buvo tik kaip kokia dekoracija, reikalinga tiktai tam, kad Europa skaitytų ją civilizuota šalimi. Ištikrųjų-gi jai dar daugelio trūksta, kad susilyginti iš politiškojo ir kultūriškojo atžvilgių su josios kaiminka Serbija.

Svarbjausia iš periškadų, sulaikančių Juodkalnijai išeit ant plataus ir tikro kultūriškojo išsivystymo kelio, yra neskaitlingumas tos šalies gyventojų ir perdaug siauri rubežiai josios teritorijalinio stovio. Beveik visa šalis perstato kalnynus, prie to iš didžios dalies tie kalnai pliki, ir vietoj tankių miškų, ant jų baltuoja uolos. Šalis neturtinga apdirbama žeme, delei ko ūkininkiškasis gyvenimas perstato biedną iššiūrą. Juodkalnija tik-ką ištesi išmaitinti save ir apart tabako ir vilnų Joudkalnija neturi ko išleist į užrubežius. Įvežimas svetimšalių produktų toli perviršija išvežimą, o prie tokių sąlygų, suprantama, šalis negali augštai ekonomiškai pakilti.

Ekonomiškasis tunojimas ir bėdinumas gyventojų, — štai priežastis, priverčiančios pesimistiškai žiūrėti į Juodkalnijos ateitį. Klausimas apie valstijinį gyvenimą Juodkalnijos — klausimas sunkus ir svarbus. Vieni sako, kad Juodkalnija laikui bėgant bus pagrobta per Austriją, kuri yra apsupti ją iš visų pusių, antrigi mato vienatinę išeigą Juodkalnijos tik susiliejime su Serbia.

Naujieji tos šalies historikai ir nurodo ant to, jog tik tada bus galimas jai politiškas ir ekonomiškas plėtojimasis, kuomet ji padidins savo teritoriją. Užgrobus per Austriją Bosnijos ir Hercegovinos, pasirodė aišku, kad vokiečiai gręsia neprigulmingam gyvenimui žmonių, bėgyje šimtmečių kovojusių už savo laisvę, ir, rodėsi, galutinai iškovojusių ją nekuris Verloop išsireiškė: „Jeigu ir Juodkalnija irgi nori užimt šiokią-tokią vietelę pasaulyje, kokią ji didumo nebūtų, pirm visko ji turi pasistengt praplatint savo rubežius". Žinoma, nėra ir kalbos, kad Juodkalnija galėtų praplatint savo rubežius gimininingomis Dalmacija ir Hercegovina, kurias dabar užgrobė Austrija, nors panašus praplatinimas būtų didelei svarbus ir kultūriškai ir ekonomiškai. Pasilieka kreipt savo žvilgį Turkijos linkui, po kurios valdžia dabar yra gimininga Juodkalnijai Albanijos dalis — Naujabazarinis Sandžakas ir Skutari. Vienok į tą „kąsnį" tėmija ir Serbija, tuom labjau, kad seniaus Naujabazarinis Sandžakas ir Skutari priklausė Serbijai. Dabar toji provincija tik ir skiria Juodkalniją nuo Serbijos i rtokiu būdu abidvi turi vienokias tiesas ant to kąsnio. Negana to. Austrija ir-gi nori pastatyti savo koją Sandžake, kad labjaus prisiartinti prie Egėjiškųjų jūrių, to svarbjausiojo vokiečių tikslo „Drangnach Osten". Čia, kaip matome, susikryžiavoja jau interesai europiškosios diplomatijos, labjausia austriškosios, visomis spėkomis priešinančios didžiai serbų ideai, t. y. susiliejimui Juodkalnijos su Sandžaku, o tuom pačiu ir su Serbijja.

Bet jeigu dar patėmysim, kad norint plėšyti kąsnį ir trims juomi pasisotint, kuomet jis randasi da ketvirto — Turkijos gerklėje, tuom mažiau lieka vilties Juodkalnijai praplatint juomi savo rubežius, nežiūrint, kaip tas reikalinga josios politiškamjam ir ekonomiškamjam išsiplėtojimui.

Visgi, prisidėjimas prie Balkanų koalicijos, dabar kariaujančios su Turkija delei išsiliuosvaimo iš po josios jungo, parodo, kad Juodkalnija aiškiai supranta, kokios politikos jai šiandien reikia prisilaikyt. Kovodama už atgimdymą slovėnų įtekmės Balkanuose, ji sykiu kovoja ir už savo ateitį. Jeigu vaisiai tos karės bus padalinti tarpe dalyvavusių karėje, tai, be abejonės, ir Juodkalnija aplaikys savo dalį, kuri pagelbės jai išeit iš dabartinio perdaug siauro teritorijalinio padėjimo. Sutaisyme likimo Balkanų pussalio, žinoma, Juodkalnijai reikia pripažint antralaipsnę vietą, sulyginus su Serbija ir Bulgarija, bet visgi didelę svarbą parodo ta auka, kurią Juodkalnija atneša ant aukuro slovėnų vienijimo ideos. **A. Bernotas.**

(T. b.)

TAI-GI, VYRAI, AR JŲS ŽINOTE, KĄ DAROT?

„Vienybėje Lietuvninkų" (N 51-me) tilpo labai „akyvas" p-no Z. Jankausko straipsnis: „Vyrai, ar jųs žinote, ką darote?" Svarbjausioji to straipsnio mintis: S. L. A. ir F. J. Bagočius privalo susitaikinti, viens prieš antrą atsiprašyti, nusilenkti ir paskui gyventi draugiškai. Tam įvykinti patariama sušaukti trečiųjų teismą.

Vienybė ir santaika yra prakilnus dalykas. Tačiaus šitame atvejyje sunku apie tai kalbėti, nepažvelgus į visus santykius p. Bag. su SLA. Tad ir aš pasakysiu: vyrai, ar jųs žinot, kokį klausimą svarstot? Kad žinotumėt, pasistengsiu kad ir trumpai pažvelgti kritikos akimis į tuos dalykus.

Sumanymas sušaukti trečiųjų teismą link p. Bagočiaus gal būt turėjęs savo vertę, jei pats p. B. būtų tokio teismo reikalavęs, kuomet seimas jį prašalino iš S. L. A. už laužymą tyčiomis SLA. įstatų. Dabar-gi, mano nuomone, pervėlu yra apie tai kalbėti ir štai delko.

P-nas Bagočius vietoj reikalauti ištardyti visą reikalą, pareikalavo iš Pild. Tarybos, kad jį priimtų atgal į SLA. ir sugrąžintų jam visas tiesas. Pildomoji Taryba tokio reikalavimo negalėjo priimti, nes: 1. — Bagočių skundė Pildomąjai Tarybai ir Seimui jo paties kuopa; 2. — Seimas, o ne Pildomoji Taryba, jį iš organizacijos prašalino; 3. — be kuopos sutikimo ir be Seimo jokia Pildomoji Taryba negali jo priimti atgal ir sugrąžinti tiesas. Tuo pasiremdama Pildomoji Taryba savo laike patarė jam kreipties Seiman. Na, kas-gi nepamena, su kokiais gražiais komplimentais jis kreipės į 26 Seimą Baltimore'ėje? Prie to jis nesikreipė per kuopą, kaip to reikalauja įstatai, bet stačiai. Delko-gi jis tuokart nereiklavo trečiųjų teismo, o vien tik nemandagiais grąsinimais gąsdino SLA. Seimą? Juk toks jo pasielgimas ir nereikalavimas jokio trečiųjų teismo jau aiškiai pasako, kad jam nesieina apie teismą, nė-gi jis pripažįsta visame pasaulyje priimtą demokratišką būdą išaiškinti dalykus ir nusivalyti nuo užmėtinėjimų. Jis nereikalavo ne-tik trečiųjų teismo, ką turėjo daryti, jei buvo, kaip sakėsi, socialistas, bet nesikreipė net į valdišką teismą, nors „kruvinomis" ašaromis skundžiasi visuomenei, kad SLA. jį nuskriaudė, apšmeižė ir tam panašiai.

Pasakysime dar daugiau. SLA. sąnariai ir visuomenė neprivalo pamiršti ir šių dalykų: Bagočius paleido nešvaraus turinio laiškus, kuriuose inkriminavo darbštesnius SLA. narius, kad tokiu keliu įsigauti į SLA. prezidentus; prezidentu-gi būdamas tyčiomis laužė SLA. įstatus. Kada-gi už tuos dalykus likos suspenduotas, o paskui, ištyrus negražų jo pasielgimą su Staškunu, likos prašalintas iš SLA., — tad ir pradėjo varyti, taip sakant, griovimo darbą. Išpradžių tas griovimas buvo vedamas taip sau, kūdikišku būdu: nešvaria agitacija, juodinimais, vaginimais (žinoma, tai, anot jo, nėra kriminalas) ir tt. Pasirodžius-gi, kad SLA. atsikelia iš-po smūgių, kuriuos jam surėžė pereiti ir užpereiti metai, ir iš kurių jjs (Bag.) galėjo pasididžiuoti, kad pradeda eiti tvirtyn ir augti, — griebėsi kitokio jankio: sknndimo valdžiai organizacijos tose valstijose, kur iki šiol **nebuvo galima** užregistruoti. Delko nebuvo galima — labai gerai žino pats skundikas ir visi S. L. A. nariai, kurie tėmijo į SLA. seimams išduodamus raportus.

Tasai pasielgimas, kaip kiekvienam suprantama, parodo jį visoj nuogybėj, parodo, kokiems jis idealams tarnauja. Sąjungiečiai, pamatę, kad jų tarpe randasi žmogus, kurs jau nebėra darbininkų užtarėjas, bet paprastas valdžios agentėlis, kurs pjudo nie kuo nekaltus žmonės ir ardo organizaciją, kuri nė kiek nėra priešinga Sąjungos išpažįstantiems pricipams (rods kitaip visoki paukščiai ant tvorų čirška, bet tai ir liekti čirškėjimu), pradėjo reikalauti pasiteisinimo. Ne visi reikalavo. Reikalavo tik šiaip nariai svarbjausioji-gi įstaiga, Pild. Komitetas, Bagočiaus darbo nenupeikė: mat, tai būtų įžeidimu žmogaus; vienok-gi tasai Komitetas nerokuoja įžeidimu to, kad toks žmogus padarė kelis šimtus dolerių nuostolių kultūriškai organizacijai, bjauriausiais žodžiais iškoliojo ją, medžiagiškai ir morališkai nuskriaudė nekaltus jos narius, — tai pas juos nėra įžeidimu. Bet čia mums ne apie tai einasi.

Prabilus socialistams prieš Bagočių, jis nelaukia trečiųjų teismo ir jo nereikalauja. Kam? Ar jis, manote, buvo socialistu del principų, ar iš persitikrinimų? Patįs atsakykite! Jis stačiai spjovė į visus idealus, pasiskelbė apleidžiąs Sąjungą, kad draskyti SLA., o paskui sąjungiečiai vėl galės su juo sėbrauti, kuomet jis atliks Piloto darbus. Žinoma, sąjungiejiai ir-gi bijosi (gal ne visi) viešai kritikuot tą dalyką; juk gabusis jų veikėjas nesidrovėtų ir juos pavadinti organizuotais kriminalistais, o gal ir ardymo griebtųsi. Tad arčiaus prisižiūrėjus, pasirodo, kad tam „vyrui" nerūpėjo ir nerūpi tarnavimas darbininkų reikalms, nė-gi progresyviškoms organizacijoms. Jei kas to nemato, tai toks liekasi suvedžiojamas.

Grįžkim prie trečiųjų teismo. Žinodami, jog SLA. Pild. **Taryba** turi daugybę dokumentų prirodymui, kad p. Bag. tikrai peržengė SLA. įstatus ir tiesotai likos iš SLA. prašalintas (prašalintas likos per seimą), užklauskime savęs, kokiu būdu Pild. Taryba gali laužyti seimo nutarimą? Pagaliaus leiskime, kad toks trečiųjų teismo sušaukimas nesipriešintų sveikai logikai, kas apdengs to teismo lėšas? Kas gali užtikrinti, kad Bag. priims propoziciją atsiduoti ant trečiųjų teismo, kurio jisai **nereikalavo** ir kad teismo nuosprendžiu sutiks? Ar-gi dar nematoma, kad jam teismų nereikia? Ar neaišku, kad jis nori tiktai ardymo darbu užsiimti?

SLA. iš savo pusės padarė, ką turėjo ir galėjo padaryti. Davė jam progą pasiteisinti iš savo pasielgimų; nesenai net SLA. organas patalpino jo straipsnį, kad SLA. nariai girdėtų ir jo balsą. Na, o ką tie SLA. nariai išgirdo nuo jo? Juk iš to jo „žodžio" pasirodė, kad SLA. — tai gauja organizuotų kriminalistų. Ar suprantat, ką tai reiškia? 5,000 žmonių susispietusių į pašalpinę progresyvišką organizaciją, likos išvadinti kriminalistais vien už tai, kad nenusilenkė prieš keistas kokio-tai vaikėzo pretenzijas, kad nepavelijo jam savotiškai šeimyninkauti organizacijoje, kad, pagaliaus, pasakė jam ir visuomenei, delko jam nepavelija šeimyninkauti! Dabar kasdien būriai naujų narių rašosi prie SLA. Duodami progą panašiam žmogui kolioti ir bjauroti organizaciją, męs pavelijame jam kolioti ir bjauroti tuos nieko apie dalykus nežinančius ir nekaltus žmones!

Ne, vyrai, su tokios taktikos ir reputacijos žmonėmis męs negalime jokių tarybų vesti, nei jokių arbitracijos išlygų jieškoti. Supraskite, kad organizacija tai ne pavienis žmogus. O šiandien aišku, kad jis eina ne prieš pavienes ypatas, bet prieš visą organizaciją. Aš ypatiškai neabejoju, kad organizacija, ty. SLA. turės paduoti jam tūlas išlygas, tik ne tokias, apie kokias kalba p. Z. Jankauskas. Organizacija turės pasakyti jam: „Brolau, liaukis, o jei ne — turime rankose dokumentus, kuriuos būsime priversti panaudoti organizacijos gerovės ir atvangumo apgynimui. Tuokart turėsi nutilti, nes tylėti lieps ta pati valdžia, kuriai dabar organizaciją neteisingai skundi! Tuomet žinosi, kad žmonių patarlė yra teisinga: „Su teisybe nueisi ir pareisi, o su melu nueisi, bet nebepareisi!"

Tiek apie tą klausimą.

A. B. Strimaitis,
SLA. Sekretorius.

KAZYS PUIDA.

KOL SAULĖ PATEKĖS . . .

venimo takuš pravėręs ir ant vieno jų ją pačią būsimųjų dienų bėgyje parodęs...

Šunįs kaž-kur toli lojo ir jų balsų skardas draikės po apylinkę, po parko tankumynus ir silpnučiais atskardžiais atsiekdavo intimpusią jos klausą... Gaidžiai vienas už kito skelbė dieną besiartinant... Paukščiai pamažėliai pradėjo krutėti lapų tankynėje...

Sugirgždo kaž-kokios durįs... Girdėti suslopinti arklių prunkštimai, pakinkalų barškėjimai. Kaž-kas pabeldė žemai uždaryton Rimkaus kambario langinėn.

Lengvutis snaudulys gobė įsikarščiavusią Marytės vaidentuvę, pynės daugybėn nesugraibomų paveikslų. Tiktai išvažiuojančio Rimkaus ratų dundėjimas sužadino ją akimirksniui. Nusišypsojo pro sapną, atsiduso giliaus ir nenuilsusi vaidentuvė nunešė ją ant Raseinių scenos lentų, prieš skaitlingą kaimiečių auditoriją, kurie intimpusiomis nervomis seka kas vieną artisto judėjimą, kas gvviau tartą žodį... o paskui nenuilstąs, triukšmingas pūslėtų delnų plojimas kaipo padėka už suteiktą progą turiningai laikas praleisti...

4.

Karšti augštai pakilusios vasaros saulės spinduliai smego užtiestan Marytės kambario langan ir kaitino orą. Sunku buvo alsuoti. Pramerkė akis, minkštutėmis kumštėmis pratrynė jas, pažvelgė langan ir pagriebė laikrodėlį:

— Pusiau vienuoliktos! — šušuko nustebusi. — Kaip-gi tai? — ištarė neištikimai ir, greitai iššokusi iš lovos, apsitaisė ir nubėgo sodnan.

— Ko-gi tu šiandien taip vėlai? — klausė motutė.

— Nežinau... Vakar ilgai sėdėjome... Paskui užmigti negalėjau... — aiškinos ar teisinos Marytė, pati savęs nesuprasdama.

— Gerk kavos ir eik paupin, tęn Dabkus su p. Endrium vaikštinėja. Juk žinai, kaip Dabkus prisisiurbs — tai kaip dielė, o čia Jurka nerimauja...

— Tuoj, tuoj, — skubjai valgydama, raginos Marytė.

Paventyje sulinkusi Dabkaus stovyla kaž-kodel smarkiai mojojo rankomis ir suerzintu balsu intikrinėjo Eimutį.

— Tamstos metai — ir tiek dar ugnies! — stebėjosi Eimutis. — Iškur?

— Kaip čia, pania, nesikarščiuosi, kad tokio svarbaus mokslo, kaip heraldika, nieks šiandien pripažinti nenor, nesirūpina žmonės iškur paeiną ir kokie nuopelnai jų tėvų tautos historijon neišdildomomis raidėmis inrašyti... kad bajoras pasitenkina vienu savo bajoriniu vardu ir nieku nesirūpina...

— Čia tai didelę tamsta tiesą pasakei! — pertraukė Dabkaus įsikarščiavimą Eimutis. — Man rodos geriausiu ir tikrausiu bajoru tas tik, kurs su laiko dvasia eiti stengias; kurs klausos gyvo tautos, o ne kokio luomo, balso ir jo reikalus aprūpinti stengias; kurs suranda savyje užtektinai drąsos ir tyro noro išsilaužti iš amžius viešpatavusios beprasmės, ir kas visų-svarbjausia, socialiniai neišteisinamos tradicijos...

Dabkus klausės Eimučio stačiomis akimis, ir kantriai laukė jo nutilstant.

— Tai vadinasi, sulyg tamstos, ir iš manęs joks bajoras? — karčiai pastebėjo Dabkus.

— Jei tamsta taip mano žodžius supratai... — nesigynė Eimutis.

— O kaip-gi kitaip? — ironiškai užklausė jis. — Juk gana aiškiai pasakyta... Tai, vadinasi, bajoru galima viena diena tapti... nereikia jokios šeimyniškai-historinės tradicijos, tiktai...

— ...tapti lietuviu. — Užbaigė Eimutis, lyg norėdamas pagelbėti jam atviriau ironiškai išsitarti. — Juk tamsta tą norėjai man prikišti? — užklausė jis.

— O ką-gi kitą? — nerimasčiavo Dabkus.

— Matai tamsta, — lengvai nusišypsojo Eimutis, — tamsta manęs ar nesupratai, ar nenorėjai suprasti. Ne apie kilmės bajorus aš kalbu, bet apie bajorus dvasioje tai didelis skirtumas... — Nusikreipė parkan ir, pamatęs besiartinančią Marytę, pridūrė:

— Štai p. Marė ateina, aš turiu tamstos atsiprašyti, nes reikia man Jurka užsiimti.

Eimučio ir Marytės akių žvelgėsiai susitiko, nusišypsojo vienas antran, lyg žodžių neištartą vienas antro ilgėsį kits kitam apreiškę būtų.

— Tamsta užbaigk mano ginčą su p. Dabkum, — tarė Eimutis Marytėn, aš eisiu Jurkon.

— Ar-gi p. Marė vienodų su tamsta nuomonių būtų? — lyg ką iškvošti norėdamas, visiškai naturaliniu balsu užklausė Dabkus.

— Apasaugok, Viešpatie! — gynės Eimutis. — Tai būtų pernuobodu... — atsisveikino su Dabkum ir tvirtais, lanksčiais žingsniais nuėjo ant namų.

Dabkus žiūrėjo pavyksniu ir tarė kreipdamasis Marytėn:

— Kiek gyvumo ir godulio gyventi tame vyre. Jei kuomet susiras taip-pat, kaip jis, gyvybės ir gyvenimo ištroškusią moteriškę — laiminga bus ta porelė...

Prie pastarųjų Dabkaus žodžių vosvos tėmytinas rausvumas lengvučiu debesėliu skrydo per Marytės veidą.

— Kodel tamsta taip manai? — klausė jau nurimusiu balsu.

— Tai juk jaunutis stabmeldžių dievaitis, gyvybės ištroškęs ir gyvybę aplinkui savęs skleidžiąs, ir prie viso to neįveikiamas, tvirtas savo įsitikrinimuose — lyg turėtų su žeme gyvą sanryšį, — stebėjos Dabkus.

— O manai tamsta, kad tokio sanryšio jis neturi? Man rodos, jog vieni tiktai liaudies vaikai ir tegalį taip ankštai rišties su tauta, kaip p. Eimutis.

— O męs? — klausė jis.

— Męs? — paantrino paklausą Marytė ir greitai galvojo, ar pasaktyi tai, ką ji ištikrųjų mano, ar bent išdalies užslėpti. Bet staiga nutarė būti atvira. — Męs negalime taip ankštai, nesuskįlant rišties su šiuo kraštu, kaip jis.

— Kaip tai „negalime"?

— Paprastas dalykas, — ramiai tęsė Marytė. — Bajorija ir liaudis — tai juk du atskiru manymų, norų ir troškimų šaltiniu. Ką bendro turi tamsta su šio krašto žmonėmis? Imi iš jų trūsą, kraunies jų prakaitu savo medžiaginę gerovę, jų darbu išauginai ir mokslus išleidai savo vaikus, o ką jie iš to turi?

— Palauk tamsta, — suturėjo ją Dabkus, — tai jau visai kas kita...

— Kas-gi čia „visai kas kita". Visų-paprasčiausia elementarinė tiesa: kiekvienas turi savo tautai tarnauti, jei jos sąnariu skaitosi. Juk to tamsta neužgini?

— Neužginu...

— O kuo tamsta ir tamstos vaikai lietuvių tautai tarnauja ar patarnavo?

— Suprantu, — atsikvošėjo Dabkus, — tai p. Eimutis išmokė tamstą tų elementarinių teisių...

— Tamsta nesiskaitai su žodžiais, — aštriai atrėmė Marytė.

— Atsiprašau, — teisinos jis, — bet man senam žmogui tas viskas išrodo nepaprastu...

— Galų-gale, — juokės jau Marytė, — nežinai pats tamsta kokion tauton prigulįs...

— Kaip-gi nežinau...

— Na?

Dabkus tylėjo, matomai Marytės ištiesų pajudintas buvo niekuomet jo neapgalvotas klausimas.

— Ko-gi tyli tamsta, jei žinai? — spyrė ji.

— Ištiesų nežinau, — šypsojos Dabkus, visą klausimą juoku paversti stengdamasis.

— Ne-lietuvis ir ne-lenkas? — klausė Marytė. — Tai kas?

— Man galų-gale tas ne taip jau labai rūpi.

Marytė užsidegė.

— Kaip tai tamstai nerūpi: — nežinoti kuo esant, tai juk stačiai neinmanomas padėjimas. Būti ir nežinoti kuo esant! — stebėjos ji. — Amžius pragyventi ir nežinoti kuo pragyvenus... Vaikus tamsta mokslus leidai Varšavoje, padarei iš jų lenkus sulyg jų įsitikrinimų — tai juk kuonors vadovavais tamsta juos Varšavon vėždamas.

(T. b.)

J. WEYSSENHOFF.

JAUNIEJI SKRAUJA!...

Vertė

KAZYS PUIDA.

da nosim, svarstė jo reikšmę, velnioniškai dairės, kartais sukrusdavo ir pasirengdavo šokti. Ir vėl pagalvojęs, kad gerai išmiklintam šuniui nepridera kompromituoties, šokant be reikalo vandenin, atitraukė galvą atgal. — Tik staiga pasilenkė ūmai, susikūprino ir, atsispyręs luoto, mikliomis kojomis, šoko vandenin.

Tuojau pakilo triukšmas nendrėse ir pasigirdo bailųs kvaksėjimai bei nardymai. Neužilgo iškilo iš ajerų bei nendrių senė antis, bandos motina, skaudžiai skųsdamos žmogžūdybe. Mikolo šūvis nutrenkė ją iš oro ir nuramino ant amžių. Tuotarpu triukšmas nenutilo, nes Kukta vaikė pliurzes plaukdamas, kurios ištiesta eile nėrė, mušdamos vandenin dar nevisai apsiplunksnojusiais sparnais, lyg kad juodų bei gelsvų plūnksnų irklais. Jų kvaksėjimas dar primindavo mažučių cypimą. Paskui nugązdintų ančiukų atkakliai vijos juoda galva, tai prunkšdama, tai sulodama, kai skalikas. Nors iškvaišę iš baimės ančiukai užmiršo pasinerti, šuva negalėjo paplukomis jų pavyti, tiktai vaikė ir nemielaširdingai gązdino. Išplaukė aikštėn tiesiai ant šūvio. Bet Mikolas lukuriavo — perlengvas tai ir nekoks laimikis. — Pažvelgė jaunan kuningan, kuris pratarė gyvai:

— Prašau nešaut! tai dar nekalti Dievo tarnai...

Ir Mikolas buvo tos nuomonės, nors turėjo užkietėjusią del žvėrienos širdį. Sušuko ant šuns:

— Kukta šęn! Kukta fe! Mažas paukštis!

Pudelis atsuko kiek galvą, pažvelgė neištikimai bei nuostabjai savo ponan, kad antis mažu paukščiu vadina, dar plaukė paskui bandos, tiktai mažesniu atkaklumu, bebalsiai, turbūt kritiškai svarstydamas:

— Ko-gi jiems reikia iš manęs? — Ir vižlas nebūtų geriau suuodęs ir skalikas nebūtų geriau vasenę antį, ant vandens pluduriuojančią:

Bet Mikolas sušuko vėl, nurodydamas nušautą senę antį, ant vandens pluduriuojnačią:

— Kukta! duok šęn! aport!

Pudelis pakreipė galvą rodomon pusėn.

— Šitaip... tai suprantu.

Ir pasileido gilesnin, nepaaugusin vandenin tiesiai nušauton antin. Matyti buvo pro vandenį kai darbščiai irėsi plonomis kojomis, kad stumti neplaukiojimui sutvertą visą savo skęstantį kūną, išskyrus vieną galvą. Sugriebė dantimis antį, sunkiai apsisuko ir plaukė luotan. Mikolas pasilenkė Kuktai sutikti, nutvėrė jį abiem rankom už pirmutinių kojų ir visą sušlapusį, pailsusį, juodon bezdžionėn panašų, intempė drauge su antim luotan. Pasipurtė Kukta, aptaškė medėjus, lyg gausia krapyla, drabužius ir veidus:

— Nustosi tu... smalakudli!...

— O čia kas?!... — klausė šuva nustebusiomis akimis.

Bet paglostyta, pagirta šunį ir užviešpatavo taika. Kukta vėl stojos sargybon, atsirėmęs barton, virpėjo ir garavo vidurvasario saulės džiovinama jo skranda.

* * *

Ilgai tęsės valanda ant vandens, nuolatos lab jau jakindama vandens blizgėsiu. Tiktai ežero kvaptis, keldamos saldoku garu, šaldė inkaitusius medėjų veidus. Miegojo ajerai su nendrėmis ir visi gyviai juose nutilo. Užmigo turbūt ir antįs; išlepetavo šlubuodamos ant kranto, sulindo tankesnion žolėn, užmiršdamos maisto pasijieškoti, girdėtus šūvius, visą pasaulį. Ir antis mat mėgsta malonios snaudulio nežinios paragauti; ar snausdamas ką svajoja? — dar nesužinojo to gamtininkai, net arčiau laukinės gamtos stovį — medėjai.

Ant lygaus vandens paviršiaus užstojo mažųjų musių gyvenimas — šokiai; kartais atlėkdavo prie pasinėrusių augmenų, ilgai kaž-ką šnabždėdavo standžioms nendrėms vandens lilijoms, nuomariai jas glamonėdamos.

Pavandenio gyventojai, puikiai vasaros metu šeimininkaudami savo armenyse, nardė šaltesnioje gelmėje. Kartais kokia viena žuvis, norėdama karšto oro skonio ištirti, trukteldavo nosį iškišus; judriųjų stintų būriai iškildavo augščiau ir raibindavo vandens paviršių sidabro žvynomis. Ant dugno prie krašto, seklaus ir nepaaugusio, matyti buvo senas vėžys, kurs atstatė savo seną apipelėjusią nugarą saulei ir iš malonumo varstė juodas savo reples.

Jau visa valanda kai nieko šautino nesutiko. Nuilsęs Kukta atsigulė luoto dugne, žmonės lygiai pajuto kaitrą ir nustojo noro medžioti, o kadangi jau kelios valandos kai medžioja, tai ir alkis prabilo.

— Ką-gi, kuninge kamendoriau — tarė Mikolas — reikės pasistiprinti?

— Galima — atsakė Leleika.

— Bet šioje kaitroje nemalonu — irkimės per ežerą ligi anos paaugusios salos. Tęn rasime pavėsio ir tikriausia ančių. Pasuk tiktai kuningas luotą pasroviui, o vanduo nuneš mudu ligi salos — aš jau žinau.

Leleika padarė viską tylėdamas. Luotas, paterą, nuplaukė pasroviui. Be vėjo, srovės keliu plaukė medėjai, kai sapne. Vos jaučiamas veidu vėjo glarą, nuplaukė pasroviui. Be vėjo, srovės keliu medėjai, kai sapne. Vos jaučiamas veidu vėjo glamonėjimas rodė, kad sustiprėjus pievų bei vandenų kvaptis lekia jiems priešais, o putų skeveldrėlės greitai likos už luoto ant gilios, plikos vandens platumo.

Mikolas padėjo šautuvą skersai luoto, Leleika — irklą; Kukta stovėjo pasroviui nusisukęs, turbūt galvojo apie tai, jog jeigu reikėtų jam čia šokti vandenin, tai nepasiektų už varsto matomų aplinkui krantu. Nebuvo kas veikti stebuklingoje vandens erdvėje, tiktai žiūrėti, alsuoti bei svajoti.

— Ištiesų puiku taip plaukti! — netikėtai atsiliepė Leleika.

— Tikrai — pritarė Rajeckis. — O kuningas nedažnai plaukiojai ežerais?

— Mano gyvenimas kitaip susidėjo...

Mikolas pasinaudojo pastebimu nusišypsojime noru pasipasakoti ir pradėjo klausinėti:

— Senai kuningas tame krašte buvai?

— Mokyklą ir seminariją eidamas Peterburge tik du kartu buvau parvažiavęs. Įšventino praėjusiais metais ir davė vietą Antalieptuose. Dabar aš vėl ant „gimtinės".

Leleika, kalbėdamas lenkiškai kningų kalba, kartais suklupdavo ant rusicizmo. Bet gėdinos savo klaidų. Kuomet pastebėjo iš veido, kad Rajeckis sunkiai suprato „ant gimtinės", vieton „gimtame krašte", tarė nuolankiai:

— Mokinaus kelių kalbų iškarto ir truputį... sumaišiau.

— O lenkų kalbos kur ir iš ko kuningas išmokai?

— Iš kningų mokinaus. Iš kalbos sunku čia pasimokyti: visi blogai kalba. Ot tamsta tai kas kito: kai pastebėsi klaidą, prašau pataisyti...

— Didžiausiu noru. Matau, kad kuningas rūpiniesi taisykliškai kalbėti.

— Vietinio kuningo pareiga mokėti abi kalbi— atsakė rimtai Leleika.

Juo labjau tiko Rajeckiui kuningas, nes pastebėjo, jog jaunasai kuningas nepriklauso prie kariaujančių su lenkiškumu lietuvių tautininkų, myli savo kraštą tokiu, kokiu padarė jį šimtametė evoliucija ir priepuoliai. Prie to, apgailėjęs pagalios savo nedrąsą, kuningas Leleika parodė daug gimtosios distinkcijos ir kaž-kokios motiniškos grožės.

— Atsiprašant, kiek kuningui metų?

— Dvidešimts keturi.

— Metais už mane vyresnis! maniau, kad jaunesnis. — Ir gerai tamstai Antalieptuose?

— Gerai; klebonas padorus žmogus; giminės arti...

— Ir kuningas išpalengvo rengiesi į klebonus?

— Jei Dievas leis — į profesorius.

Mikolas prikando ūsą, — taip nesitaikino profesoriaus rimtis su vaikišku veidu.

Šūvis nuo kairiojo kranto priminė besikalbantiems, kad kuningas Stulginskis, nežiūrint kaitros ir lašinių netinginiauja. Pažvelgė ton pusėn, — mažas mėlsvų dūmų debesėlis ženklino vietą naujo šūvio; po valandėlės tiktai atskrido skardas ir atsimušė į augštus salos medžius.

— Geras varstas bus — tarė Mikolas — ir jei surado tęnai paūglių lizdą, kai man rodos, neprisikviesiva jo bendrai papusryčiauti. O mudu išlipkiva ant salos ir užkąskiva, nes alkis ištiesų kankina.

Ant kokių dviejų margų didumo salos viduryje ežero, stiebėsi augštyn dailus juodalksnių bukietas, žemai krūmų bei uogų puošiamas, iš kraštų nendrėmis apsuptas, beveik žmonių niekuomet nejudinamas. Žvėjai paprastai nenorėjo plaukti visą varstą nuo krašto. Tiktai retam medėjui bei vandens kelionių mylėtojui žinoma buvo vidurinė sala, stebėtinas bei puikus gamtos išmislas.

Rajeckis ir Leleika nelengvai stūmės per plačia nendrių bei ajerų juostą, griebdamiesi rankomis paūglių ir pritraukdami tokiu būdu luotą prie krašto. Pražuvo visai nendrių miške; valandėlei pasijuto fantastiškai ir maloniai mažučiai augalotų nendrių tankynėje. Medžių tankynė nesutei kia tokio įspūdžio, tiktai daugybė lanksčių lieme nų, lengvai išskiriamų ar nulaužiamų, bet savo dau gybėje nesuskaitliuojamų.

— Tikras tyras ant vandens! — tarė Mikolas— o kvėpja, kad net smegenyse niešti.

— Kai rugiai pas mus nusiseka — pastebėjo Leleika—ineik vidurin — pasaulis dingsta iš akių... ir malonu pasidaro.

AITVARAS.

RYTOJUN BEŽIURINT

(Tąsa).

Pažvelgdami šiandieninėn valdiškojon mokyklon pamatysime tokius-pat apsireiškimus, nes pamatiniai principai neikiek neatsimainė. Susitinkame dar ir dabar su tokiais apsireiškimais: vienas apskričių globėjas išleido aplinkraštį, kuriuo įsakoma, rusų literatūros mokinant, praleisti tylomis negativiniai typai, o visa doma sutraukti ant pozitivinių typų. Faktiškai imant, ši idea ir yra pamatu rusų tautinės pakraipos oficialėje pedagogikoje. Tendencijinis užtylėjimas vieno ir toksai-pat tendencijinis pažymėjimas kito literatūroje, historijoje ir gyvenimo apsireiškimuose — tai išeiginis rusų oficialės mokyklos tautinio auklėjimo principas.

Mūsų dienų pedagogika vis tvirčiau ir tvirčiau įsitikina, kad nereikia slėpti nuo moksleivijos to, ką ji iš auklėtojų sužinoti galėtų ir kad daug geriau esą supažindinti auklėtojui jaunuomenė su vienu ar kitu apsireiškimu, negu prileisti jai susipažinti su tuo iš kitur. Tasai principas, žinoma, pilnai ineina tautinio auklėjimo metodikon.

Mokyklos tvarka apskritai imant ir ypač tautiniame klausime yra, žinoma, ne pirmapradžiu, o tiktai padaromuoju akstinu; kuris pats yra produktu tų sąlygų, kurios mokyklos gyveniman susideda.

Sveiki tautinio auklėjimo pamatai tik tuomet pateks mokyklon ir tvirtai joje įsigyvendįs, kuomet bus išvydinis, nuolatos juos palaikąs, sveikas tautinis politikos šaltinis. To-gi ramsčio nėra mūsų gyvenime.

Religijinė neapykanta, šovinizmas, siauras tautiškumas ir patriotinis doktriniškumas keliami mūsų visuomenės grūpų, kaipo tautiškuman vedą principai — tai tik vienos tautiškumo išrūgos, nieka bendro su tikruoju tautiškumu neturinčios ir nepridengiančios dargi tų siekinių, kuriems tarnauja. Platesnėji-gi mūsų visuomenėje verda procesai, atsiradę ir nesusitaikinimo tautinio gyvenimo formų ir iškilusių reikalavimų vidujinių kovų ir šių pastarųjų lydimi jie kenkia tautinės sąmonės išsiplėtojimui. Šis pastarasis procesas tiktai tuomet ingija patogias sąlygas, kuomet, tautos vidujinio gyvenimo lygsvarai įvykus, atsiranda tautinės energijos perteklius, saviapreiškimo prispirtinai ieškąs.

Senos primitivės tautinės ideos formos ir jų apsireiškimai, kurie įmanomi buvo prie patriarchalinės tvarkos ir pilno liaudies masos pasiviškumo, kuri sekė nesiklausdama savo vadų, — toksai tautiškumas šiandien negalimas, tai jau anachronizmas. Tačiau mūsų socialiame gyvenime dar užtektinai turime ideologų tokio anarchornistinio tautiškumo.

Mūsų tautinės būtybės dienomis reikėtų, kad tautinė idea inkvėpdintų ir sutrauktų kuopon visus, idant tvirtas pamatas ingijus; neišvengtina, kad ja ne tik tikėtų, bet kad visi ja vadovautųs, visi, sveikai protaują tautos sąnariai. Tokiam-gi tautinės ideos įvykinimui reikia, kad toji idea liautųs tarnavus ankštam partiviškumui bei sluogsniškumui, kad joje susispiestų ir susivienytų tautinės politikos elementai, bendrą tautinį interesą tverią, kuris dabartinėse kultūrinio gyvenimo sąlygose įmanomas.

Reikalinga ir vidujinė lygsvara, laiko reikalams ir užklausimams atsakanti. Neatidėtinai reikia pasirūpinti sutverti toksai vidujinis **status quo**, prie kurio galėtų būti vykinamas be pertrūkio tveriąs produktivinis darbas; taip veikiant ilgainiui susidarytų tautinės jėgos bei energijos perteklius, savaimi ieškąs išeigos saviapsireiškime pasaulinės kaultūros lenktynėse.

Kuomet viršminėtosios sąlygos bus faktu, kuomet užsibaigs skaudus naujo gvyenimo sutvarkymo ir naujas visuomenės procesas, kuomet naujoji tautinė idea susitvarkys — tuomet ji savaimi pasplis tarp jaunimo ir mokykloje tuomet tautinio auklėjimo klausimas lengvai bus išrišamas.

Tačiau, neveizdint visų šiandieninių tos ideos įvykinimo sąlygų sunkumo, neprošalį bus, kaip galima aiškiau, viskas užmatomo aptarti.

3.

Gero tautinio auklėjimo pamatu mokykloje visųpirmiausia turi būti gerai sutvarkyta pati mokykla. Tos tiesos, rodos, nereikėtų aikštėn kišti, kad nebūtų mūsų gyvenime numanymo, jog by kaip galima apsieiti, kad tas tik lietuviška būtų. Tas pats principas pravedama ir rusų mokykloje — ir bloga, girdi, mokykla galinti būti tautinė ir dargi geriau turėti bloga tautinės pakraipos mokykla, ne kad gera, bet be tos pakraipos. Tasai principas noliai vykinama gyveniman: — ne tik pakūrstoma, paremiama piningais, bet ir steigiama, kartais prieš gyventojų norą, suvoktinai bloga mokykla, by tik

(T. b.)

GAILA...

I.

Tokios skaisčios dienužės užstojo.
Saulė šildo myluodama gamtą,
kuriai dar nesenai buvo lemta
verkti kartu su žiemiu piktuoju,
verkti, laukti pavasario jauno...
(Jis pas mus prajovingai keliauna,
atsivesdamas lipšniąją šeimą
giesmininkų į pagirį lėtą).
Saulė šildo paniūrusį kaimą,
kurio tankiai vis ilgiasi siela,
veidmainingų kalbų apgalėta;
šildo pievą, mirguojančią, mielą,
jos šilkinį žolyną ir gėles...
Į dirvoną, į pelkę kupstingą
piemuo gena kaimenę nūdieną —
ir širdis jo rami ir laiminga.
Visur meilė ir palaima viena,
visur gera...
Tik gaila, kad vysta
greitai gėlės ir skaisti jaunysta
nuo bučiavimo karštos saulutės;
gaila, kad debesys nuliūdimo
jau vėl slenka artyn pasipūtęs
ir skersuoja piktai į likimą...

II.

Gaila gėlių, kurios vysta
patvoryje,
ar tai saulė šviečia, ar tai
lietus lyja;

gaila gintaro, kurs guli
gilumose;
gaila sielos, kurią skausmas
gobja, juosia;

ir dainuoti gaila miške,
kada ūžia
graudžiai medžiai, audra siunta
po giružę;

gaila drąsos, kuri gludi
nebandyta;
gaila vargdienio, kurs verkia
kėlęs rytą.

Zigmas Gaidamavičius.

IŠ VEL. JONO SUTKAUS UŽRAŠŲ.

Mylimiausiam gyvenimo draugui.
(jo varduvių dienoj).

Ši diena man už visas maloniausia,
Nes ženklin vardą mylimiausią;
Šiand' veržias protan daug minčių, —
Išreikšt **norėčiau, ką jaučiu.**

Šiandien tai, šiandien, kad galėčiau, —
Visą svietą po kojų tau sudėčiau;
Dar negana, dar permažai,
Kad meilę parodyt tikrai, —

Ką širdyje mano liepsnoja, —
Kiekvienoj dienoj, valandoje.
Visos mintįs, jausmai visi
Priklauso tau, nes tu esi

Laimė mano visųdidžiausia, —
Gyvenimo žvaigždė šviesiausia.
Kuomi tą laimę atmokėsiu? —
Tik tave amžinai mylėsiu.

Berželio 24 d. 1908 m. **Eleonora S. S.**

BITUTEI.

J. Šernui, dienoje apvaikščiojimo jo tautiško triūso.

Man patogu, atsimenant bitelę,
Kuri drauge su saule kelia,
Ir tuoj, ištiesusi sparnus,
Kad ir prieš skaudų vėją,
Bruzgiai į darbą skrieja —
Medučio rankiot po laukus.

Antai ant klonio žalio
Zimbrena sau tarpu gėlelių
Ir narstosi viduj žiedų,
Kad tik pririnkti geriausio peno;
O juoju apsikrovusi, gabena
Į savą avilį — sodnan.

Čionai, namie, korius lipina,
Puikiai į juos savo naštas talpina, —
Net miela akiai pažiūrėt,
Kaip giedruoja koryj medutis.

— Tai vaisius triūso mųs bitutės, —
Ir jai smagu į jį žiūrėt.

*

Gyvuok, gyvuok, mūsų bitute,
Apsčiai sunešus peno į korelį
Zimbrėk ilgiausiuosius metus!
Gintarai tavo surinkti laukuose,
Aulelį prastą mūsų puošia,
Gaivina mus —
Tavo medus.

Chicago, Ill. 1908 m.

GUTENBERGAS.

Nėra to žmogaus, kuris daugiau ar mažiau nesinaudotų rašto spauda, bet retai kas žino, kaip daug turėjo žmonės vargt, kol įgijo spaudą. Šiame straipsnelyje męs bandysime peržvelgti gyvenimą to žmogaus, kuris suteikė pasauliui tą didžiausiąjį išradimą ir kartu peržvelgsime, kaip ta rašto spauda išsivystė ir kas buvo pirm to.

Joanas Gutenbergas gimė 1396 metuose mieste Mainze, Vokietijoje. Jo tėvai buvo priskaitomi prie patricijų, kurie per ištisus metašimčius valdė miestą. Jo motina Elzbieta buvo paskutinė iš Gutenbergų giminės ir ji kad neišnyktų suvisai jos giminė, savo jaunesnįjį sūnų Joną pavadino Gutenbergu. Ir ištikro tik per jos sūnų tapo iki šiai dienai Gutenbergų vardas žinomas visam pasauliui.

Apie Gutenbergo kūdikystę, lygiai kaip ir apie jo tėvų gyvenimą nieko nėra žinoma. Reikia tikėtis, kad jis, kaip patricijaus sūnus, kūdikystėje lankė mokyklą ir įgijo tuos mokslus, kurie tuomet mokyklose buvo išguldomi.

Miestą Mainzą valdė patįs jo gyventojai: kartais seniūnai (patricijai), o kartais miesčionįs (biurgeriai). Tarp tų dviejų luomų buvo nepabaigiami nesutikimai ir peštynės, o kartais daeidavo net ligi užmušysčių ir rabavojimo. PradžiojeXV. metašimčio, seniūnai paveržė iš miesčionių visą valdžią, kuriaja naudojosi tik savo labui ir delto tai sukėlė prieš save visą miestą. Gal dar būt ramiai susitaikę, bet lygiai tuomet per tą miestą važiavo koks-tai karalius ir, nepasidalinę pirmybe jį pasitikt, jie taip tarp savęs susipešė, kad miesčionįs visus seniūnus išvijo iš mieto.

Tarp kitų seniūnų Mainzą apleido ir Gutebergas, kuris jau turėjo 20 metų amžiaus. Jis su tėvais ant ilgo laiko apsigyveno Strasburge, nors 1430 metuose jiems visiems buvo dovanota ir leista atgal sugrįžti į Mainzą.

Strasburge Gutenbergui buvo gana sunku gyvent. Kaip seniūnas nemokėjo jokio amato, o turtą, kokį turėjo, pražūdė Mainze. Čion jis susipažino su apdirbėjais brangių akmenų ir veidrodžių. Su jais jis sutvėrė kompaniją, bet kad lyg tyčia didysis kermošius (jomarkas) netolimame Achene nuo 1438 m. buvo atidėtas iki 1440 m., tai Gutenbergui nebuvo kas veikt kompanijoje, ir jis atkreipė savo atidžią į tuos būdus, kaip galima atspaust rankraščius. Vienok apie rankraščių spausdinimą ar kopijavimą pirm Gutenbergo męs turime truputį plačiau peržvelgti.

Iš kultūros historijos męs žinome, kad, kaip tik žmonės išmoko ženklint garsus; jie ženklino arba rašė ant medžio ar akmens ir tai ne su plunksna, bet su kitu akmeniu ar peiliu. Babilionijoje rašydavo ant tam tkirų plytų; egiptėnai ir senovės graikai net bandė rašyti ant bronzinių toblytėlių. Bet užvis daugiausia buvo rašoma ant plytelių, kol jos būdavo minkštos. Vienoje tik Ninevijos bibliotekoje buvo tiek tų molinių toblytėlių, kad, jei viską kas ant jų yra užrašyta perrašyti į kningas, būtų buvę daugelis tomų. Bet molis vietoje poperiaus buvo labai neparankus ir todel senovės egiptėnai išrado papyrusą. Papyrusas — tai yra lapas nuo medžio papyruso (papyrus antiquus) tam tikrai pritaisytas ir sudžiovintas. Papyrusas buvo išrastas apie 3500 m. pirm Kristaus gimimo. Atkasus Herkulaną (Italijoje, netoli Neapolio) jo bibliotekoje rasta į 2,000 tomų, prašytų ant papyruso; tik gaila, kad ugninis lytus, išnaikinęs visą Herkulaną, pasiekė ir biblioteką irją taip pagadino, kad nieko negalima išskaityti.

Kristaus laikuose buvo madoje murmulinės toblytėlės. Bet jau tuomet žmonės pradėjo rašinėti ant jaučio odos, kas privedė prie išradimo pergamento. Pergamentas prekiuodavo brangiau už papyrusą, bet užtai jis buvo drūtesnis ir ant jo būdavo galima rašyt iš abiejų pusių. Papyrusa reikėdavo vis lipinti prie galo ir rašydavo taip, kad visas, nors ilgiausias rašinys, tilpdavo ant vieno lakšto, nors tas lapas turėdavo desėtkus sieksnių ilgio. Pergamentą žmonės dar nemokėjo sulipinti, todel jie jį supjaustydavo į lygaus didumo sklypus, ant kurių ir rašydavo. Bet kad neišsimėtytų tie sklypai, jų vienus kraštus susiūdavo, iš ko jis ir priėmė kningos formą, kuri viešpatauja iki šiai dienai.

Rašydavo su įvairiais įrankiais. Chiniečiai rašydavo su yla. Romiečiai-gi — ant savo lentelių, vašku padengtų, rašydavo su tam tikru smailu kauliniu pagaliuku (stylus), o ant papyruso ar pergamento rašydavo juodyla su pagalba plunksnos, padarytos iš šeivos (kalam). Paksui atsirado jau ir žąsinės plunksnos, kurias tik ant galo pakeitė dabartinės plieninės plunksnos.

Kas išrado poperių, nėra žinoma. Ją pirmiausia pradėjo vrtot chinai; paskui arabai ir tik ant galo Europos gyventojai. Dokumentus ant poperiaus randame Europoje tik pradžioje XIV. metašimčio, bet užtai pabaigoje to pačio metašimčio jau atsirado net tamtikros poperiaus dirbtuvės.

Nežiūrint, kad senovės romėnai ir graikai neturėjo jokios spaudos, jie turėjo puikius kningynus rankraščių. Vienas Cicerono draugas, Pomponius Attikas, net pastojo Ovidijaus ir kitų raštų leidėju. Jis turėjo tam tikrą didelį kambarį stalais pristatytą. Už kiekvieno stalo sėdėjo nusamdytas perrašytojas. Leidėjas, gavęs rankraštį, paduodavo jį vienam perrašytojui, kuris atsistojęs diktuodavo, o kiti rašydavo. Tokiu būdu už nekurio laiko ir apturėdavo tiek egzempliorių, kiek turėdavo perrašytojų. Attikas turėjo gerą pasisekimą, ir jį daugelis pasekė. Bet originalai (autografai) būdavo brangiausi, ir tankiai bandydavo padirbti netikrus.

Viduriniuose amžiuose kningų perrašytojai užsiimdavo daugiausia vienuoliai r delto beveik kiekviename vienuolyne būdavo tam tikras skyrius — **scriptorium.** Perrašytos kningos būdavo daugiausia nekokios, nes perrašytojais būdavo daugiausia nemokyti žmonės; užtai jie darydavo labai daug paklaidų, o kartais net iškraipydavo visą turinį. Tas vėl privertė atsirasti taisytojus arba redaktorius. Paskui, kad rankraštį padailinti, atsirado piešėjai, kurie dailiai išmargindavo antgalvinias raides — daugiausia raudona spalva, o iš to ir iki šiai dienai rašliavoje užsiilko taip vadinama eilutė.

Suprantama, kad viduriniuose amžiuose kninga buvo labai brangi. Jas galėjo įgyt tik didelis turtuolis. Prasčiokėlis turėjo pasikakint tik bažnytiniais pamokslais. Delei kningų brangumo žmonės vis galvojo, kaip jas padaryt pigesnėmis. Delto tapo išrasta spausdinimas, bet spausdino tik kazyras arba **„velnio kningas''**, kuriose nereikėjo jokių raidžių. Tam tikslui iš medžio buvo išdrožta tiek formų, kiek kaladėje kazyrų. O medį išdrošdavo tokiu būdu: ant medžio pirmiausia priešdavo kazyros paveikslėlį, paskui droždavo palikdami nepajudintomis tas vietas, ant kurių buvo piešinio brukšniai (ksilografija). Paskui pradėjo jau išpjaut ir ištisus žodžius ir net išsireiškimus. Dar toliau — žmonės pradėjo iš medžio išpjaut ir ištisus lapus. Suprantama, kad, kiek kninga turėdavo lakštų, tiek reikėjo su išpjaustytomis raidėmis, kurias, atspausdinus veikalą, reikėjo numest. Tam ilgam darbui buvo susitvėrę meisterių cechai, kurie ir spausdavo nedidelius veikalus, iš kurių iki šiai dienai yra užsilikę apie 30.

Taigi šitokiame padėjime buvo rašto spauda, kuomet Gutenbergas atkreipė jon savo atidžią.

Nors ir buvo spauda, bet kningos vis dar buvo gana brangiomis, nes ant medžio išpjaustyti ištisus lapus buvo ilgas darbas, reikalaujantis brangaus atlyginimo. Begyvendamas netoli Strasburgo vienuolyno, jis dasiprotėjo, kad žmogaus kalba susideda iš garsų garsai padaro žodį, žodžiai-gi sakinį. Rašte-gi yra garsų ženklai. Tai, turint atskirus garsų ženklus (raides), galima padaryti žodį ir tt. Tokiu bdūu Gutenbergas priėjo prie to, kad jam nieko daugiau nereikėjo, kaip tik supjaustyti pirmasias lentas į tiek dalių, kiek ant jų buvo išdrožta raidžių. Bet kad jis tokių lentų neturėjo, tai ant mažų, lygių medžio gabalėlių pradėjo išdrožt raides. Pirmiausia išdrožė visą abecelę, per vidurį kiekvienos raidės išgręžė skilutę ir, pervėręs siūlą, jas suveržė, kad jos neišsiskirstytų. Dabar beliko tik ištept dažu ir pridėt poperių. Toji pirmutinė atpausta abecelė ir yra spaudos išradimu. Dabar pasiliks tik prisidirbt daugiaus raidžių, o su jomis jau galima atspaust nors ilgą sakinį. Net ir klaidas dabar jau buvo galima pataisyt.

Gutenbergui atspaust abecelę buvo lengva, bet atspaust kningą — gana sunku, nes reikėjo daugybės raidžių. Apart to, medinės raidės, bedirbant, greit luždavo, trupėdavo ir neaiškiai spausdavo. Reikėjo išrast kitą kokią kietesnę medžiagą, iš kurios būtų galima raides daryt. Tam visam reikėjo piningų, o Gutenbergas jų neturėjo. Todel jis kreipėsi prie turtingesnių žmonių, aiškindamas savo geniališką išradimą, bet niekas jam piningų neskolino, o jį patį paskaitė tik tuščiu svajotoju. Kad taip dalykai virto, Gutenbergas apleido Strasburgą ir persikėlė gyvent gimtinin miestan. Ką jis Mainze persikėlęs veikė per 5 metus, nieko nėra žinoma. Tik 1450 metuose jis padaro sątarmę su kokiu-tai turtingu Faustu, kuris Gutenbergui paskolino 800 guldenų ant 6 nuošimčio. Šalip to dar tarp jųdviejų buvo sutarta, kad jei jie nesutiks, tai piningai turi būt gražinti Faustui, bet Faustas dar kas metas turi pridėt visokiems reikalams po 300 guldenų ir gaus pusę pelno.

P. Norkus.

(Užbaiga bus.)

Laiškai Iš Lietuvos.

PAGIRIAI, KAUNO GUB.

Labai plačiai čia pradėjo siausti girtukolystė, ypatingai jaunų tarpe, o su ja visi blogi papročiai ir darbeliai. Nors ir yra pas mus „Blaivininkų Draugijos'' skyrius ir jis jau ketvirti metai kaip veikia tarpe mūsų, bet vaisiai to veikimo beveik nematomi. Turime gerą kleboną, kuris darbuojasi prieš girtuokliavimą gan stropjai ir pasekmingai, nes daugumą dabar stoja į blaivininkų eiles. Bet, rodosi, kad dar daugiau vertėtų parapijonims prisidėti prie palaikymo ir platinimo blaivybės. Nors šventėmis monopolkos ir uždarytos, tačiaus degtinėlės kiek reikiant galima gauti pas „kromininkus'', smūklėse ir žydelių „laidavose''.

Nesenai Pagiriuose atsirado vienas lietuvis, kuris čia inkūrė „girtuoklišką rojų'' — po vardu „Postojannyj dvor'' — traktiernę. Tą girtuoklių įstaigą uoliai lanko girtuokliai — pilna dienomis ir naktimis; girtuokliauja vyrai ir moteris ir jauni vaikinai, bet ir iš merginų jau randasi, kurios maukia pusėtinai. Matyties, kad Pagiriuose girtuoklystės pusėn du-syk daugiaus svyra, negu blaivybės. Gėda būtų doriems lietuviams pardavinėti degtinę ir tuom traukti žmones prie blogo.

Laikraščių čia ateina visai mažai; galima užtikti gan daug tokių kaimų, kuriuose dar joks laikraštis nėra atsilankęs nuo pat atgavimo lietuviškos spaudos Rusijoje.

Pagiriuose yra „Vartotojų Draugijos'' krautuvė, kuriai klojasi gan gerai. Žydai jai baisiai pavydi ir kliudo kaip įmanydami, vienok nieko jai negali padaryti, nes stovi ji ant tvirtų pamatų.

Yra čia dviejų ir trijų skyrių liaudies mokyklos, kurios gyvuoja nuo 1906 m. ir puikiai lavina mūsų vaikučius; mokinių jose yra apie 300 yp.; mokytojauja trįs mokytojai, iš jų, rodosi, vienas lietuvis. (Matyti, kad ir korespondentas mažai žingeidauja mokyklos reikalais, kad nežino, kokios tautos vietiniai mokytojai. — Red.) Prie to čia esti ir vakariniai kursai del suaugusio jaunimo. Galop čia dar yra vaistinė, elgėtų prieglaudos namai, apie 15 sąkrovėlių ir pieno atskyrimo fabrika, į kurią visi Pagirių dvarponiai ir sodiečiai pristato pieną, o paskui daro sviestą ir sūrius; be abejonės pagiriečiams šita fabrika atneša nemažą naudą. Gyventojų Pagiriuose yra apie 400. Miestelio gyventojai išsidalinę į vienkiemius.

Šiais 1912-ais metais iš mūsų apielinkės labai daug išvažiavo į Ameriką — daugiausiai vaikinai ir mergaitės. **A. J. Našlaitis.**

DAR ŽODIS LINK VISASVIETINĖS PARODOS.

Kiek galima patėmyti per laikraščius, parodos klausimas pradeda truputį bruzdėti; bet labai-labai išlengvo — tartum jūrių bangos ramiame ore pradeda siūbuoti. Neretai toks ramus ir lengvas judėjimas sukelia audrą, ir jau tada viskas pradeda ošti smarkiu tempu.

Pas mus, lietuvius, panašus apireiškimas — tai paprastas daiktas. Yra geras darbas dirbti išlėto ir mažu žingsniu tęn, kur nėra aprubežiuoto laiko. Bet čionais klausimas kitas — čionais laikas užbriežtas, ir ant to laiko męs turime atkreipti savo domą, o jei ne, tai turime atidėti tą užmanymą į šalį ir laukti daug metų, pakol atsitiks tam panaši proga. Laikas reikalauja smarkesnio judėjimo, smarkesnių bangų, smarkesnių apsireiškimų šitame dalyke. Taipgi reikalinga tikrai žinoti, ar męs norime dalyvauti 1915-tų metų San Francisko parodoj. Gal mūsų visuomenė nelaiko už svarbų reikalą dalyvavimą šitoj parodoj. Daugelis gal mano, kad mūsų tauta jokios naudos iš to neturės, o tik medegišką nuostolį ir bereikalingą energijos ir laiko gaišinimą.

Aš nemanau eiti į smulkmenas darodinėdams apie tą svarbą, kokią mūsų tauta apturėtų iš dalyvavimo parodoje. Nors kiek noriu paminėti apie pirmos rųšies dalyvavimo svarbumą ir tikiu, kad tas bus aišku kiekvienam iš „V. L.'' skaitytojų.

Visupirmu męs duosimės save pažinti daugeliui millionų žmonių, atvykusių iš visų svieto dalių parodon ir tokiu būdu męs susiartinsime su augštai kultūroje pakilusiomis žemės tautomis. Antra, visos tos tautos pastebės mūsų spartų žingsnį kultūros darbe nuo 1900 Paryžiaus parodos. Priegtam-gi nemažai pasididins mūsų literatūra, jeigu męs bandysime nors paviršutiniai aprašyti apie parodą.

Nesigilinant į tolesnias smulkmenas apie parodos svarbą, grįžkime atgal prie apsvarstymo būdų invykinimo mūsų siekio, apie kurį yra kalbama. Rodos bus arti metų, kaip tarp lietuvių iškilo klausimas apie dalyvavimą 1913 m. parodoj. Bet tas metas ištiesų buvo perdaug ramus, užtad mažai kas buvo nuveikta. Mūsų visuomenė mažai ką atkreipė atydos ant šito klausimo.

Bet klausimas pakeltas, ir jau kalbėta, tai iš vienos, tai iš kitos pusės. Galop laikraštininkų susivažiavimas nutarė parodoj dalyvauti, o išrinkta tam tikra komisija, jau susižinojo apie to dalyvavimo išlygas. Mums, kaip pranešama, nereikės budavoti nė namų, nė paviljonų, kas be abejonės palengvins mūsų dalyvavimą iš medžiagiško atžvilgio, nes nereikės tų šimtų ar desetkų tūkstančių dolerių. Mums tik šiandien lieka svarstyti apie tą mažą sumą, kokia bus reikalinga uždengimui paprastų išlaidų. Tikrai apriboti visas išlaidas yra sunku, kadangi nežinia, kaip daug bus prisiųsta įvairių daiktų ir išdirbinių. Vienok galima sakyti, kad prisiuntimas daiktų, jų prižiūrėjimas, trumpas jų aprašymas keliose kalbose ims tik keletą tūkstančių dolerių.

Del geresnio ir tikresnio sužinojimo, kiek daug mums tas viskas atsieis labai būtų geistina, kad išrinktas per Laikraštininkų Susivažiavimą komitetas parašytų atsišaukimą bei užkvietimą per visus lietuvių laikraščius, kad visi lietuviai, kurie turi kokius-nors atsakančius daiktus ir išdirbinius į visasvietinę parodą, praneštų apie tai minėtam komitetui. O gal patsai komitetas nuspręstų, kas būtų mums būtinai reikalinga suvežti ton parodon. Tada-gi komitetas galėtų geriau spręsti apie tą dalyką ir pradėti parodos programą Bet pakol tas invyks, tai dar turime geroką valandą laiko. O juk piningai reikalingi tuojaus pradedant darbą. Todelei pirmiausiai męs turime atidaryti piningų rinkimui fondą. Kaip pirmiau buvo rašyta, gal labai būtų praktiškai rinkti piningus išleidžiant bent 100,000 lietuviškų atviručių ir tiek pat ženklelių ir parduodant kiekvieną po 5 c. N 49 „V. L..'' p. K. Orlovskio nurodymui pilnai pritariu — paskleisti jas po visus lietuviais apgyventus kampus, priskaitant Didžiąją ir Mažąją Lietuvą. Tas mums suteiktų geroką sumą piningų; čia dar turime pridėti aukas ir kitokius fondus, ir piningų klausimas būt išrištas.

Kas link padarymo atviručių bei ženklelių aš štai ką patarčiau. Kad parodos komitetas užkviestų visus lietuvių artistus-tepliorius bei piešėjus padaryti po vieną piešinį delei atviručių ir ženklelių.

Ženklai, mano nuomone, del geresnio kontroliavimo turėtų būti visi vienodi. Taigi, delei ženklelių komisija turėtų išsirinkti tik vieną piešinį iš visų; piešiniaigi atvirutėms turi būti įvairus.

Pirmučiausia reikalinga komitetui kartu su visuomene pripažinti tai už praktišką, ir tada jau kviesti lietuvių piešėjus padaryti atvirutėms bei ženkleliams paveikslukus.

Aš tikiu, kad mūsų teplioriai-artistai neatsisakys nuo to taip gražaus ir naudingo darbo ir paaukuos reikalingą tam laiką.

Kad tas liks pripažinta už praktišką sumanymą ir bus bandoma jį invykdinti, aš pirmutinis pradėsiu darbą ir priruošiu delei atvirutės ir ženklelio po piešinį.

Čia pridedu $10.00 aukos; malonu buvo matyti pažaėdjimą panelės M. Povilauskiūtės parodos naudai $10.00. Kartu kviečiu mano bendrus išpildyti savo prižadus — paaukauti po $5.00 ar $10.00.

Ir taip, vyručiai, į darbą, o viskas prieš mus ir mūsų rankose.

Jurgis J. Lubenas.
31 Stimson Buldg.,
Los Angeles, Col.

RUDUO.

(Ant. Kaz. Jokūbavičiui.)

Liūdnas, liūdnas rudenėlis —
Liko tuščias laukas.
Žuvo linksmas gražumėlis
Bįra miško plaukas...
Jau saulutė-motinėlė
Tolyn atsitraukė,
Vargšo juodą **bakužėlę**
Ilgos naktįs niaukė.
Jau išskrydo paukštužėliai,
Tarsi jų nebuvo,
Ir darželio žolynėliai
Nuvyto, nudžiūvo.
Jau apmirę vabalėliai, —
Bitįs neuliuoja.
Ir pašiurpę gyvunėliai
Linksmai nebaubuoja.
Saulės, mėnuo ir žvaigždelės
Migla užsikloję;
Šiauris švilpja po gireles
Medeliai vaitoja!...
Upės liūdnos-nusiminę —
Pamažėliu plaukia —
Ūkai slėnį ir tankynę
Lyg dūmais aptraukia.
Trumpos, tamsios ir lytuotos
Skurdžiai slenka dienos,
Ilgos naktįs debesiuotos
Suvilgo blakstienas!...
Baisios mintįs galvą spaudžia,
Nerimastįs gniaužo,
Šiaurės audra širdį griaudžia,
Kad medelius laužo!...
Bet dar viltis nepražuvo —
Pavasario lauksiu;
Šilta šviesa bus kaip buvo —
Aš vėl giesmę trauksiu...

1912 VI 24. **A. J. Našlaitis.**

MŪSŲ SPĖJIKAMS.

Mūsų „spėjikų'' skaitlius buvo jau kiek sumažėjęs lietuviškuose laikraščiuose; bet štai jų veislė ir vėla pradeda apsireikšti. Tie spėjikai tankiai išlenda lyg iš kanapjų, su tikslu pasirodyti visuomenei, esą veikėjais, besirūpinančiais visuomenės gerove. Tik apgailėtinas yra tų spėjikų likimas, nesa jie neatranda kelio prie savo tikslo, o pasiklausti kelio pas žinančius jie nemoka, ar nenori. Todel jų veikimas ir pasilieka pliauškėjimu ore botago.

Štai „Vienybės L.'' N50, TMD. skyriuje rašo koks tęn TMD. narys iš Philadelphijos (labai abejojama, kad tas vyras kuomet yra sapnavęs apie Philadelphiją ar ypatišką pažinojimą p. Daukšio), nusistebėdamas iš rezignavimo TMD. pirmininko p. Daukšio. Toliaus mūsų spėjikas išveda šiokią konkliuziją: 1) p. Daukšys atsisakė nuo pirmininkavimo, o literatiškas komitetas su noru priėmė jo rezignaciją, tarytum to lit. kom. ir laukė. 2) p. Daukšys stengėsi išleisti kun. Žilinsko ir Dr. Garmaus raštus (ir gailisi, kad p. Daukšys neinkūnijo savo užmanymus, reiškia, neišleido nei kun. Ž. nei Dr. G. raštų). 3) dabar užstojus naujai valdybai tie (p. D.) užmanymai gali liktis neišpildytais. 4) kad literatiškojo komiteto mintįs linkui rtštų išleidimo nesutiko su mintimis pirmininko ir tas buvo priežasčia jo rezignavimo.

Galiaus spėjikas prisipažįsta, kad jis nieko nebūtų rašęs šiame atvėjije, jeigu nebūtų ypatiškai pažinęs p. Daukšį ir nebūtų žinojęs kokius raštus p. Daukšys rengėsi išleisti, o dabar jau užstojus naujai valdybai viskas virs kitaip; bet susigriebęs atšoka atbulai ir sako: „bet lauksim ką pagamis naujoji vyriausybė''.

Ant šitų negabaus spėjiko motivų matau reikalą pasakyti štai ką:

TMD. narys „iš Philadelphijos'', neturi supratimo apie draugijos reikalus ir todel nenuosekliai spėja, nes:

1) P. V. Daukšys padarė savo rezignaciją ne literatiškam komitetui, tik sekretoriui; žiūrėk „V. L.'' N49. TMD. pirmininko rezignaciją (ant 9 pusl. 4 skiltyje), kur p. Daukšys rašo **centro valdybai**, o ne literatiškam komitetui, ir jo rezignacijos priėmimu pasirašo centro valdyba: sekretorius J. Žemantauckas, išdininkas A. J. Povilaika ir kningius V. Mišeika. Na, o kur čia parašai literatiškojo komiteto, laukusio tos rezignacijos? Matoma, negabus spėjikas (iš Philadelphijos?) netiki savo akim. 2) Ne p. Daukšys, bet TMD. paėmė išleidimą kun. Ž. raštų (šiuos priėmė IV seimas Baltimorėje, kuomet p. Daukšys dar nebuvo pirmininku) ir Dr. Garmaus paskaitos. Ir tas viskas nebuvo p. Daukšio „užmanymu''; todel jis jų ir inkūnyti negalėjo; jis galėjo tik atlikti jam priklausantį darbą, kurį TMD. buvo pavedusi. O tie raštai vistiek išeis, nors ir po p. Daukšio rezignavimui. P. Daukšys ir TMD. yra tai du skirtinu dalyku ir todel negalima pasakyti ar bent spėti, kad ką TMD. pasiima išleisti, tai yra p. Daukšio ar kieno kito leidinys ir „užmanymas''.

3) Dabar ne „užstojo'' nauja valdyba, nes joje liekasi visi senieji valdininkai, kuriuos paliko pastarasis seimas, o kad vietą pirmininko užėmė jo padėjėjas (ir-gi ne naujas), tai dar nereiškia naują valdybą. O ar p. Daukšys turėjo kokius savo sumanymus ir ar juos išpildys, tai jau jo privatiškas dalykas.

4) Literatiškas komitetas niekuomet nesidalino savo mintimis link raštų išleidimo, su pirmininkais, nei-gi tą daro dabar; kas kiša savo mintis kitam, tas pats jos nesugaudo. Ir kol „philadelphietis'' pradės laukti ką jam suteiks naujoji valdyba, privalo pirmiaus laukti kol ta nauja valdyba atsiras, nes dabar dar senoji pildo savo pareigas.

Tokio paties styliaus škicas tilpo „Vien. Liet.'' N46. P. Petrėnas (bene bus tai viena ranka rašanti dviem plunksnom), kuris taipgi kumščia sugrumojęs, suka apie antausius literatiškojo komiteto. Kam, girdi, nieko agitativiško organe nėra, kam literatiškas komitetas redaktoriaus nesuranda.

Šitam vyrui ir-gi reikia pasakyti, jog jis netiki savo akim, kuriom matė seimo protokole apsklebta, jog seimas nepavedė literatiškam komitetui redaktoriaus suradimą, bet pats jį rinks ir tai nežinodamas ar jo išrinktasis apsiims, ar galės tą vietą užimti, ar ne. Dabar juk jau kiekvienas (apart Petrėno) tą klaidą, seimo padarytą, mato, nes redaktorium išrinktasis p. Balutis (išrinktas be jo žinios) tos vietos nepriėmė, o valdyba tuomi nesirūpina ir lyg keršydama seimui už jo padarytą klaidą, tylėjo net kol literatiškas komitetas atkreipė savo atidžią ir perleidęs savo krivulę, nutarė paraginti primininką, idant jis užimtų redaktoriaus vietą iki seimui. Literatiškas komitetas savo balsavimą užbaigęs ir kreipėsi į p. Daukšį su savo patarimais, kas gal būt ir buvo priežasčia p. D. rezignacijos, nes nepoilgam kaip krivulė sugrįžo iš Paryžiaus, tuoj ir pasigirdo gandas apie p. D. rezignaciją.

Agitativiškų raštų ir užpildymo organo, Petrėnas tegul nereikalauja iš literatiškojo komiteto, nes literatiškas komitetas netam yra. Jeigu Petrėnui dar ikišiol nežinomos užduotįs literatiškojo komiteto, tad jam patartina bent dabar (jeigu dar ne per anksti) pasiskaityti konstitucijos VI. skyriaus 7 paragrafą, kuriame pamatys (jei norės tikėt savo akim) užduotis literatiškojo komiteto. **V. S. Jokubynas,**
TMD. lit. kom. narys.

N. B. Kadangi apie šį dalyką buvo rašyta dar pirma susitvarkymo TMD. redakcijos, todel ir šį straipsnelį talpiname tik nuo savęs. — **Red.**

PONI SU LEMPA.

Apie aštuoniasdešimts metų atgal Anglijoje gražiuose namuose augo mažytė mergaitė. Ji, kaip ir visi kūdikiai, labai mėgo žaisti su lėlėmis — nurėdydavo, guldydavo ir gamindavo joms valgį. Bet, žaisdama su savo lėlėmis, ji darydavo vieną dalyką, ko kiti abelnai nedaro. Ji daleisdavo, kad lėlės serga ir prižiūrėdavo jas kaipo tokias; taip-gi ji daleisdavo, kad jos tapdavo sužeistos ir todel bandažuodavo jų kojas ir rankas ir apseidavo su jomis labai rūpestingai.

Paaugus, ta mergaitė tankiai eidavo į ūkininkų grinteles, kurios stovėjo aplinkui jos tėvo dvaro ir, radus serganti, ji prižiūrėdavo ir rūpindavosi, kad jis gytų. Visiems buvo nuostabu matyti tą šaunią mergaitę, kuri galėjo praleisti laiką žaismėse, atsidavusią prižiūrėjimui apielinkės sergančųjų. Ji labai pamėgo gyvulius ir jos pirmas pacientas buvo šuva.

Su laiku tas laimingas kūdikis stojo puikia panaite. Jos vardas buvo Florence Nightingale. Tuomet ji su tėvais išvažiavo į Londoną, kad dalyvauti karališkose iškilmėse. Vienok jai netiko lengvi ir smagųs draugijos užsiėmimai, ir, vietoj važinėjimosi po pasilinksminimo vietas, ji aplankė Londono ligonbūčius ir tėmijo, kaip yra prižiūrimi sergantieji. Tuose laikuose ligonių prižiūrėtojos buvo bemokslės ir Florence Nightingale liko labai sujudinta tuo nesumanumu ir žiaurumu, kurie viešpatavo Anglijos ligonbūčiuose jai Londone esant. Tada ji išvažiavo Vokietijon ir tęnai studijavo ligonių prižiūrėjimą. Paskui nukako Paryžiun, kur ir vėl apžiūrėjo didžiausius to miesto ligonbūčius. Išstudijavusi viską, kas atsinešė prie tuomlaikinio ligonių prižiūrėjimo, ji sugrįžo Anglijon ir pradėjo tęnai didį darbą — pagerinimą ligonių prižiūrėjimo ligonbūčiuose.

Tuo tarpu ištiko baisi karė tarp Rusijos ir Anglijos Krime. Iš pradžios žmonės šnekėjo tik apie pergalės garbę ir kareivių narsumą. Bet greitai pasklydo kitokios naujienos, — naujienos apie sužeistuosius ir mirštančius ant krauju prisisunkusių apkasų. Sudrebinti liko jautresnieji Anglijos žmonės. Pakilo kalbos apie suteikimą pagalbos ir sumažinimą kariautojams kančių. Tą su stebėtinu pasišventimu atliko Florence Nightingale.

Pakol Anglijos historija bus rašoma, patol tos moters vardas blizgės jos lapuose auksinėmis raidėmis.

Į Krimą ji pribuvo kaipo **pasigailėjimo aniolas.** Su ja tęnai atvažiavo apie keturiasdešimts seserų. Ir į keletą mėnesių ji padarė pilną permainą ligonių prižiūrėjime. Nenuilstančiai tęn ji darbavosi. Naktimis, su lempa rankoje, pamažu vaikštinėjo ligonbūtyj ir žiūrėjo, kad ligoniams nieko netrūktų. Kareiviai, matydami ją vaikščiojant tamsoje su lempa, taip ir praminė **„Poni su lempa''.** Tapo atrasta, kad ši jos vardo raidžių galima sudėti sakinį: „Flit on, cheering angel''. Tuomi ji buvo daug kenčiantiems kareiviams.

Kokia permaina įvyko jai atvažiavus, galima matyti iš to, kad pirmiau iš sužeistųjų skaitliaus mirdavo 42%, o paskui — tik 2%. Po jos priežiūra buvo apie 10,000 sužeistų kareivių. Reikia atminti, kad tai buvo laikai, kuomet medicinos mokslas nestovėjo augštai ir nebuvo žinomas chloroformas. Todel prie operacijų visad dalyvavo pati Florence Nightingale, kuri ramino ir linksmino ligonius, kad tik palengvinti jiems kančias.

Jos prakilnųs darbai pragarsėjo visoj Anglijoj. Kiekviename name su pagarba buvo tariamas jos vardas. Greit pradėjo rinkti jai aukas. Buvo sudėta £50,000. Tapo pasiųstas kariškas laivas parvežti ją namon. Londonas rengė jai šlovingą priėmimą. Bet Florence Nightingale visai netroško garbės. Ji slaptai pargrįžo į Angliją ir nuvažiavo į tėvų namus. Už gausią dovaną ji padėkavojo savo tėvynei ir už tuos piningus įsteigė namą prirengimui ligonių prižiūrėtojų. Niekuomet vienok, ji nieko nedirbo del šlovės. Vieno, ko ji geidė — tai daryti visiems gerą. Jos didžiausis džiaugsmas — tai pamažinti skausmą ir palengvinti kančias.

Sulietuvino **Pr. Gudas.**

NAUJAS KALBĖTOJAS — NAUJAS ĮSPUDIS.

(Felietonas.)

Vieną nedėldienį, vos tik iš bažnyčios išėjus, kiša man vaikiukas apgarsinimą. Pažiurėjau — šiandien prakalbos... Rengia moterių draugystė „Birutė''; na ir garsus kalbėtojas kalbėsiąs — L. Pruseika. Na, misliju sau, tai jau einu, neatbūtinai einu; juk visus girdėjau, tai reikia ir šitą išgirsti, ypatingai, kad kalbėtojas „naujas''. Bet, brrr... net šaltis per mane perėjo, kaip aš pamislijau, kad šitos prakalbos ant sveikatos moterims, nes kalbėtojas lieps juk visoms moterėlėms nelaikyt vasarą daug musių ant burdo, bet be mielaširdystės visas prisakys išmušti; o toms, kurios liks, kad nebūtų valia tyrinėti ar išakijusi duona, ir puodus laižyti, ir tokiu būdu visos greit turės išdvėsti. Paskui vėl kalbėtojas pareikalaus, kad moterįs, eidamos gulti, nepaliktų virtuvėje andaroką ant stalo vien tik delto, kad, atsikėlus, greičiaus būt galima surasti, nes juk, kaip paprastai, virtuvėj tankiausiai gaisras iškįla, ir, neturint prie lovos andaroko, reikėtų begti vienmarškiniai. Tai vėl sakys, kad, turint namie mažą kūdikį ir pritrūkus jam pieno, nereikia siųsti tėvą, kad parneštų alaus, bet reikia nupirkti pieno, nes kūdikis, kaip bus vyru, tai tada jis ir tėvus senus girdys alum, nežiūrint, kad jie pieno ir norėtų. Arba paaiškins, kas tai yra pečius ir kad jis pastatytas ne tam, kad užpečkyje per visą savaitę mėšlus sušluoti, nes į stubą su vežimu negalima įvažiuoti, todel reik sąšlavas išnešti laukan, o kad tas lengviaus būtų, tai reikia kas dieną nešti po biskį. Maniau, kad dar daug-daug daiktų papasakos ir paaiškins kalbėtojas ir privers moteris gailėtis už visus savo nusidėjimus, nežiūrint, ar jos jausis juos papildžiusios, ar ne

Taip mislyse paskendęs, liumpinu ant prakalbų, tik stukt kastai man kumštimi į pečius. Atsigręžiu — žiūriu prieš mane stovi X. A, tai ir tu čia, tariau aš. Taip; bet kur tu eini? Ant prakalbų, atsakiau, juk Pruseika kalbės apie moterių reikalus. Koks Pruseika? patėmijo X..; tai yra ne Pruseika, bet tulas Y... žinai? Ne, sakau, aš nieko apie tai nežinau. Užtai-gi, kad nežinai, tai aš tau pasakysiu. Cicilikų štaban tu negali papūlti, neturėdamas dviejų pavardžių. Visi juk mūsų garsieji cicilikai turi po dvi pavardi. Bagočius de Bogačewski, Vasil-Kutra, Žagar-Dubas, Herman-Purvis, Petkūnas- Perkūnas, Antonov-Montvidas, Michelson-Michalkevičius, Konkol-Konkolauskas... Bet gana jau, gana — surikau, sakyk tik, ar eini ant prakalbų? O, ne, aš nenoriu klausyti tokių kalbėtojų, pas kuriuos dar nei panosyje nieks neauga — anot „Keleivio'' vaikėzai. E, tai „good bye'' — aš einu. Štai aš jau salėje. Daili moteris perstato kalbėtoją Pruseiką. Kalbėtojas džiaugiasi, kad jį perstatė moteris, o juk nesiriesi su bobomis, ypatingai, kad ir jos mandagiai apsieina, taigi jas čia reikia tik pagirti. Užtaigi kalbėtojas surado labai daug moterių nuopelnų. Svarbjausiu ir gražiausiu tarp jų pripažino tą, kad Anglijoj peria kailį ministeriams ir jieško lygių teisių. Aš-gi, pervedęs akimi kalbėtoją, pamislijau: hm., ką tu čia jas barsi toks jaunutis... juk vieni-kiti metai ir sveikam reiks moteriškės, o jau statant joms reikalavimus ir nurodant ką moteris turi daryti stuboje, tai paskui nei senmergės negautum... tai be abejonės taip...

Labai patartina kalbėtojui ir ant toliaus laikytis tokios temos — daug kalbėti, bet nieko nepasakyti. Juk tokios formos ir Philadelphijos klinika prisilaiko — duoda kiek reikiant vaistų ir žiūri, kad nuo jų būtų nei geriaus nei aršiaus; vistiek galima sakyti „gydau''. **Vnicas Alksninis.**

RUSIJOS ŪKIS.

1912 m. 73 Rusijos gubernijose ir apygardose buvo užsėta žiemkenčiais javais 32 millionu 922 tūkstančiu 350 dešimtinių žemės, vasarojaus javais — 56 ml. 95 tūkst. 915 dešimtinių, užsodinta bulvėmis — 4 millionai 183 tūkstančiai 433 dešimtinės, užsėta linais — 1 millionas 386 tūkst. 713 dešimtinių, kanapėmis — 618 tūkst. 376 dešimtinės ir užimta pievomis — 33 millionai 940 tūkst. 229 dešimtinės.

Naminių gyvulių buvo: darbininku-arklių — 23 millionai 248 tūkstančiai 466, nedarbininkų — 7 millionai 477 tūkst. 90, didelių raguočių — 41 millionas 928 tkst. 595, smulkesniųjų raguočių — 58 mil. 993 tūkst. 303 ir kiaulių — 12 millionų 863 tūkst. 202.

Valstybės pajamų nuo 1 d. sausio ligi 1 d. liepos buvo: tiesioginių mokesnių — 87 millionai 924 tūkst. rublių, netiesioginių — 226 mil. 498 tūkst. rub., muito — 79 mil. 635 tūkst. rub., vyriausybės regalijų (mok. už teises) — 368 mil. 73 tūkst. rub., atidalinimas vyriaus. turtų 433 tūkst. rub., išmokesnių — 166 tūkst. rub., vyriausybės išdui sugrąžinta — 49 mil. 457 tūkst. rub., įvairių pajamų — 7 mil. 666 tūkst. rub., nepaprastųjų resursų — 695 rub., — viso-gi labo — 1 milliardas 777 millionai 376 tūkst. rub. (Pernai tuo metu buvo pajamų 1 milliardas 112 millionų 702 tūkst. rub.).

Nuo 1 sausio ligi 11 rugsėjo užsieniuosna išvežta visokių prekių už 837 mil. 215 tūkst. rub., o atvežta — už 674 milijonus 676 tūkst. rublių. Tokia ėjo prekyba per Europos sieną, Juodasias jūras ir su Suomija, o per Azijos sieną nuo 1 sausio ligi 22 rugsėjo išvežta užsieniuosna prekių už 54 mil. 604 tūkst. rublių, o įvežta už 100 mil. 588 tūkst. rublių.

Pirmutiniais septyniais mėnesiais ypač daug išvežta iš Rusijos: sėlenų, cukraus, spirito ir degtinės, miško, lininių ištraškų, linų valakno, kailių, odų; mažiau buvo reikalaujama: javų, miltų, kiaušinių, geležinės rūdos, metalų, žibalo.

Tuo pačiu laiku Rusijon daugiausia atvežta: rugių, kavos, silkių, mineralinių trąšų, vaško, medžio išdirbinių, anglių, kaučuko, gutaperčio, kimiškųjų daiktų, varinių, geležinių ir plieninių išdirbinių, vežimų, poperių ir vatinių audimų; mažiau atvežta: alkoholinių gėrimų, riebalų ir sviesto, odų, dažalų, metalinių daiktų.

Valstybės kasose 1 rugsėjo buvo piniginės taupos — 1 milijardas 533 milijonai 200 tūkst. rublių, procentiniais poperiais — 316 milijonų 400 tūkst. rublių.

Visoje imperijoje buvo 16 tūkst 3 smūlkiosios paskolos įstaigos.

(„Šaltinis.'')

Tev. Myl. Dr-tes reikaluose.

Pranešimas.

Šiomis dienomis gauta žinia iš pp. J. Paukštis ir B-vė, kame spausdinosi Dr. Garmaus „Paskaitos iš Biologijos ir Bakterijologijos'', jog jų išsiuntinėta visoms TMD. kuopoms bei pavieniams nariams, o likusios kningos pasiųsta Chicagon Draugijos kningiui.

Kuopos ar sąnariai, kurie dar nėra gavę augščiau minėtų knigų, teiksis tame reikale kreiptis į Centro Raštininką, p. J. Žemantauską.

Pagal TMD. kningiaus priduotosios man apskaitos Draugijoj yra dar kningų už $4,500.00, rokuojant Kudirkos raštus nominališka kaina — $3.00. Kudirkos raštų dar turime į tūkstantį egz. Tos skaitlinės parodo, kad kningų turime dar daug. Tai-gi jos reikia išleisti į žmones; teskaito ir tesišviečia mūsų tautiečiai. Kitoniškai jos daro tik lėšas Draugijai: lėšuoja jų užlaikymas, lėšuoja apsauga nuo ugnies, o podraug būtų tai priešinga ir Draugijos principams. Įsteigėjai T. M. D. išleistąsias kningas, pasidaliję tarpe savęs, išdalydavo kitiems savo tautiečiams dovanai; dabar-gi jeigu nebedalijame T. M. D. išleistų raštų dovanai, tai bent likusiuosius nuo išsidalijimo privalome paleisti už nužemintą kainą.

Tas bus padaryta, kaip tik revizijos komisija išduos pilną raportą, nes, kiek jau patirta, kiti Centro Valdybos nariai nebus priešingi numažinimui kainos.

Lengvesniam ir greitesniam išpardavimui TMD. kningų reikia kitokios tvarkos. Iki šiol pas mus buvo taip: jeigu kas norėjo nusipirkti iš Draugijos kningutę — bent už 5 c. vertės pats gyvendamas tame pačiame mieste, kame kningius, buvo vis vien priverstas rašyti į Centro Raštininką, idant tasai duotų paliepimą kningiui parduoti reikalaujamą kningutę. Žinoma, prie tokios tvarkos ir negalėjo išparduoti Draugijos kningas, kurių, nežiūrint, kad yra nadingos ir geros vertės užsilaiko daugybė neišparduotų.

Dabar, kada TMD. kningos yra sudėtos „Aušros'' kningyne ir bus išstatytos viešai skaiytkloj, visad skaitlingai žmonių lankomoj, bus labai paranku jas išparduoti. Bet prie augščiau minėtos tvarkos, vis vien tai nebūtų galima atsiekti. Žmogus atėjęs skaityklon ir išvydęs sau patinkamą kningutę, panorės ją įgyti; bet kai jam pasakyti, jog jis turi gauti orderį iš C. Raštininko — jis žinoma kningutės nepirks.

Tai-gi vadovaudamosi pamatiniais TMD. principais i ridant Draugija labjau būtų naudinga visuomenei, pripažįstu reikalinga ir naudinga pakeisti senąją tvarką, kad ir Seimu užgirtą, nauja.

Nuo šio laiko kiekvienas norintis įgyti TMD. išleidimo kningelę gali kreiptis tiesiog į Draugijos kningių p. V. Mišeiką, 3149 So. Halsted str., Chicago, Ill.

TMD. nariai, norintieji gauti kningas už pusę nominališkos vertės, privalo prie „orderio'' prikergti paliūdijimą iš savo kuopos ar iš C. Raštininko, jog tikrai jis yra teisotas Draugijos narys.

Kontroliavimui kningiaus jau padaryta tam tikra Receipt Book.

Kningius, parduodamas kamnors kningą, išrašo receipt'ę iš Rcpt Book; orginalę su piningais pasiunčia C. Raštininkui, dublikatą įteikia pirkėjui, o triplicatą pasilieka pas save.

Pagal originalės rcpt'os C. Raštininkas vera rokundą Draugijos kningoms ir visad pagal savo kningų žino, kiek kokių ir kada parduota arba išdalyta nariams kningų; tokiu būdu Raštininkas gali kontroliuoti kningių.

Kningius savo keliu veda rokundas Draugijos kningoms, ir jo rokundos turi sutikti su Raštininko vedamomis rokundomis.

Norėdamas pasinaudoti Kalėdų Šventėmis, kad parodyti Draugiją labjau gyvesnia ir norinčia savo nariams bei kitiems tautiečiams suteikti šiokią-tokią Kalėdų dovaną, paskelbju viešai, jog Dr. Kudirkos raštai parsiduoda bėgyj šių švenčių, vietoj $5.00, tik už $3.00, o TMD. nariams už $1.50. Delei stokos laiko ir negalėjimo atsakančiai susinešti su visais Valdybos nariais, paskelbjau tai tik šiuose laikraščiuose: „Lietuvoj'' ir „Katalike''.

TMD. nariai, norintieji gauti Dr. Kudirkos raštus už $1.50, turės patįs apmokėti ekspreso lėšas, lyginai ir visi perkupčiai kningų, jeigu jų orderis bus mažesnis $20.00 vertės. Esant orderiui augtšesniam $20.00 vertės, pasiunčiama kningas Draugijos lėšomis. Tie, kurie prisiųs $3.00 už Kudirkos raštus nemokės ne už ekspresą.

Jūsų pirmininkas, **P. Butkus.**

Vietinės Žinios

— **Miko Petrausko koncertas.** Groudžio 28 Mc Caddin salėje atsibuvo koncertas visiemms lietuviams gerai žinomo kompozitoriaus ir dainininko Miko Petrausko. Amerikos lietuviai iš prajėjusių metų gerai žino, kaip atlieka savo koncertas gerbjamas mūsų dainininkas. Jei dar pažvelgsime ant jo pasidarbavimo Didžiojoj Lietuvoj, kaip jis tenai visad pritraukdavo ant savo koncertų didžiausias minias lietuvių ir kokį nepaprastą padarydavo ant jų įspūdį — tankiai, stačiai sakant, užhipnotizuodavo mūsų brolius ir sesutes, sukeldavo pas juos prakilnius ir dorus jausmus, atitraukiant nuo viso to, kas kenkia jų kūnui ir sielai, tai tada aiškiai pamatysime kuomi yra Mikas Petrauskas del atgijančios lietuvių tautos.

Bet Mikas Petrauskas turi ne tik gerus norus ir prisirišimą prie dainavimo ir muzikos, jis ne tik nori su pilnu atsidavimu veikti lietuvių visuomenės labui — jis yra apdovanotas ypatiškais gabumais, jis — talentuotas muzikos ir dainavimo srityje. Męs, lietuviai, privalome džiaugties, kad męs jau turime tokį gabų savo dainininką; męs turime jį gerbti ir parodyti, kad męs tikrai suprantame, kas yra augštas, prakilnus ir naudingas visuomenei.

Su kokiu užganėdinimu ir pasigėrėjimu visi klausė to koncerto ir kokius įspūdžius iš jo išnešė stačiai negalima trumpai išreikšti. Turiu tik pridurti, kad koncertas buvo atliktas labai gerai. Tai buvo pirmas koncertas Amerikoje jam antrą kartą čionai sugrįžus. Ir mums labai būtų malonu greičiau sulaukti jo antro koncerto Brooklyne.

Apart Miko Petrausko išpildyme koncerto programo dalyvavo P. Čiulionis, kurs parodė savo augštą išsilavinimą ant piano ir smuikininkė — p-lė A. Schalgeter, kuri smuikos stygas privertė išreikšti savo švelnučius ir pilnus gilių atsiminimų ir troškimų jausmus, smuika jos rankose — tai verkė ir aimanavo, tai jos balsai, tartum, kartu su jos vadove kėlėsi ir skrajojo padangė pilni kokių-tai dangiškų svajonių, tai vėl juokės ir meiliai, linksmai skambėjo, lyg, tartum, į klausytojus norėjo pratarti, kad dabar užstojo linksma valanda, kad visiems reikia užmiršti visus gyvenimo vargus ir priepuolius; jai akomponavo pianu p-ni E. Schlageter-Mikutis. Apart tų išpildyme vienos dainelės taip-gi dalyvavo pianistė p-ni Aldona Šliupiutė-Jankauskienė ir p. Strumskis. Visiems dalyvavusiems koncerte turime išreikšti širdingą ačiu...

— **Gymnastų choras.** Mums rašo p. Leonas Ereminas, jogei vietinis Lietuvių Gymnastikos Klubas jau sutvėręs savo chorą. Šiaip rašo: „Gruodžio 12. susiorganizavo choras (vyrų); buvo 24 vyrai. Gruodžio 19. jau daugiau buvo. Jei bus vaikinams akvata mokinties, tai kada-nors pasidarys dailus vyrų choras. Tik pradžia sunki, ne smaža yra kokiame-nors chore dainavusių, — aš visur sutinku žalią medžiagą''...

NAUJI RAŠTAI.

Lietuvių Kryžiai. Lietuvių Dailės Draugijos leidinys. Surinko Antanas Jaroševičius. Įžangą parašė D-ras J. Basanavičius. Vinjetes iš tautinių motivų sutaisė A. Žmuidzinavičius. Vilnius 1912. J. Zavadzkio spaustuvė. A. Jaroševičio klišės. Pusl. 36+84-rios kartos su kryžių kopijomis. Formato 11×9 colių.

Živaja Starina. God XXI. Vypusk I. 1912. S. Peterburg. Psl. XX+220.

Vadovas, N52. Turinys: Pamokslas. Palyginamoji religijų istorija. (Tąsa) K. A. P. Filosofijos žinotinumas teologui. Dr. M. Reinis. Del kapeliono balso. Meškus. Rekolekcijų išvados. Kun. Jonas Valaitis. Atsižadėjimas pasaulio ir kultūros veikimas, kun. P. Kuraitis. Brevijoriaus reforma. K. J. N. „Moteriškė'' (užbaiga). Kun. Kaz. Prapuolenis. Iš Bažnyčios ir Visuomenės dirvos. K. Pirmeivių žiedai. Panenupis. Iš sumanymų srities. (Pasauliečio balsas del pamokslų klausimo). Bibliografija.

Laisvoji Mintis, N33. Turinys: Prietarų išsivystymas. Pagal J. F. RiRnn'e sutaisė Dr. A. L. Graičiūnas. Iš Muzikos Istorijos. M. Petrauskas. Literatūros evoliucija, Karolis Vairas. Literatiškas G. B. Raitelio veikimas. Kazys Baronas. Caro Nikalojaus I. Gadynė. Aš atsimenu (eilės) J. Tvanas. Kaip sapnas praėjo (eilės) J. Tvanas. Apie Socializmą. V. K. Račkauskas. Liūdėjimas (eilės) Karolis Vairas. Naktį (eilės) Karolis Vairas. Rytą sveikina. Lelija. Girių dvasios. Saulė nusileido (eilės). J. Tvanas. Fantazija apie gėlės. Jul. Baniulis. Šis bei tas iš chronikos (laiškas nuo Madagaskaro salos). Bernardo Shaw Aforizmai. **Jaunimo Sapnai.** Vienykimės. A. Petraitis. Gyvenimas ir jo siekis, K. Klevas. Sako (eilės) A. Linkus. Iš Goethe (eilės) K. Draugelis. Laiškas iš Lietuvos. Vincas Akėlaitis. Vargų Simbolis. J. Tvanas.

Moksleivis, Tomas I., N 1. Turinys: Nuo Redakcijos. Draugo P. Lapelio kalba. Moksleivis (eilės) Anicetas L. Gyvuok (eilės) Zonis. Idėja (eilės) Koverskietis. Katal. Moksleivijos „Credo''. P. Lapelis. Korespondencijos (4). Apžvalga. Pranešimai, kasos stovis.

Tarka, N11.

Jaunimas. Lapkričio mėn.

Tiesos žodis socialistams. Parašė Kunigas. Kaina 10c. Chicago, Ill. 1912.

Skriauda. Šimelio Kručko gyvenimas ir darbai. Heroiška epopea iš dabarties laikų. Chicago, Ill. 1912.

Kalėdų Giesmė. Mišram chorui su pritarimu vargonų. Muziką parašė P. Čiurlionis. Išleido Sąjunga Lietuvių Vargonininkų Amerikoje. 1912 m.

KRASOS DĖŽUTĖ.

Lapui: — Tamstos feljetonėlis netilps, nes parašytas perdaug skystoj formoj ir jame nematyti jokios ideos. Rašinėkite paprastus straipsnelius, iš kurių skaitytojai galėtų išnešti šiokią-tokią naudą.

A. Virbitskiui: — Tamstos korespondencija netilps — nieko joje naujo ar pamokinančio nėra; girtuoklystė — tai paprastas apsireiškimas tarpe mūsų tautiečių. Rašinėkite tankiau, **tik aiškiau ir trumpiau** apie savo miesto lietuvių gyvenimą.

A. J. Našlaičiui: — Straipsnelis „Atprask nuo gėrimo'' tilps sekančiame „V. L.'' num.; rašinėkite daugiau apie blaivybės klausimą, nes girtuoklystė — didžiausis žmonijos, o taipgi ir lietuvių neprietelis. Kitą straipsnelį nedėsime — jis netinka Amerikos laikraščiams.

Skruzdei: — Ačiu už straipsnelį — peržiūrėsime ir sunaudosime į laikraštį; lauksime daugiau smulkių raštelių.

J. J. Nieniui: — Tamstos korespondencija tilps sekančiame „V. L.'' num. — ačiu; geistina, kad korespondencijos būtų trumpesnios. Meldžiame rašinėti trumpus straipsnelius ir žinutes iš apielinkės lietuvių gyvenimo.

Ar turi jau Severos Kalendorių 1913 m? Pareikalauk jo nuo aptiekoriaus. Jis duos vieną dykai.

Draskantis Kosulys

drasko plaučius ir daro juos pasiduodančiais rustesnėm plaučių ligoms. Nelauk, kad kosulys bus pavojingas tavo sveikatai. Imk

Severos Balsama Plaucziams

(Severa's Balsam for Lungs)

o tuojaus išvysi palengvinimą, teip kaip išvydo tieka kitų ligonių, kurie ėmė per paskutinius 32 metus.

SEVEROS GYDUOLES NUO INKSTU ir KEPENU

(Severa's Kidney and Liver Remedy)

padeda gamtiškai prašalinti iš kraujo užtaršas, kurios organizme pasilikę butų priežasčia užpludimo, paerzinimo ir uždegimo inkstų, kepenų ir puslės.

Taiso jos visokius tų organų suirimus. 50c. ir $1.00

Jai tik tavo virškinimo organų veiklumai nėra normaliais — jai skilvys, kepenįs ir žarnos sugenda — nieko nelaukiant pradėk imti

Severos Gyvasties Balsama

(Severas's Balsam of Life)

75 centai.

Tavo aptiekininkas pardavinėja Severos vaistus. Neimk kitokių. Jai negali gauti jų ant vietos, rašyk pas mus. Laiškus gydytojo patarimams adresuok:

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

M. Stakėnui: — Prisiųstą korespondenciją peržiūrėsime ir ką bus galima — sunaudosime; tik ant tos tėmos jau daug buvo rašyta.

Jurgiui Kutrai: — Tamstos straipsnį-laišką peržiūrėsime; laukisime nuog Tamstos trumpų žinučių ar straipsnelių.

MIRTIES PAVEIKSLAS.

Garsus Francūzų gydytojas ir filosofas, Rabelais, pasakė: „Be sveikatos gyvenimas nėra gyvenimas; tai yra tik kančių padėjimas — mirties paveikslas''. Męs tankiai matome žmonės, išblyškusius ir gelsvus, silpnus, negalinčius dirbti, mirštančius mūsų akyse, — pasekmę jų locno nerangumo ir savo sveikatos nedabojimo. Privalome užkirsti kalią kiekvienai indispozijai, kaip tik ją patėmyjame. Paprstai pirmiausiai pilvas tampa užgautas ir Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras privalo būt tuojaus pavartotas. Jis veikia greitai jis sušildo pilvą ir vidurius ir suteikia jiems naują jegą. Jis išvalo kūną, pagelbsti grumuliavimui ir darymuisi kraujo, kuris yra sveikatos fundamenta. Aptiekose. Jos. Triner, 1333-39 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Sustingusimes sąnariams įtrinkit Trinerio Linimentą.

17-tas METINIS BALIUS!

Lietuviškos Draugystės D. L. K. Gedemino, Atsibus Sub. 4 sausio (Jan.) 1913, Palace Hall svetainėje, 91—93 Grand str., Brooklyn, N. Y. Pradžia 7:30 vakare. Įžanga: su drapanų padėjimu ir išlaimėjimo tikietu, vyrams 25c., moterims ir merginoms 15c. Draugysčių draugams in corpore po 15c.

Kviečia visus lietuvius ir lietuvaites atsilankyti KOMITETAS.

IŠGRIOVIMAS KAUNO PILIES.

Drama 4-se veiksmuose, parašyta Aleksandro Fromo (Gužučio). Vaidins Simano Daukanto Dramatiška draugystė, McCaddin Hall svetainėje, Berry str., tarp So. 2ros ir 3čios, Brooklyn, N. Y. Subatos vakare, 11 Sausio (Jan.) 1913. Salė atidara nuo 7:15. Pradžia 8:15 vakare.

Pasiskubinkite nusipirkti tikietus iš anksto, nes rengiant didelius veikalus pabaigoje visuomet pritrūksta. Tikietai parsiduoda „Vien. Liet.'' kontoroje, 120 Grand str., pas K. Liutkų, 135 Grand str., pas F. Urboną, 151 Metropolitan ave., pas rengėjus ir aktorius. Tikietų kainos: 25c., 50c., 75 c., Box $1.00.

Užkviečia KOMITETAS.

„IŠ MEILĖS'',
TEATRAS SU DAINNOMIS IR ŽAIDIMAIS.

Atsibus 4 dieną sausio (Jan.), 1913, McCaddin Hall svetainėje, Berry str., tarp So. 2nd and 3rd str., Brooklyn, N. Y.

Šio veikalo lošime dalyvauja didelis choras, po vadovyste p. A. Kvedero. Tai bus pirmas didelis vakaras surengtas Lietuvaičių Kliubo.

Tikietų kainos: 25c., 50c., 75c., Box $1.00.

Iš anksto tikietus galima gauti sekančiose vietose: „Vienybės Liet.'' kontoroje, 120 Grand str., Wm. J. Downer, 229 Bedford Ave., K. Liutkus, 135 Grand str., P. Draugelis, 73 Grand str., taipgi pas aktorius ir Liet. Kliubo nares.

Durys atdaros nuo 7nių vakare.
Pradžia 8:15.
Kviečia Liet. Kliubo Komitetas.

Pajieškau savo pusbrolio Antano Norkevičiaus, Kauno gub., Šiaulių p., Kuršėnų miestelio. Pirma 7 metų gyveno N. H. valstijoje. Prašau kas apie jį žino, ar gyvas ar miręs, malonėkit duoti žinią sekančiu antrašu:

K. Norkeviče,
947 Ferry Ave., Kewanee, Ill.

Tarptautiškoji Akušerių MOKYKLA.

Moterįs, norinčios išmokti akušeriauti, dabar turi legališką mokyklą Scrantone, Pa. **Mokslas prasidės 2 d. Sausio,** 1913 m. ir trauksis per 4 mėnesius. Pasibaigiant kursui, bus duotas diplomas, valdžios pripažintas visoje šalije.

Instoti mokyklon gali moterįs, turinčios nemažiaus 20 metų amžiaus ir mokančios bent skaityti ir rašyti. Už kursą mokasi $100.00.

Mokyklon Lietuves priima „The International College of Midwifery''.

DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas.
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

BALIUS.

Parengtas Lietuviškos draugystės Šv. Jono Krikštytojaus, atsibus Subatoj 4 d. sausio (Jan.) 1913 m. Turn Hall svetainėje, 95 Elm str., Yonkers, N. Y. Įžanga tiktai 25c. Užprašom visus lietuvius iš aplinkinių miestų ir miestelių, kadangi bus labai smagu praleisti linksmas vakaras.

Maloniai užprašo KOMITETAS.

AR GALI ATSAKYTI ANT ŠITŲ KLAUSIMŲ?

Ar esi lietuviu?
Ar esi sveikas ant kūno ir dvasios?
Ar priguli į savitarpinę pašalpos draugiją.
Ar skaitai kokį lietuvišką laikraštį?
Ar manai kada nors sirgti ar mirti?
Ar esi vedęs?
Ar tavo moteris ir vaikučiai priklauso prie kokios-nors pašalpinės organizacijos?

Jeigu eis lietuviu, o neturi aprūpinęs save ir savo moters bei vaikelių, jeigu mįsliji sirgti, tai nelauk ilgiau, dabar tau lakas apsirūpinti, pakol esi sveikas tau ir laimė tarnauja. Rašykis prie **Susivienijimo Lietuvių Amerikoje,** o tavo laimė nepražus, SLA. moka ligoj pašalpą r atsitikus mirčiai išmoka apsaugą tavo likusiai šeimynai.

Kreipkis prie savo mieste gyvuojančios SLA. kuopos viršininkų, o jeigu kuopos nesiranda, rašyk tiesiog Centro Sekretoriui klausdamas informacijos, kaip prisirašyti prie SUSIVIENIJI LIETUVIŲ AMERIKOJE šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS,
307 W. 30-th St., NEW YORK, N. Y.

KRAUTUVĖ ANT PARDAVIMO.

Valgomų daiktų krautuvė parsiduoda; geroj išdirbtoj tarp lietuvių, lenkų ir rusų apgyventoj vietoj — 108—N. 5th str. Priežastis pardavimo — turiu apleisti Suvienytas Valstijas. Norintieji plačiau dasižinoti — kreipkitės į „Vien. Liet.' kantorą, 120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

SKAITYTOJAMS.

Gerbjamieji „V. L.'' skaitytojai, kurių prenumerata užsibaigė ir gavote paraginimą, malonėkite atnaujinti, nes kitaip būsime priversti sulaikyti laikraščio siuntinėjimą. Tiems, kurie gavo paraginimo kortele, šis numeris yra siunčiamas paskutinis, iki atnaujinimo.

Pasarga: Permainant adresą, pirmiausia parašykite senąjį, o paskui naują. Visada reikia rašyti kuoaiškiausiai vardas, pavardė ir gatvės arba basko numeris, o tuomi palengvinsite administracijai darbą ir išvengsite daugelio nesusipratimų.

„Vien. Liet.'' Adm.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) $1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta) 35c

Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Vienybės Lietuvninkų" ir $1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

Dr. J. S. Message (Misevičia)
272 BERRY STREET
Brooklyn, N. Y.
Specialistas širdies ir plaučiųligų.
OFFICE HOURS:
8—10 A. M. 12—2 P. M. 6—8 P. M

Telephone: Greenpoint 8.
Daktaras A. S. Jankauckienė
Gydo visokias ligas vyrų, vaikų, moterų lanko prie palagų.
VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St.
BROOKLYN, N. Y.

DAKTARAS A. BACEVYČE
GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J.
200 Marshall St., ir kampas Second St.
Ligonius priima:
iš ryto nuo 8—9 po pietų nuo 2—3
ir vakare nuo 6—8
Telephone 1537 R. Elizabeth.

IŠGRIOVIMAS
KAUNO PILIES

Drama 4-se veikmėse. Parašyta Alexandro Fromo (Gužučio).

Vaidins
SIMANO DAUKANTO DRAMATIŠKA DRAUGYSTĖ.
McCaddin Memorial Hall,
Berry Street, tarp So. 2-ros ir 3-čios gatvių. BROOKLYN, N. Y.

Subatos vak., 11 d. Sausio {Jan.} 1913

Salė atidaryta nuo 7:15. Pradžia 8:15 vakare.

Pasiskubinkite nusipirkti tikietus iš anksto, ba rengiant didelius veikalus pabaigoje visuomet pritruksta. Tikietai parsiduos "Vien. Liet." kontoroje, 120 Grand St., pas K. Liutkų, 135 Grand St., pas F. Urboną, 151 Metropolitan Ave., pas rengėjus ir aktorius.

Kaina tikietų: 25c., 50c., 75c., Box $1.oo. Užkviečia KOMITETAS.

TEATRAS SU DAINOMIS
"ISZ MEILES"

Sausio {Jan.} 4, 1913, McCaddin Hall

Berry Street, tarp So. 2nd St. BROOKLYN, N. Y.

Tėveli, brangus, dovanok!.... Šalin! už tikybos išsižadėjimą nedovanosiu.

Šio veikalo lošime dalyvauja didelis choras, po vadovyste P. Kvedero.
Tai bus pirmas didelis vakaras, surengtas **Lietuvaičių Kliubo.**

Tikietų kaina 25c., 50c., 75c., Box $1.oo.

Iš anksto tikietus galima gauti sekančiose vietose: "Vienybės Lietuvninkų" redakcijoje, 120 Grand St., Wm. J. Downer, 229 Bedford Ave., K. Liutkus, 135 Grand St., P. Draugelis, 73 Grand St., teipgi pas aktorius ir Liet. Kliubo nares.

Durys atdaros nuo 7-nių vakare.

Lietuvaičių Kliubo KOMITETAS.

„Vien. Liet." išleistų knygų

Katologas.

davimo XVIII amžiaus 50
Baltrus Turageris. (Drama trijuose veiksmuose 20
Dangus ir žvaigždės. Populiariška lekcija iš astronomijos 10
Davatkų gadzinkos 10
Dangaus augštumas ir žmogaus senumas. Anykščių šilelis 20
Darbininkų kalendorius 1904 m. 15
Eglė žalčių karalienė. (Drama 5-se apsireiškimuose) 15
Emigracija. Apysaka iš emigrantų gyvenimo 20
Gyvenimas Genavaitės 50
Gudri našlė. (Juokažaislė dviejuose veiksmuose) 15
Ggutė. (Eilės) 10
Girtuoklių Adynos 10
Graudus Verksmai 10
Herbertas Spenceris .Trumpa peržvalga jo philozophijos 15
Istorija Septynių Mokytojų 50
Idėja ant mėšlyno. Apysaka mūsų dienų 10
Istorija apie gražią Katriuką 10
Istorija katalikų bažnyčios ... $1.00
Iš po budelio kalavijo ir Kajimas (Dvi apysakos) 30
Išgriovimas Kauno pilies. (Drama 4-se apsireiškimuose) 20
Iš bažnyčios istorijos 10
Iš kur atsiranda nusidėjėliai? 10
Intekmė dantų ant žmogaus gyvenimo 10
Juozas Arch. Sodietis—deputatas Anglijoje 10
Jonas Krikštytojas (Penkiaveiksmė tragedija su prologu) 30
Juozapas Koniuševskis arba kankinimas Unijotų 25
Kur mūsų išganymas? 25
Kunigija ir švietiška valdžia 15
Keletas minčių apie mirties bausmę 10
Kaip valstiečiai kovojo už žemę ir laisvę 15
Kaip apsivesti ir laimingai gyventi 15
Kaip darbo žmonėms išsiliuosuoti 10
Keletas žodžių apie lietuvius ir naudingi pamokinimai 15
Knygelė dėl lietuviškų kareivių Amerikoje 10
Kabalas 10
Kėkštų Simas. (Apysaka iš ūkininkų gyvenimo 10
Kainas. (Misterija. Trijuose aktuose) 25
Kaip Sicilijos kaimiečiai kovejo už savo tiesas 10

KIŠENINE KNYGA.

dėl kirpėjaus arba siuvėjaus paišymui kvormų ir kirpimui vyriškų drabužių. 50 puslapių. Gražiai apdaryta. Prekė $4.00

Tokia pat knyga del moteriškų drabužių. Prekė $4.00.

Lietuvių tauta. Tomas I $1.50
Apdaryta $2.00
Lietuvių tauta. Tomas II $1.75
Apdaryta $2.25
Abu tomai apdaryti į vieną .. $4.25
Lengvas dūdas, pačiam per save pramokti rašyti 20
Laima ir planetos 25
Lietuvos Istorija Knyga I $1.50
Apdaryta $2.00
Lietuvos Istorija. Knyga II $1.50
Abi drūtai apdarytos į vieną tomą $4.00
Mythai, pasakos ir legendos žemaičių 50
Mokslinčius Tvardauskas 50
Miškas vis smarkiau degė 15
Maskoliai 1612 metuose arba Jurgis Mikalovskis 50
Našlaitė. (Apysaka eilėmis) 10
Pasikalbėjimas apie dangų ir žemę 25
Parsidavimas ir pelnas 10
Paveikslai (Dvi apysakos) 15
Palemonas ir Girždūta. (Apysaka eilėmis) 20
Puota — Nuskintas žiedas. (Dvi apysakos) 10
Pagieža — Jurgis Durnelis. (Dvi apysakos) 25
Pirmoje Gegužės Sapnas 15
Ponas Bartkus. (Eilės) 10
Pažvelgus atgas. (Romas) $1.00
Pamokinanti aprašymai iš gyvenimo žmonių 20
Sausio devinta 15
Švedų liaudies švietimas 25
Senkaus Jurgis 15
Šviesa Dievo dienos tamsybėje 35
Tamsybės Guolis 10
Užsistanavik ant to gerai 15
Vargdieniai. (Apysaka iš baudžiavos laikų) 50
Vilius Tell. (Drama 5-se aktuose 30
Valkata 10
Vilkų Lizdas. (Apysaka iš Kryžiuočių laikų) 35
Vytaute prisieka. Paveikslas, didumas 27½x21½ 30

J. J. Paukštis & Co.
120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

Telephonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviu Direktoriai.

Laidojame Numirelius ant visokiu Kapiniu.

PARSAMDOME KARIETAS

veseilioms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukit ypatiškai ar per telepnoną. Ofisas atdaras dieną ir naktį.

227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

ISZGYDYKIT SAVO RUMATIZMA!

Urbano Rumatizmo vaistai pagelbės nuo visokio Rumatizmo: kaipo kaulinio, muskulinio, sciatikos teip ir nuo visų kitų ligų. Šimtai žmonių siunčia laiškus dėkavodami už mano geras gyduoles. Teippat ir jųs galite gydyt savo Rumatizmą su mano gyduolėm ir buti vienas iš daug šimtų, tų kurie pasigelbėjo nuo tos didelės ligos, kuri teip tankiai žmonias naikina ir kartais numarina. Skaitydami apie mano gyduoles nepasigydysite: bet vartokite, o rasite teisybę mano apskelbime ir išsigydymą mano vaistuose.

Vaistai kaštūoja vieną dolerį ($1.00), o su prisiuntimu 25 centai daugiau.

Su guodone

FRANAS URBANAS, Aptiekorius,

151 Metropolitan Ave. (cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

Pabaigoje Lapkričio men. išeis iš po spaudos

Amerikos Lietuviu Kalendorius

1913 metams, sutaisytas J. ILGAUDO

Iš turinio kalendoriaus reikia paminėti kelctą svarbesnių straipsnių: Kodėl viskas brangsta, Kaip ir ką mokintis, Dailė ir proletarijatas, Chronika revoliucijos judėjimo Rossijoje, Vilnys, Gyvenimo Tikslas, Ar bus blogi metai 1913, ir daugybė įvairiausių statistikų ir šiaip gyvenime reikalingų žinių ir informacijų. —Šitas kalendorius yra labai naudingas ir butinai reikalingas kiekvieno lietuvio namuose. Puikiai iliustruotas. Prisiųsk mums **25c** pinigais ar stempomis, o mes prisiųsime šitą KALENDORIŲ tamstai į namus kartu su 36 puslapių KIŠENINIU KALENDORIUMI 1912, 1913 ir 1914 metams dovanai.

AGENTAMS pusė kainos. Kas ims už $10.00 ant karto, tam prisiuntimo lėšas mes apmokame. Pinigai siunčiami iš ka no.

J. ILGAUDAS

1841 So. Halsted St., Dept. 4. CHICAGO, ILL.

TIKRAS GYDYTOJAS

Dr. IGNOTAS STANKUS, M. D.

Vienatinis tikras lietuvis daktaras Philadelphijoj.

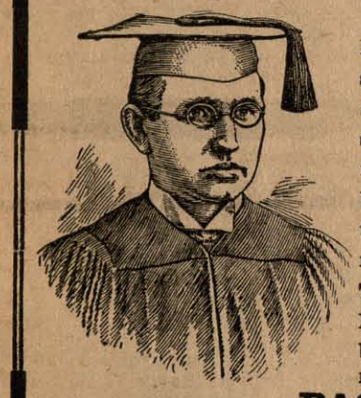

Gydo visokias ligas: vyru, moteru ir vaiku. Atsišaukusiems iš toliaus per laiškus suteikia daktarišką rodą dovanai. Atėjusiems į ofisą ištiria geriausiai ligas ir duoda savo gyduoles už menką užmokestį. Jis turi gerą medikališką praktiką, kaip tai: pabaigęs Medikališką Universitetą, buvo miestavu daktaru mieste Indianapolis, Ind. ir turėjo praktišką mokslą didžioje mokykloje **The New York Post Graduate Medical School and Hospital.** Dabar gydo visokias ligas su gyduolėmis, darimu operaciju ir su elektra.

PASARGA:

Jeigu misliji gydytis per laišką, tai šaukis tiesiog pas mane, nes aš, budamas lietuvis, suprantu kalbą ir jusu rašymą. Kas iš to, jeigu atsišauksi per laišką pas kokio svetimtaučio daktaro, juk jis jusu kalbos nesupras ir jusu laiško neperskaitys. Teisybė, toksai daktaras atsius jums keliatą butelių su farbuotu čistu vandeniu, kuris jums nei blogo nei gero nepadarys, o užmokestį atims, kaip ir už tikras gyduoles. Užtai nemėtyk darmais savo sunkiai užprocevotus pinigus. Aš nelaikau savo ofise nei tlumočiu nei raštininku ir nei aptiekoriu. Jei kas atsišaukia laišku pas mane, tai aš pats perskaitau tą laišką, ištiriu ligą ir jeigu reikalinga, tai tada pasiunčiu gyduoles.

Turiu šimtus padekavoniu. Kelias čionai talpinu:

Aš, Juozapas Svilba, 1011 Carlton st., Philadelphia, Pa., daug daktaru atlankiau, o nei vienas negalėjo manęs išgydyti, bet daktaras Ignotas Stankus su pagelba X-ray mane išgydė. Iśtariu širdingą ačiu.

Petras Salius, 29 Green Place, Campello, Mass., taip rašo: Mano moteris ilgai sirgo ir išgydyti jos negalėjo. Ji turėjo kosulį, skriapliavimą, skaudėjimą paširdžiu ir krutinėje. Kuomet atsišaukiau pas daktarą Ignotą Stanku ir šitai jis išgydė mano moterį su pirmu pasiuntimu gyduoliu. Dabar didžiai širdingai ačiu už geras gyduoles. Dieve duok jam ilgą amžiu, kad galėtu ir kitus sergančius gelbėti.

Iš Brooklyn, N. Y., 38 So. 2-nd st. Mane išgydė daktaras Stankus nuo išbėrimo veido, slinkimo plauku, greito supykimo ir išgasčio. Julė Dailidieniutė. Tos padėkavonės yra įdėtos su pavelijimu pačiu pacijentu.

Dr. IGNATIUS STANKUS, M. D.

1210 So. Broad st., - - Philadelphia, Pa.

Ofiso valandos { Nuo 9 iki 11 dieną, nuo 2 iki 4 po pietų ir nuo 7 iki 8 vakare. Nedėliomis nuo 10 iki 3 val. po pietu.

PILNAS POSMERTINIS

eilių ir prozos rinkinys, jau atspaustas.

Kaina tik $1.00.

Tuos, mųs jaunučio poetos, poezijos žiedus, galima gaut pas:

AL. STEPONAITIS

745 Glenmore Ave.

Brooklyn, N. Y.

RUPTURA..

Yra išgydoma Chemiško-Elektro Metoda. Be peilio. Be Operacijos.

Dekingumo paliudijimai nuo dėkingų žmonių ::

Abneris Welshas sako:

kad po daug metų inkirios rupturos jis visai buvo išgydytas per Dr. O'Malley ir dabar visai nenešioja raiščių, nes jau nėra reikalo. P. Welshas yra Superintendentu Jackson-Woodin Car Works, Berwick, Pa., ir jo žodis daug reiškia tiems, kurie turi panašius kentėjimus. Jis nebuvo atitrauktas nuo jo kasdieninio užsiėmimo, kuomet buvo gydomas, išskiriant tą laiką, kuomet turėjo buti Dr. O'Malley ofise, kur buvo gydomas naujaja metoda, nevartojant nei peilio, nei operacijos. Šimtai paliudijimų galima matyti ofise nuo išgydyt.

Dr. O'Malley'o nauja gydymo metoda tikrai yra liuosa nuo visų pavojų. Nėr pjaustimų, nės skaudėjimų, nėr operacijų. Nereikia apleisti darbą.

Nereikalauja raiščių kada jau išgydytas.

Skaityk, ką sako išgydyti pacijentai apie Dr. Malley'ą.

Unijos Dokų užveizdėtojas Raubso kasyklų, Luzerne, Pa., sako:

Courtdale, Pa., Nov. 26, 1911.

Brangus Dr. O'Mailey:

Aš rašau Tamistai šį laišką, kad pranešti Tamistai, kiekvienam Rūptura sergančiam; kadangi aš buvau baisiam padėjime, bet nuo Tamstos vaistų likaus visiškai išgydytu. Aš duodu pavelijimą pavartoti mano vardą, kad ir kiti ligoniai gali buti išgydytais.

Ad. Kuttenberger, Box 131.
Luzerne, Pa.

Prisiųski 2c. markę, o gausi illustruotą knygą apie RUPTURĄ.

Dr. Alex'r O'Malley

158 S. Washington St.
Wilkes-Barre, Pa.

Ten kur galite rašyti ir kalbėti lietuviškai.

ATIDARYTA

Didžiausis pasaulėje teatras.

Hippodromas ant aštunto sezono su visais naujais lošimais, kurie vadysis „Under Many Flags" (Po daugeliu vėliavų). Šis naujas veikalas peržiūrėtas per Arthur Voegtlin; Stage grupavimas ir muzika vedama Mr. Wm. J. Wilson; drama rašyta ir stačius per Mr. Carroll Fleming. Muzika pristatyta per Mr. Manuel Klein. Scena daro neišpasakytą įtekmę Voegtlin, kurio namas pasigarsinęs kaip augščiausias lošimo namas New Yorke ir geriausia turintis intekmę. Per visą vasarą daugybė žmonių dirbo ant šio garsaus teatro prirengimo po priežiūra Mr. Voegtlin. Kaip titulas parodo tai daugybė žemių bus perstatoma su atlankymu visokių žeme su paitaikymu muzikos prie kiekvienos šalies. Penkiolika scenų ir baletų susideda į „Flowers of the Nations" (Tautų gėlės), bus rodoma ir visas parodymas naujas.

Konkursinis

Geografijos Vadovelis

Kaina 75c.

Apdaryta $1.oo.

I. J. Paukštis & Co.

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

ILIUSTRUOTAS KATALOGAS DOVANAI,

kuriame talpinasi daug visokių puikiausių daiktų, reikalaudamas prisiųsk už 2 centus stampą.

K. J. Krauchelun,

120 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

PIRMAS LIETUVIŠKAS

Fotografistas ir Maliorius

Geras darbas. Vidutiniška čienia.

G. BENSON,

328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Telephonas: 6426—J—Market.

Daktaras

JONAS J. KAŠKIAUČIUS

VALANDOS: { 8—11 ryte, 1— 3 po pietų, 7— 9 vak.

Seredomis 8—11 ryte.

152 Polk Str. prie Ferry Str.

NEWARK, N. J.

Dalina Turta

Sveikatą ir Drutumą DOVANAI!

7,000 egzempliorių tos garsios knygos

"DAKTARAS"!

Kiekvienas apturės tą knygą, kuris tik atsiųs keletą stampų už prisiuntimo kaštus.

TA KNYGA kiekvienam reikalinga, kaip jaunam, teip senam, ženotiems ir nevedusiems, vyrams ir moterims: ji butinai reikalinga turėti kiekvienam užaugusiam lietuviui kaip Amerikoje, teip Canadoj, Anglijoj ir Lietuvoje, biznieriams ir visiems darbininkam žmonėms!

Kad esi nesveikas, ir vargina kokios silpnybės, bet nori pasiliuosuoti nuo ligos jungo, kad nereikėtų vilkti, tad atsišauk lietuviškoje kalboje.

NORS GYDEISI su kokiais patentuotais vaistpalaikiais, arba bobiškais daktaravimais kaip ir pas šundaktarius lupikus gydytojus, kurie nuplėšia didelius pinigus, o ligą dar labiau užsendina ir aršiau padaro!

BET NENUSIMINK,

kad jau buk yra neišgydoma liga. Tikram mokslišką specialistui daktarui ir painiausios ligos yra išgydomos. Jei tik teisingai nori but išgydytas, tad kreipkis žodžiu ar raštu klausiant rodos prie:

PHILADELPHIOS M. KLINIKO.

Jeigu Klinikos daktaras speciališkai pripažins, kad Tave gali išgydyti, tad gali tikėti, jog apturėsi nuo profesionališko daktaro gydymą ir pritaikytas, speciališkai sutaisytas liekarstas, kurios kaip tukstančius teip ir tave gali paliuosuoti nuo ligos jungo, šviežiai užpuolusių arba ir užsenėtų visokių ligų, teip-pat nuo: išbėrimo spuogais, niežėjimo kuno, negero kraujo, silpnų ir nesveikų nervų, skaudėjimo ir svaigimo galvos, nedirbimo ir užkietėjimo vidurių. Nuo saužagystės sėklos nubėgimo, nerimastingumo abelno ir lytiško nusilpnėjimo, skaudėjimo strėnose, kojose bei rankose ir sąnariuose, kosėjimo, skrepliavimo—bronchitis, visokių slogų, inkstų ir užsikrečiamų paslaptų ligų ir kitų, kurios tik varginimui žmonių užpuola, visus išgydomas ligas, BE PEILIO, BE OPERACIJOS.

UŽ TAI Philad. M. Klinika geriau ir greičiau už kitus teisingai visokias ligas gali išgydyti, kad vartoja kiekvienam ligoniui speciališkai sutaisytas liekarstas iš naujausių ir seniausių, didžiausių mokslinčių profesorių išrastus medikamentų.

Philadelphios M. Klinika yra oficiališkai paties gubernatoriaus legalizuota.

VYRAI ir MOTERIŲS, reikalaudami kokios nors rodos, ateinant arba rašant visada adresuot reik teip:

The PHILADELPHIA M. CLINIC

1117 Walnut St. Philadelphia, Pa.

Ateinantiems asabiškai ofiso valandos yra šios:

Nuo 10 iš ryto iki 4 po piet. Nedėl. nuo 10 iki 3. Utarn. ir Pėtn. nuo 6 iki 8 vak.

LIETUVIŠKA APTIEKA

Sveikata Brangiausis Žmogaus Turtas.

Jau nuo keliolikos metų Brooklyne-New York gyvuoja **Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA Provizoriaus VINCO J. DAUNOROS,** kurios tikslu yra apsaugoti savo vientaučius nuo visokių apgavikų ir gydyti juos tikrai geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ilgų metų prityrimu išrado daugybę specijališkų gyduolių, sutaisytų iš šviežiausių ir geriausių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių ligas.

Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gaunamos sekančios gyduolės:

Kraujo Valytojas	$1.00	Del išvarymo soliterio	$3.00
Gyvasties Balsamas	75c	Del lytiškų ligų	50c. ir $1.00
Nervų Stiprintojas	50c ir $1.00	Nuo Reumatizmo	50c. ir $1.00
Vaistas nuo vidurių	50c. ir $1.00	Nuo kojų prakaitavimo	25c
Nuo kosulio	25c. ir 50c	Gydanti mostis	50c
Nuo gerklės skaudėjimo	25c. ir 50c	Antiseptiškas muilas	25c
Skilvinės proškos	$1.00	Antiseptiška mostis	25c
Pigulkos del kepenų	25c	Nuo dusulio	50c
Nuo galvos skaudėjimo	25c	Proškos del dantų	25c
Nuo kojų nuospaudų	10c. ir 25c	Nuo kosulio del vaikų	25c
Nuo dantų gėlimo	10c	Kastorija del vaikų	10c. ir 25c
Nuo peršalimo	25c	Nuo viduriavimo	25c
Plaukų stiprintojas	25c. ir 50c	Kraujo Stiprintojas	50c
Linimentas arba Expelleris	25c	Gumbo Lašai	50c ir $1.00
Anatharynas plovimui	25c	Nuo plaukų žilimo	50c
Nuo kirmėlių	25c	Blakių Naikintojas	10c
		Karpų Naikintojas	10c

Specijališka tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devynerios 25c

Taip pat iš Lietuvos pargabentos visokios Lietuviškos gydančios žolės, šaknis ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Reikalaukite prisiuntimo Katalogo su mūsų gyduolių aprašymais.

Kreipiantiemsiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiniškus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

Jeigu jums brangi yra jusų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsilankydami į LIETUVIŠKA APTIEKA

VINCAS J. DAUNORA

APTIEKORIUS

229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Rusiškas progresyviškas laikraštis

"Russkoe Slovo"

Leidžiamas du kartu per savaitę, redaguojamas J. K. Okuncovo.

Kaina metams $2.00.
Užrubežiuose, Kanadoje ir New York $3.00.

Prie regakcijos randasi visokių knygų knygynas ir atliekami visi spaudos darbai.

Antrašas:

Russkoe Slovo

108 E. 12th St. New York, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

AGENTURA

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad męs visados suteikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie musų, o busit kuogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:

šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120–124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunčiame pinigus i visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

Persiunčiam potografijas į Lietuvą ir užregistruojam laišku.

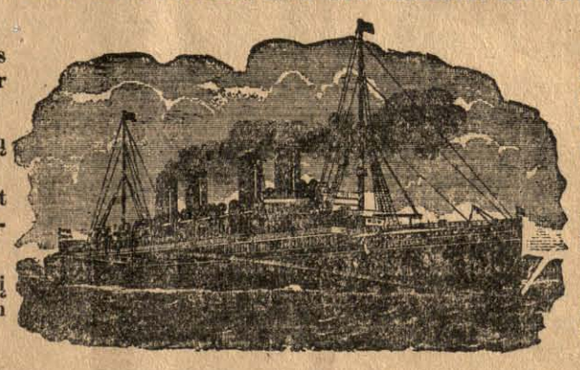

Padarom aktus rejentalnus dėlei žemės ir kitokių priklausančių savasčių. Tą viską darom su Konsulio palindijimu.

Užsiimame provomis Europiškomis ir Amerikoniškoms iškolektavojime mokesčių.

Darom daviernastis, išjieškom dales Lietuvoje ir atimam į Ameriką.

„VIENYBE LIETUVNINKU"

Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei metų $1.00. Užrubežiuose prekiuoja metams $3.00, pusei metų $1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškams rašyt ir kitokius spaudos dalykus. darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Paukształis ir K. Brazys,

120=124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius.

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street,
Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

F. TEITELBAUM, savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.

Perėjo in naujas fankas ir viskas gerai prižiurima. Užeikite ir persitikrinkite. Moterims kiekvieną utarninką.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

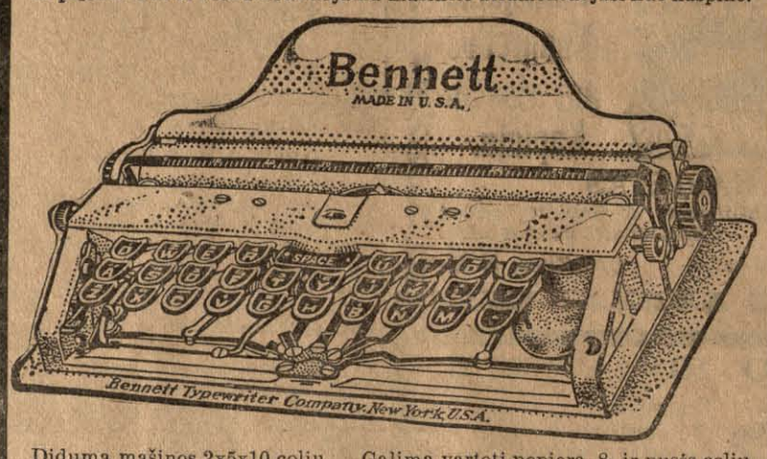

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Tėmyki! Tiktai Groblevskio Žmijecznikas yra tikrasis

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neiškseleisi veltui ir ant apgavyščių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moterų.

„Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:

Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis
Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIĄ

Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj Ant viso meto $2.50 / Ant pusės meto $1.25 / Ant ketverčio meto 65c.

EUROPOJE Rosijoje ir Lietuvoje $3.50 / Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh. / Prusuose 15 markių.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.
Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:
Amerikoje ant viso meto tik $1. Rosijoje $1.50. Anglijoje 7 sh. Prusuose 7 mk.

☞ Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už $3 in Ameriką, in Rosiją $4.50, in Angliją 7 sh. ☞ Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.
520-522 W. South St.
MAHANOY CITY, PA.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.

Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veseilių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

Teisingiausia
Lietuviszka Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija $30.000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8—R)

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

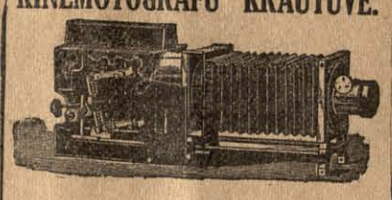

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoje.

Užlaikome visokių gatunkų APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais intaisais naujausios mados. Į Stak užlaikome suvirš 1.000 ratų filmos. Importytų iš visų šalių svieto, specijališkai turime padarę daug Lietuviškų Illiustracijų dėl Dainų, Deklemacijų, Referatų ir Pralekcijų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsiimat arba norit užsiimti šiuomi bizniu, reikalaujanti pagelbos šaukitės prie:

American Film Exchange
A. T. Raćiunas Mgr.
630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
Phone 3536 W. Bedford.

"No Work-No Pay" The Workingman's Problem

Jis tik įsenino šaltį ir paskui turejo gulėti per savaites

DR. RICHTER'IO
Pain-Expelleris

prašalįs pavojingus susirgimus jeigu vartosi su laiku pagal nurodymų, ant dėžutės; 25c. ir 50c. už bonką. Ziūrėk ant **Inkaro** ir vardo ant dėžutės.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.
Richter'io Congo Pillės yra geros nuo vidurių sukletėjimo. 25c. ir 50c.

Nepamirškit
Tautiško Namo!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanųs užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
A. RAZUTIS
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

Lackawanna Railroad

George A. Cullen,
Passenger Traffic Man'r
90 West Street, N. Y.

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.

103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.

Gydo naujausiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių. Specialistas prie ligų chroniškų (įsisenėjusių).

Valandos priėmimo ligonių: **Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.**

Telephone 1295 Greenpoint.

P. BUTKUS

LIETUVIŠKAS GRABORIUS
(Undertaker).

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikale pas lietuvį.

Mano gyvenimo ofisas atdaras dieną ir naktį.

213½ BERRY ST. BROOKLYN, N. Y.
Branch Office 48 Hudson Ave.

PRIETELIAI LIETUVIAI.
12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
317--319 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1162 W'msburgh

PATENTS

promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Caveats, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS' PRACTICE. Highest references. Send model, sketch or photo. for free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents, What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. *Address,*

H. B. WILLSON & CO. Patent Attorneys
Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

Kaip pasilikti Amerikos pilieciu.

Knygutė Lietuviškoj ir Angliškoj kalbose. Turinys: Įstatymai apie pilietystę, klausimai ir atsakimai kaip išsiimti popieras, Suvienytų Valstijų konstitucija, neprigulmybės deklaracija ir konfederacijos straipsniai. Amerikos Lietuvi Ukėsu Klubas, matydamas reikalą, išleido virš minėtą knygelę kurios čienia yra **25c.** Užsisakydami knygą pinigus siųskite per Money Orderį arba krasos ženkleliais, ant šito adreso:

LITHUANIAN AM. CITIZENS CLUB
372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —
JonaKulboka

SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI, KVEPIANTI CIGARAI.

74 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(kampas Wythe ave.)

VISIEMS DEL GEROVES!

Mūsų viengenčiai skaito visokius raštus, kaip menkesnių, taip ir geresnių rašytojų, bet tankiai atsitaiko, kad randasi suvisai nesuprantami žodžiai, kurių be tam tikro vadovėlio jokiu būdu negalima suprasti. Todėl męs kiekvienam patariame nusipirkti *Svetimų ir nesuprantamų žodžių žodynėlį,* kuris skaitytojui gali labai daug pagelbėti, susitikus nesuprantamus žodžius. Kaina tik 35 cent. Galima gaut pas:

J. J. PAUKŠTIS Co.
120 Grand s. Brooklyn N.Y.

---

14 metų senas laikraštis

KATALIKAS

Išeina kas Ketvergą, Chicago, Ill.

Laikraštis "Katalikas" 12-kos puslapių, didžiausio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet telpa visokių žinių iš Didžiosios Lietuvos, Prusų arba Mažosios Lietuvos, Amerikos ir abelnai iš viso pasviečio.

"Kataliko" prenumerata Suvienytose Valstijose Šiaurinės Amerikos:
Metams **$2.00,** pusei metų **$1.00**
Kanadoj ir Meksike:—
Metams **$3.00,** pusei metų **$1.50**
Rosijoj, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse:
Metams **$3.00,** pusei metų **$1.50**

Užsirašyti "Kataliką" galima kiekviename laike.

Užsirašant "Kataliką" reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pačto Money Orderį arba pinigus registruotam laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

J. M. TANANEVICZIA
3249-53 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Rašykite tuojaus, o gausite vieną "Kataliko" numerį ant pažiuros veltui.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. **Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.**

8 d. į Rotterdamą		11 dienų į Liepojų		Išplaukimas iš New Yorko.			
III klasa	$31	III klasa	$33	Kursk	Jan. 11th	Czar	Jan. 25th
II ,,	45	II ,,	50				
I ,,	60	I ,,	70				

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės in mūsų agentus ir centrališką kontorą

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

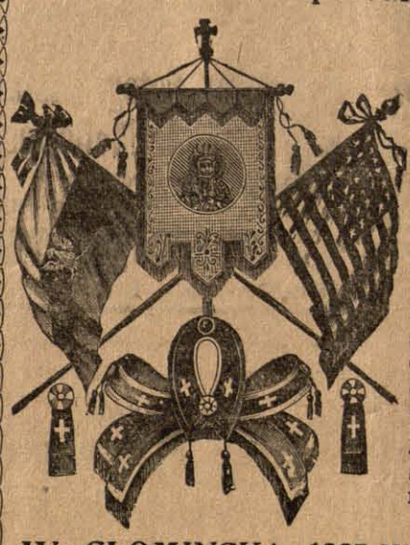

ant Kosciuškos Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus **PIGIAUSIAI, TEISINGIASIAI IR GERIAUSIAI,** nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone	Peoples 37
,,	Bell 47
Residence	Peoples 1100

Atyda visiems keliaujantiems LIETUVON.

Kurie keliaujate į Lietuvą galite pas mane gauti nakvynes ir palydžiu ant laivo, nes tik keli blokai iki prieplaukų. Laikau

HOTELI,

reikale kreipkitės pas savo tautietį, vietoje kad pas kokius žydus, o visame busit užganėdinti.

SIMON KALAN,
110 Grand Str. HOBOKEN, N. J.